

Birinci yılında "yeni süreç"

Geride kalan bir yıl paralel biçimde zıt görünümlü iki ayrı sürece sahne oldu. İlki düzen muhalefeti-ni güçten düşürmeye, bölmeye ve elbette sindirmeye yönelik sonu

gelmez kirli operasyonlar serisiydi. İkinciye Kürt sorununda "terörsüz Türkiye" resmi söylemiyle gündeme getirilen "yeni süreç". PKK eksenli Kürt hareketi bu ikincisini, resmi söylemden farklı ola-

rak "barış ve demokratik toplum süreci" olarak tanımlıyor. Türkiye halen barışa ve demokratik topluma değil, fakat kuralsız bir dinci-faşist diktatörlüğe doğru sürükleniyor. **S.18**

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2025 / 14
15 Kasım 2025

Kızıl Bayrak

kizilbayrak85.net

*Sefalet ücretlerine, baskı politikalarına,
kölelik dayatmalarına boyun eğme!*

Krizin faturası kapitalistlere!

**İşsizlik sopasına karşı birlik,
kararlı mücadele!**

İşçi sınıfı insanca yaşanabilecek ücret in yanı sıra çalışma hakkı için de birleşmeli, sesini yükseltmeli, birliğini ve dayanışmasını güçlendirmelidir.

**"Meşruiyet" Trump'tan,
saldırılar rejimden!**

Rejimin saldırılarına karşı birleşik bir karşı duruş geliştirmesi elbette önem taşıyor. Sınıfın talepleri için dinci-faşist rejime karşı mücadeleye kazanılmasıdır.

**Kürt hareketinden
"yeni geri adım"**

Türk sermaye devleti, Kürt halkının taleplerini hiçbir şekilde tanımaya yanaşmamakta, tersine bu talepleri bastırmayı tercih etmektedir.

Sefalet ücretlerine, baskı politikalarına, kölelik dayatmalarına boyun eğme!

Krizin faturası kapitalistlere!

2025 TİS yılı geride kalırken, 2026'da geçerli olacak asgari ücretin belirlenme süreci yaklaşıyor. Sermaye temsilcileri ve sendika ağalarından oluşan Asgari Ücret Tespit Komisyonu, önümüzdeki haftalarda ilk toplantısını gerçekleştirecek.

Asgari ücret artışından Ocak ayı zamlarına, sektörel bazda imzalanan TİS'lerden tekil fabrikalarda bağtlanan sözleşme süreçlerine değin, 2025 yılı boyunca kapitalistler ve AKP-MHP iktidarı "düşük ücret" politikasını esas aldılar. Bu yolla krizin faturasını geniş emekçi yığınların omuzlarına yüklediler. Sermayenin kâr oranlarını korumak ve büyüme hedeflerini tutturmak için sömürüyü katmerleştirdiler. Tüm bunlara paralel olarak, vergi soygununu ile emekçilerin gelirlerini kuşa çevirdiler. Kriz koşullarında artan iç-dış borçların, kapitalistlerin ihtiyaç duyduğu mali kaynakların vb. faturası da bu yolla işçi sınıfı ve emekçilere kesilmiş oldu. Halihazırda devam eden MESS Grup TİS süreci de sermaye ve iktidarın bu kapsamlı sefalet dayatmaları çerçevesinde ilerliyor.

2025 yılında, ağırlaşan çalışma ve yaşam koşullarına karşı işçi sınıfı ve emekçiler cephesinde lokal çıkışlar yaşansa da tepki eylemleri ve direnişler gündeme gelse de, örgütlü zeminleri zayıf ve birbirinden kopuk ilerleyen mücadeleler kapitalistlerin çok yönlü sosyal-iktisadi sal-

dırlarını püskürtmeye yetmedi. Bunun gerisinde ise sınıf hareketinin yıllardır süregelen yapısal sorunları (örgütsüzlük, bilinç planındaki gerilikler, sendikal düzenin kötürümleştiren rolü vb.) ve toplumsal mücadelenin zayıflığı yer alıyor. Bu olguya, emekçilerin kriz koşullarında işten atılma kaygısını ve sermaye iktidarının baskıcı politikalar üzerinden sınıf hareketinin önüne ördüğü engelleri eklemek gerekiyor...

Kapitalistler ve gerici-faşist iktidar, yaklaşan asgari ücret belirleme sürecinde ve takiben ocak zamları döneminde işçi sınıfı ve emekçilere bir kez daha açlık ve sefalet ücretlerini, kölece çalışma ve yaşam koşullarını dayatmaya hazırlanıyor. Bu bağlamda sermayenin, AKP-MHP iktidarının ve onlar adına işçi sınıfını denetim altında tutan sendikal düzenin nasıl bir ajandaya sahip olduğu biliniyor. Zira, önümüzdeki günlerde masaya oturacak olan sermaye temsilcilerinin rotasını yürürlükte olan sosyal-iktisadi yıkım programı (OVP) ve bu kapsamda yer alan düşük ücret politikası belirliyor.

Bu noktada sosyal-iktisadi saldırılara ve sermayenin düşük ücret dayatmasına karşı sınıf ve emekçi kitlelerin vereceği tepki, gelişmelerin seyri üzerinde belirleyici olacaktır: İşçi sınıfı ve emekçiler ya sefalet ücretlerine bir kez daha boyun

eğip, krizin sonu gelmeyen faturasını ödemeye devam edecekler ya da edilgenlik zincirini bir yerlerinden kırıp öfkelerini eyleme dökerek bu gidişata dur diyecekler. Bu ikilem, sınıf devrimcileri ve mücadeleci işçi örgütleri adına yüklenilmesi gereken alanı ve bu bağlamda önlerinde duran sorumlulukları da ortaya koymaktadır.

Bugün için örgütsüz, dağınık ve bilinç açısından geri bir konumda olsa da krizin her geçen gün artan yükü ve sefalet koşulları geniş emekçi kitleler içerisinde hoşnutsuzluğu nesnel olarak büyütüyor. TİS süreçlerinde, asgari ücret ve ocak zammı dönemlerinde ise işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşulları üzerinden öne çıkan sorunlara karşı ilgisi artıyor, belirli duyarlılık alanları oluşuyor. Bu duyarlılık büyük oranda iktisadi bir temele dayanırsa da sınıf içerisinde mücadele eğilimini ve arayışlarını güçlendiren, yer yer tetikleyen bir rol de oynuyor. 2022'de yaşanan ve hızla yayılan işçi eylemleri bunun yakın dönemde öne çıkan örneklerinden biri oldu.

Dolayısıyla, sınıf devrimcilerinin önünde asgari ücret sürecinden ocak zamlarına uzanan dönemi, işçi ve emekçi kitlelerde gelişecek duyarlılık alanlarına müdahale etme, alttan alta biriken öfkeye akacak kanallar yaratma, olası eylemli

çıkışlarla buluşup bunları güçlendirerek sınıfın diğer bölüklerinin gündemine sokma; tüm bu çaba içerisinde sınıfın bilinç, eylem ve örgütlenme düzeyini ileriye taşıma bakışıyla örgütlenme sorumluluğu duruyor. Dahası, sermayenin çok yönlü saldırıları karşısında işçi ve emekçilerin birleşik mücadelesini güçlendirmek, ekonomik-sosyal yıkıma karşı biriken öfkeyi ve olası eylemli tepkileri baskı politikalarına ve gerici kuşatmaya karşı mücadeleyle birleştirmek günün bir diğer önemli sorumluluğu olarak öne çıkıyor. Zira, kapitalistlerin ve AKP-MHP iktidarının iktisadi, politik ve kültürel boyutları olan topyekûn saldırılarına karşı sınıf eksenli bütünlüklü bir karşı koyuş örgütlemenin yolu buradan geçiyor.

Asgari ücret sürecini ve ocak zamları dönemini bu bütünsel yaklaşım üzerinden ele alan sınıf devrimcileri, farklı araçları bir arada kullanarak sanayi havzalarında ve fabrikalarda işçi sınıfına dönük "Krizin faturasına, sefalet ücretlerine, baskı politikalarına ve kölelik dayatmalarına boyun eğme!" çağrısını yükseltecekler. Sermayenin topyekûn saldırılarına karşı işçi ve emekçileri mücadeleye kazanmak için hedefli, yoğunlaşmış ve tempolu bir faaliyet örgütleyecekler.

İşsizlik sopasına karşı birlik, kararlı mücadele!

E. Eren Yılmaz

FATURA AĞIRLAŞIYOR, İŞTEN ATMALAR YAYGINLAŞIYOR!

Ekonomik krizin ağırlığı, Saray rejiminin izlediği politikaların da etkisiyle gün geçtikçe artıyor. Emek düşmanı olarak tasarlanan ve uygulanan Orta Vadeli Program (OVP), işçi sınıfı ve emekçilere dönük kapsamlı bir yıkımı dayatıyor. Başta emek olmak üzere ülkenin doğasını, çevresini, yaratılan tüm değerleri yağmacı bir zihniyetle yönetmeye çalışan rejim, attığı her adımla ekonomik, sosyal ve siyasal kaosu derinleştiriyor. Adı konulmamış bir IMF programı ile acı reçeteyi toplumun emekçi kesimlerine fatura ederken sermayedarların kâr oranlarını korumayı temel bir hedef olarak görüyor. Bunun yanı sıra devreye aldığı baskı ve zor ile ise gelişebilecek toplumsal tepkinin önüne geçmek istiyor.

Ücretlerin düşürülmesi, alım gücünün daraltılması, çalışma koşullarının ağırlaşması, sosyal hakların gaspı, işçi ve emekçilerin sırtındaki vergi yükünün ağırlaşması, sermayeye teşviklerin artırılması gibi “meziyetleri” olan OVP “kararlı” bir biçimde uygulanıyor. Saray’ın bakanı Mehmet Şimşek sık sık bu “kararlılığı” dile getiriyor, “iyi niyet” temennileri sayıklıyor, enflasyonun düşeceği, ancak ne zaman geleceği belli olmayan o “ferah günlere” dair söylemlerle ekonomiyi idare etmeye çalışıyor.

Ülkede bulunan “yerli” ve yabancı sermayedarlar ise Saray gericiliğinin uyguladığı OVP’nin arkasında hizalanmış, emek düşmanı bu programı uygulamak için birbiriyle yarışıyor. Kısacası enflasyon düşürülemiyor, “iyi niyet” temennileri de haliyle boş laflar kalmaya devam ediyor. Çalışma ve yaşam koşulları giderek daha da ağırlaşıyor. Diğer tarafta ise “ekonomi büyüyor”, “milli gelir artıyor”, “kar rekorları” kırılıyor. Sermaye büyüyor, işçi ve emekçilerin yoksulluğu ve sefaleti derinleşiyor.

Şu sıralar bu tabloya hemen her iş kolunda yaygınlaşan işten atma saldırısı eklenmiş bulunuyor. “Daralma”, “üretimin azalması” gibi gerekçelerle gündeme getirilen işten atmalar kitlesel boyutlara varmış bulunuyor. Tekstilde, metalde, petrokimyada hemen her gün toplu işten çıkarma haberleri geliyor. Tekstil’de krizden kaynaklı sermayedarların daha ucuz işçilik için Mısır’a yöneldiği, orta ölçekli

fabrikaların kapandığı ya da iş kolu değiş-tirdiği, bu tablonun ise son bir yıl içinde yaklaşık 120 bin tekstil işçisinin işten atılmasıyla sonuçlandığı ifade ediliyor. Metal fabrikalarında bu durum eski işçilerin işten atılması ve daha düşük ücretlerle yeni işçilerin alınması şeklinde yaşanıyor. Petrokimya iş kolunda da aynı tablo söz konusu. Özellikle sendikali iş yerlerinden yansıyan bilgilere göre bu saldırı ücretlerin düşürülmesi, hak gaspları ve sendikasılaştırmanın bir aracı olarak gündeme getiriliyor. Tablo hemen tüm iş kollarında benzerlik taşıyor ve yaygınlaşacağı yönünde güçlü bir kanı var.

MESS TİS süreci gündemlerinin önemli bir başlığını işten atmalar oluşturuyor. MESS üyesi kapitalistler bu konuda etkili bir propaganda yürütüyor. TİS beklentilerini düşürmek, hak talep etmeyi işsizlik sopasıyla bastırmak istiyor. Hemen her sözleşme sürecinde olduğu gibi eski işçileri işten atarak, asgari ücretin biraz üstü ücretlerle yeni işçi olarak örgütsüz, hak aramayan bir metal işçisi profili oluşturmak istiyorlar. İş kolunda yetkili sendikaların bu saldırıya dolgu malzemesi olan tutumlarının da katkısıyla metal işçileri sefaletle boyun eğdirilmek isteniyor. Petrol-İş üyesi Ravago işçileri sözleşmenin imzalanmasının ardından toplu işten

çıkışlarla karşı karşıya. DYO’da aynı gündemle yakın zamanda başlatılan bölüm kapatma tartışmaları da sürüyor. Grev devam ederken TPI işçilerine iflas, devir tartışmaları içinde hukuksuzca işten çıkartılma bildirimleri gönderiliyor. Bu ve benzer örnekleri çoğaltmak mümkün.

İşten atmalar, sermayedarların her dönem önemli saldırı araçlarından biri olmuştur. Sözleşme dönemlerinde, zam aylarında, sendikalaşma süreçlerinde mevcut yasalar ayaklar altına alınarak işsizlik sopası bir tehdit olarak işçi ve emekçilerin tepesinde sallanır. Kimi zaman gözdağı vermek için kullanılır. Temel amaç sömürü oranlarını korumak, mümkünse artırmak, işçi ve emekçilerin örgütlenmesini engellemektir. İşsizlik yapisal olarak kapitalizmin çözebileceği bir sorun olmadığı gibi, işsizliğin var olması ücretlerin düşürülmesi, çalışan işçilerin aza razı edilmesi, kazanılmış hakların tırpanlanmasının da önemli bir gerekçesi olarak kullanılır.

Bugün işten atmaların mantığı aynı olmakla birlikte, Saray iktidarının yarattığı çok yönlü yıkımın ağırlığının üretime de yansması olarak gerçekleşiyor. Yapılan tanımlamalara göre “sanayide daralma” yaşanıyor ve “kâr oranları” düşüyor. Sermayenin doymak bilmez iştahı ise bu

ağır krizin etkilerinden kurtulmak için toplu işçi kıyımı şeklinde kendini gösteriyor. Üretim hacmini korumak ancak daha az işçiyle bu koşulları sağlamak, daha düşük ücretlere daha uzun süreler çalışan işçilerle yol yürümek temel amaç haline geliyor. Görüldüğü kadarıyla krizin etkileri giderek artarken kapitalistlerin temel refleksi bir kez daha bu olacak. Krizi yaratan sömürücü asalaklar, faturasını bir kez daha geniş işçi ve emekçilere çıkartarak süreci idare etmeye çalışıyorlar.

Krizin faturasını ödetmenin biçimlerinden biri olan işten atmalar işçi sınıfı ve emekçiler için öne çıkan bir sorun. Bu pervasız saldırı furyası ancak mücadele ile püskürtülebilir. İşçi sınıfı ve emekçiler insanca yaşanabilecek ücret ve çalışma koşullarının yanı sıra çalışma hakkı için de birleşmeli, sesini yükseltmeli, birliğini ve dayanışmasını güçlendirmelidir. AKP-MHP rejiminin uyguladığı ekonomi programı ve bu kapsamda gündeme getirilen saldırılar kapitalistlerin çıkar ve ihtiyaçlarını esas almakta, açık bir emek düşmanı içerik taşımaktadır. Rejimin dayattığı bu karanlık kuşatma ancak işçi sınıfının birleşik, kitlesel, meşru mücadelesiyle parçalanabilir.

TPI'da durum açık, saflar net!

TPI işçilerinin hakkı akıl almaz bir hukuksuzlukla gasp edilmek isteniyor. TPI işçisinin bu haksızlığı tüm kamuoyuna duyurmak, buradan gerekli sınıf dayanışmasını örgütlemek ve buna karşı mücadele etmek dışında bir şansı bulunmuyor. "Her şey bitti" propagandası yapılırken, bir grup TPI işçisinin çabasıyla örgütlenmeye çalışılan Ankara eylemi tam da bunun için gündeme geldi.

Ama ne fayda... TPI işçileri bu ve benzeri kararlarla haklarını Amerikan sermayesine yedirmeyeceğini dosta düşmana duyurmaya hazırlanırken, bazıları alışık oldukları üzere resmen eylem bozgunculuğu yapıyor. Mücadele konusunda bir fikri, programı, cesaret ve iradesi olmayanlar akıl almaz bir tutumla Ankara eyleminin gerçekleşmemesi için elinden geleni yapıyor, mücadele etmek isteyen bunun için canını dişine takan işçilerin moral ve özgüvenini kırmaya çalışıyorlar.

Neymiş, aslında yapılması gereken, diğer işletmelerde işçilerin iş durdurmasını sağlamamış. İyi de elinizi tutan mı var? Böyle bir şey yapılabilecek somut bir durum varsa, neyi bekliyorsunuz? Ankara eylemini boşa çıkarmak için gösterdiğiniz çabayı buna harcasanıza! Ama hayır bu yapılmıyor. Peki ne yapılıyor? Mücadeleci TPI işçileri haklı davasını anlatmak için diğer sınıf örgütlerine, sendikalara ziyaretler gerçekleştirirken, milletvekillerinden, demokratik kitle örgütlerinden destek örgütlemeye çalışırken, birileri de TPI işçisi olma kimliğine sığınıp kapı kapı dolaşıp karalama kampanyası yürütüyor. Tüm TPI işçilerinin yapması gereken, 11 Kasım'da yapılacak eyleme katılmaktır.

TPI işçileri mücadele etmezse, kararlılığını ortaya koymazsa, kim ona neden ve niye destek versin? Kapısına daha önce de gidilen "yetkililer" neden bunun için lütfedip çaba gösterecekler? TPI sermayesinden tık yok. İşçilerin haklarını korumakla yükümlü olan çalışma bakanlığı -yapabileceği çok şey varken- "yapılabilecek bir şey yok" diyor. Sendika 3 maymunu oynuyor. Bu durumda TPI işçisi ne yapacak? Sessizce oturup kaderine rıza mı gösterecek?

TPI işçisi ya kararlılığını gösterecek, "Ben hakkımı yedirmem arkadaş!" diyecek ya da eli böğründe hakkının gasp edilmesini izleyecek. Ankara eylemi TPI işçisinin bu soygunu eli böğrüne izleme-

yeceğinin göstergesi olacak.

Sendika mı ne yapacak?

Zaten sakatlık bu işe bakışta var. Sendika sadece yöneticilerden ibaret değildir, Petrol-İş üyesi işçiler neredeyse sendika oradadır. Sendikanın yapması gereken işçiler tarafından ortaya konulan bu kararlılığa bütün gücüyle destek vermektir. Başka türlü bir davranış Amerikan tekelinin bu hukuksuz gaspına seyirci kalmak olur. Gelirlerse ne ala ama gelmezlerse de bu eylemin Petrol-İş eylemi olduğunu gerçeğini değiştirmez. Zira bir sendikanın asıl sahibi onun üyesi olan işçilerdir.

Bu eylem kim tarafından örgütleniyor?

Eylemi etkisiz kılmak için yapılan ipe sapa gelmez tartışmalardan biri de bizim eylemle olan ilişkimiz üzerine dönüyor. Öncelikle, bu eylem, bazılarınin söylediği gibi bizim tarafımızdan değil, atalet ve teslimiyet tablosuna itiraz eden bir grup TPI işçisi tarafından örgütlenmektedir. Birliğimiz bugüne kadar TPI işçilerinin yaptığı her eyleme zaten destek vermiştir, vermektedir. Birçok öneri yapmış, birçok eylemin örgütlenmesine ön ayak olmuş, deneyim ve birikimlerini baştan beri paylaşmış, kimse aksini iddia edemez ki bu grev için büyük bir emek harcamıştır. Düne kadar sendika tarafından örgütlenen ve şimdi bu tartışmalarla eylemi zayıf düşürmeye çalışanların bazılarınin da katıldığı, bildirisini dağıttığı eylem ve etkinlikler de bunlara dahildir. O zaman, bunu tartışmayanların şimdi eylemdeki yerimizi tartışmaları, asıl tartışılması gereken konudur.

Birliğimiz araba parasını nereden ve nasıl karşılayacak?

Bunun tartışılması kadar abest bir konu yoktur. Düşünün ki bir grup işçi Ankara'ya gidecek, Amerikan Büyükelçiliği önünde sesini duyuracak. Ama mücadeleden kaçmak isteyenler "iyi de bunun masrafları nasıl karşılanacak?" diyerek ipe un sermek istiyor. "Orada sendika var bunu karşılasın" diye sendikaya yüklenmek yok. "Kamuoyu oluşturalım biz bir mücadele yürütüyoruz işçiler emekçiler ilericiler kurumlar diğer sendikalar bize destek sunar" diye bir bakış, buna dayalı bir çaba yok. Ne var? imkansızlara oynayıp mücadeleden kaçmak var.

Bu kaçışı boşa çıkarmak için birliğimiz

bir dayanışma kampanyası ile bunun karşılanabileceğini, bütün imkân ve olanaklarını kullanarak bu sorunun çözümünde sorumluluk üstleneceğini söylüyor. Bu tutum, bu sınıf dayanışması takdir ile karşılanacağına, "ne iyi birileri elinin taşı altına koydu, biz de böylece kendi mücadelemizi yürütmek için imkana kavuştuk" denileceğine çirkin spekülasyonlara konu ediliyor. Herhalde başka bir grev yoktur ki, sendikanın yapmadığını yapıp, mücadele etmek isteyen imkân sağlayanlar, bu imkânı sağladıkları için tartışılsın.

"Bu otobüslerin parası nereden sağlanıyor?" diyenler, bu otobüslerin parası sizin gibi fabrikalarda çalışırken, haksızlığa uğramış, mücadeleye atılmış, başkaları aynı şeyi yaşarken destek vermeyi sınıf borcu sayan namuslu işçilerden, ilericiler-devrimci kurumlardan, sendikalardan geliyor. Bunu bile kendine dert eden varsa, yapması gereken sağladığımız katkı için bizi eleştirmek değil, aynı dayanışmayı örgütlemeye becerisini göstermektir. Bunu böyle yapanlardan sonra, bu tutumlarını "her şeyi işçi yapsın" gibi pek masum görünen bir biçimde ambalajlayanlardan bu kadarını beklemek, bütün TPI işçilerinin hakkı olmalıdır. Ama bunu da başaramazlarsa, baştan itibaren bu eylemi örgütleyen mücadeleciler TPI işçileri için endişelenecek bir şey yoktur. Petrokimya İşçileri Birliği, gerçekten mücadele eden işçilere verdiği sözlerin arkasındadır.

Biz bu direnişin başından itibaren her türlü grupsal çatışmadan, sendika içi rekabetten, koltuk hesaplarından ve TPI işçilerinin birliğini zedeleyen sağlıksız davranışlardan daima uzak durduk. Bu tutumumuzu sürdüreceğiz. Birbirinin açığını arayan temsilci ve sendikacılar bu kısır tartışmaları bir kenara bırakmaları gerektiğini her zaman söyledik. Söylemeye devam edeceğiz. Kendi kişisel ikbalini işçinin çıkarının önüne koyanın

karşısında olduk, olmaya devam edeceğiz.

Bize karşı olmadık tutumları sergileyenlerle, haddini aşarak işi fiziki bir provokasyona vardırma kalkanlarla, buradan siyasi ya da sendikal rant elde edebileceğini düşünenlerle ve onlara yol gösterenlerle elbette hesaplaşacağız. Ama şimdi bizim için önemli olan TPI işçisinin Ankara eylemini başı dik bir biçimde başarması, sonrasında ise mücadeleye devam etmesidir.

Hal böyleyken, şimdi birilerinin aynı kısır tartışmalarla mücadelenin önüne geçmeye çalışmasına, bizim varlığımızı bahane edip eyleme yan çizmeye çalışmasına izin vermeyiz.

Eylem inisiyatifi içinde yer almaya çağımızı, ancak gerek Ankara eyleminin başarılı geçmesi için gerekse bundan sonraki tüm mücadelelerin kararlılıkla sürdürülmesi için, maddi ve manevi olarak direniş iradesi gösteren TPI işçilerinin yanında olmaya devam edeceğimizi bir kez daha belirtiyor tüm TPI işçilerini baştan beri eylemi örgütlemeye çalışan mücadeleciler arkadaşlarının etrafında toplanmaya çağırıyoruz.

TPI işçisi arkadaşlar!

Ankara eylemi, daha şimdiden geri plana atılan TPI grevini yeniden kamuoyunun gündemine sokmuştur.

Bu eylemin başarıyla gerçekleşmesi elbette tek başına haklarınızı almanızı sağlamayacaktır, ancak bu eylemle göstereceğiniz kararlılık, Amerikan sermayesini, iktidarı ve mücadeleyi ortada bırakan sendikanızı harekete geçmeye zorlayacaktır.

Bu nedenle, tüm TPI işçileri hızla organize olmalı ve Amerikan Büyükelçiliği önündeki eylemde mücadeleden asla vazgeçmeyeceğini dosta düşmana göstermelidir.

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ
9 KASIM 2025

TPI kapitalistinin oburlukları ve “iflas”

G. Umut

TPI Composites işçileri aylardır haklarını almak için mücadele ediyor. Petrol-İş Sendikası ile TPI Composites kapitalistinin oturduğu toplu sözleşme masasından sefalet dayatması çıktı. Bunun üzerine işçiler 13 Mayıs'ta greve başladı ve kapitalist, teklifi aşama aşama %30'dan %80'e yükseltti. İşçiler, yüzdesi yükseltile sefalet dayatmasını yine kabul etmedi ve mücadeleye devam dedi.

Borçlar ve kredi planlaması üzerinden uzun süredir bir hazırlık içinde olduğu anlaşılan TPI Composites kapitalistinin, Chapter 11 adı verilen ve iflas öncesi bir tür borç düzenlemesi olan programa geçmesi, Amerikan mahkemesi tarafından kabul edildi.

4 Eylül'de ise TPI'nin Türkiye'deki iki fabrikasının, Dubai merkezli XCS Composites'e (XCS Composites L.L.C-FZ) devredildiği açıklandı. Bunu, grev devam ederken yasal olarak mümkün olmamasına rağmen, işçilerin işten çıkarılacağına dair açıklama izledi. Şimdi TPI işçilerinin bu hafta içinde resmî olarak işten çıkarılması, bu oyunla tazminatları da dâhil olmak üzere her türlü haklarının gasp edilmesi gündemde.

Sürecin başından beri kara propaganda maruz kalan TPI grevinde işçiler, tüm saldırılara ve sürecin zorluklarına rağmen mücadeleye devam ediyor.

Fabrika devri, fabrika kapatma, hileli iflas (iflas edilmiş gibi gösterip başka bir şirket üzerinden üretime devam etme), mal kaçırma vb. yol ve yöntemler, işçi sınıfının mücadele sürecinde çokça karşılaşılan durumlardır.

Krizin faturasını işçilerin sırtına yıkmaya çalışan kapitalistlerin, “iflas”larının nedeni olarak grevi göstermeleri de ilk kez başvurulmuş bir aldatmaca değil.

1929 Buhranı sırasında Amerika'da binlerce banka ve şirket iflas bayrağını çekmişti. Tam da 6,5 katlık büyüme rakamları ve üretim rekorları sırasında kriz patlak verdi. Bu süreçte 75 bin işçiyi işten atan Henry Ford gibi bir kapitalist, krizin işçilerin iş beğenmemesi ve tembelliğinden kaynaklandığı vaazlarını veriyordu.

TPI'da da iflas süreci şimdi grevle ilişkilendirilmeye çalışılıyor. Birçok kapitalist, kendi işçisine “Eğer TPI gibi mücadele ederseniz, başınıza aynı şeyler gelir” diyerek gözdağı veriyor. Bu tür tekellerin aylar ya da yıllar öncesinden planlayacağı adımların süregiden grevden kaynaklandığını iddia etmenin ise hiçbir gerçekliği bulunmuyor.

Kapitalizmin ABC'si budur: sermaye düzeni, adı üzerinde, sermayenin kârını öncelikli alır. Bu yönüyle kazanan, başa-

ran, zenginleşen sermaye sahipleridir, kaybeden ve işler kötü gittiğinde iflasa neden olmakla suçlanan ise işçi sınıfı ve onun mücadelesidir. Bu tam bir sınıf aldatmacasıdır. TPI işçileri, olsa olsa TPI kapitalistlerinin zengin olmasının sebebi.

TPI, ABD, Meksika, Türkiye ve Hindistan'da üretim tesislerine sahip, Danimarka ve Almanya'da mühendislik geliştirme merkezleri bulunan bir şirkettir. ABD, Fransa, Birleşik Krallık ve İspanya'daki eğitim merkezleriyle rüzgâr türbini karnadı üretiminde yer alan Amerikalı TPI Composites, farklı uluslardan işçilerin emekleri üzerinden zenginleşmiştir. ABD ordusuna taktik araçların kaplamalarını üreten TPI, “Hummer” askeri ciplerinin dış kabinlerini yapmıştır. 2001 yılından bu yana kompozit rüzgâr kanatları üre-

ten şirket, tüm karasal rüzgâr kanatlarının yaklaşık %27'sini imal etmektedir. Hindistan'da kurulan fabrikanın, Türkiye'deki deneyim ve ekip ile kurulduğu söylenmektedir.

Böylesi bir şirket, Türkiye'de tam da grevin ortasında “iflas” bayrağını çekiyor ve fabrikalarını adı sanı bilinmeyen, muhtemelen naylon olan bir firmaya devrediyor. Firma önce üretime devam edeceğini, ancak hesapların incelenmesinin gerekli olduğunu söylüyor, sonra ise üretimi gerçekleştirmeyeceğini ilan ediyor. Bizden de Dubai merkezli firmaların, iki büyük fabrikayı ne yapacağına önceden karar vermeden, dahası üretime devam edip etmeyeceği konusunda bir fikri olmadan devraldığına inanmamız bekleniyor.

Türkiye'de de kanunlar kapitalistlerden yana işliyor. 2021 yılında kabul edilen yasa teklifine göre, iflas eden şirkette çalışanların hakları ticari borç ve alacaklardan sonra “öncelikli” hale geliyor.

TPI'da yaşananların hileli iflas olup olmadığı tartışmaları bir yana, önemli olan şudur: Bugüne kadar olduğu gibi, TPI işçileri de gasp edilmek istenen hakları ve işçi sınıfının kazanımları için birliğini koruyarak direnmek zorundadır.

TPI'da yaşanan süreç, krizin geldiği durumun güncel bir yansımasıdır. Saldırıları püskürtmek için direnen TPI işçilerinin mücadelesi, tüm çalışanları ilgilendirmektedir. Bugün TPI'da yaşananlar, yarın işçi sınıfının tümüne reva görülen gelecek açısından işaretler taşımaktadır. İşçi sınıfı ve emekçilerin, emek örgütlerinin ve ilerici devrimci güçlerin önünde, TPI işçilerinin mücadelesine daha güçlü destek vermek görevi durmaktadır.

AKP iktidarı işçi sınıfının düşmanıdır

koşullarında çalıştırıldığı bir dönemde, konfederasyon başkanının Erdoğan'a dualar okuması ve övgüler dizmesi bu gerçeği bir kez daha doğrulamış oldu.

Programda konuşan Erdoğan, “emeğin hiçbir ideolojiye ipotek edilmeyecek kadar kutsaldır”, “işçi ile patronu düş-

manlaştıran anlayışın kökü dışardadır” vb. türünden boş ve demagogik söylemleri tekrarladı.

Hakkını arayan işçilerin karşısına polisi, özel korumaları, mahkemeleri çıkaran, grevleri yasaklamakla övünen Erdoğan, “emeğin kutsallığından” bahsetmeyi de ihmal etmedi.

Dilovası'nda güvencesiz, sigortasız,

aç karnına çalışırken öldürülen kadın işçilerin kanları henüz kurumadı. Çocuklar işçiler çalışırken katlediliyor. Üç kuruş daha fazla istediği için ya da sendikali olduğu için işçiler işten atılıyor.

Tüm bunlar göstermektedir ki, AKP iktidarı işçi sınıfı ve emekçilerin karşısında, sermayenin tarafındadır. 23 yıllık AKP iktidarı sürecinde yaşanan iş cinayetleri, artan baskı ve sömürü, sermayeye sunulan kıyaklar vb. bu gerçeği açıkça ortaya koymaktadır.

Hak-İş Konfederasyonu, 50. kuruluş yıldönümü programını gerçekleştirdi. Konfederasyon'un Genel Başkanı Mahmut Aslan'ın “Allah sizden razı olsun” diyerek kürsüye davet ettiği Tayyip Erdoğan etkinlik programında konuşma yaptı.

Hak-İş'in bir işçi sendikasıdan ziyade AKP'nin yan kolu gibi hareket ettiği biliniyor. İşçilerin, emekçilerin, emekliklerin sefalet mahkum edildiği, açlık sınırının altında kalan ücretlerle kölelik

Hak arama mücadelesine yönelik saldırılar artıyor!

Türkiye sendikal hareketi, boydan boya ataletin, bürokratik kastın ve uzlaşmacı-işbirlikçi anlayışların tahakkümü altındayken, mücadele pratiği ortaya koyan sendikalar ve sendikacılar ise sürekli saldırı ve baskılara maruz kalıyor. Bunun son örneği, Yapı Yol-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Akkaya ve sendika yöneticilerine yapılan alçakça saldırı oldu.

İstanbul Esenkent'te, Dünya Şehir İnşaat ana firmasına bağlı taşeron Serter Yapı şantiyesinde çalışan ve aralarında Yapı Yol-İş üyelerinin de bulunduğu işçilerin hakları tam olarak ödenmedi. Bunun üzerine Yapı Yol-İş Genel Başkanı Mustafa Akkaya ile diğer sendika yöneticileri, işçilerle görüşmek için şantiyeye geldiler. Patron tarafından sokağa salınan taşeron firmanın tetikçileri, sendikacı ve işçilere taşlı sopalı saldırıda bulundular.

Saldırıyla ilgili olarak sosyal medya hesabından açıklama yapan Yapı Yol-İş Sendikası, şu ifadelerle yer verdi:

"Sendika Genel Başkanımız başına aldığı darbeler sonucunda bayıldı. Temsilcimizin parmakları çatladı. Bir işçinin de saldırı sırasında eli kırıldı. Emek hırsızlığını bu saldırıların altına gizleyemezsiniz. Atılan taşların ve çalınan emeğimizin hesabını soracağız."

Yapılan alçakça saldırı, özelde Yapı Yol-İş yöneticilerine, genelde ise emeğin kurtuluşu ve işçi sınıfının hak arama mücadelesine yönelik bir saldırıdır. Saldırıyorlar, zira hem kapitalistler hem de onların çıkarlarının bekçisi olan devlet, hak arama mücadelesinin ve işçi sınıfının düşmanıdır.

Saldırıya uğrayan sendika yöneticileri ve işçilerdi, saldıranlar ise taşeron firmasının beslemeleriydi. Yaralananlar işçilerdi, yaralayanlar taşeron firmanın elemanlarıydılar.

Emeğin korunması mücadelesinde öne çıkan işçiler ve sendikacılar sık sık saldırılara maruz kalıyor. Şiddet ve tehditle sindirilmek isteniyorlar. Egemenler, hak ve özgürlük mücadelesini baskı ve zorbalıkla engellemeye çalışıyor. Direnen işçiler ve sendikacılar sistematik olarak baskı ve şiddetin hedefi oluyorlar.

Bu saldırılar yıllardır devam etmektedir. Deriteks Sendikası eski başkanı Makum Alagöz görüşmeye gittiği kapitalistin silahlı saldırısı sonucu yaralandı.

Antep Başpınar'da düşük ücret da-

yatmasına karşı başlatılan eylemler, Gaziantep Valiliği tarafından yasaklandı. Kolluk kuvvetleri işçilere saldırdı. İşçilerin sendikal hak ve özgürlüklerine önderlik eden Birleşik Tekstil Dokuma ve Deri İşçileri Sendikası Genel Başkanı Mehmet Türkmen, tekstil kapitalistlerinin vahşi sömürü çarkları dönsün diye defalarca gözaltına alındı ve tutuklandı.

İzmir Kemalpaşa'da faaliyet gösteren Abaloğlu Grubu'na ait Lezita'da işçiler Öz Gıda-İş Sendikası'nda örgütlendi. Patron, toplu sözleşme masasına oturmadı. Greve çıkan işçiler jandarma şiddetine maruz kaldı.

Altındağ Belediye Başkanı, AKP'li Veysel Tiryaki ve beslediği çeteler, belediye çalışanı Muhammet Erdoğan'a 20 dakika boyunca işkence yaptı. Daha önce de Veysel Tiryaki ile beslemeleri, Altındağ belediye işçilerinin grev çadırına saldırmıştı. Bunlar, toplamı içinde gerçekleşen saldırıların yalnızca birkaç örneğidir.

Hak arayan işçilere ve sendikal örgütlenmeye dönük yasa-kural tanımaz saldırganlığın esas sorumlusu, bu zorba

düzeni tahkim eden AKP iktidarındır. İşçilere şiddet uygulayan alçaklar, AKP'nin yöneticileri ya da onlar tarafından korunan tetikçilerdir. Hak arayan işçiye düşmanlık, AKP "sermayeye dost, emeğe düşman" zihniyetin vücut bulmuş halidir.

AKP-MHP iktidarı işçi ve emekçileri eziyor. Bu iktidar, grev yasaklarında ve fiili hak gasplarında sınır tanımadı. Toplu iş sözleşmeleriyle kazanılmış hakların gasp edilmesine çanak tuttu. Yetmedi, grev yapan işçilere yönelik şiddeti de tırmandırdı. İşçilere sendikasızlığı, örgütsüzlüğü, yani köleliği ve sefaleti dayattı.

Sermayenin sınıf çıkarlarını korumak için grevleri yasaklayan ve utanmadan bununla övünen AKP'nin ebedi şefi, sömürücü ve asalak kapitalistlerin çıkarlarının bekçisidir. Erdoğan, sermayeyi korumayı, işçi sınıfı ve emekçileri ezmeyi varlık nedeni sayıyor.

Kısacası, sermaye ve sermayenin vurucu gücü Saray rejimi "süzme" işçi düşmanıdır. Bu işçi düşmanı rejimden demokrasi ve özgürlük beklemek, ölüden gözyaşı beklemekle eş değerdir. Dahası,

bu hakları kazanmak ancak bu rejime ve himayesine aldığı kapitalistlere karşı mücadeleyle mümkün olabilir.

SONUÇ YERİNE...

AKP'nin iktidarda olduğu 23 yılda en fazla kayba uğrayanlar emekçiler olmuştur. Köleliği, onursuz yaşamı reddedip hak arama mücadelesine giren işçilere ve sendikacılara yönelik fiziki saldırılar ise bu süreçte daha da yoğunlaşmıştır. Dolayısıyla bu çürümüş rejimin işçi düşmanı politikalarına karşı mücadele etmek, onurlu yaşamak isteyen her işçi ve emekçinin görevidir.

İşçi sınıfı ve emekçiler, kendilerine sefaleti ve onur kırıcı yaşamı reva gören AKP-MHP iktidarına ve onun her türden temsilcisine karşı mücadeleyi büyütmelidir. İşçiye kalkan elleri kırmanın, işçilere yönelik fiziki saldırıların hesabını sormanın tek yolu vardır:

O da birleşik, kitlesel, örgütlü devrimci sınıf mücadelesini büyütmeektir!

H. YAĞMUR

Ölüm ve sömürü düzeninde bir hafta...

Kocaeli Dilovası'ndaki Ravive Cosmetics AŞ'ye ait parfüm atölyesinde çıkan yangında üçü çocuk altı kadın işçi öldürüldü. Bu katliam "kayıt dışılık, güvencesizlik, denetimsizlik" üçgenine dayalı bir sistem kuran Saray rejimi ile kapitalistlerin ölüm saçan emek düşmanı "fıtratlarını" gözler önüne bir kez daha serdi.

CİMER'e şikâyet edilen, mahalle ortasında yer alan, kaçak olduğu ve hakkında yıkım kararı bulunduğu iddia edilen, tek çıkışı olan, işçi güvenliği bir yana yangın tüpü bile bulunmayan bir atölyede sigortasız, güvencesiz, yemeksiz çalıştırılan işçilerden üçü çocuk altı kadın işçi göz göre göre katledildi.

Kadın ve çocuk işçilerin güvencesiz ve kayıt dışı çalıştırıldığı, kuralsızlığın hâkim olduğu atölyede çıkan yangına "kaza" değil "cinayet" denir. Alınmayan önlemlerin, göz yumulan usulsüzlüklerin, korunan kişilerin ve kurumların olduğu yerde "ihmal" değil "tercih" vardır.

Göz göre göre gelen bu katliam, Saray rejiminin, sömürü ve ölüm düzeninin sırfasal tercihlerinin bir ürünüdür.

İŞ CİNAYETLERİ FAİLLERİNİ KORUYAN DÜZEN

Ölüm ve sömürü düzeni, uyguladığı cezasızlık politikaları ile katliam yapan kapitalistleri koruyor. Nitekim Dilovası'nda yaşanan iş cinayeti ile aynı günlerde Çalık Holding'in korumaları ve bir polis tarafından öldürülen işçi Erol Eğrek'in duruşması görüldü. Eğrek tazminatını almak için Çalık Holding önüne gittiği için onu öldüren şirket korumaları ve bir polis, altı ayın sonunda serbest bırakıldı. AKP-MHP düzeninde işçi katilleri elini kolunu sallayarak sokaklarda gezebiliyor.

Bir başka cezasızlık ve koruma örneği ise İliç davasının son duruşmasında yaşandı. Sistemin işçi ve çevre sömürsünün bir sonucu olan İliç Katliamı'nın dördüncü duruşmasında sözde yargılananlar mahkeme salonunda bile sorgulanmadı. Duruşmada iki tahliye, adli kontrollerin kaldırılması kararları verildi. İliç Katliamı sermaye sınıfı ve onun vurucu gücü olan Saray rejiminin sınıf düşmanlığına ayna tutarken, sonrasında yaşananlar ise sistemin işleyişinin özeti niteliğindedir. Maden sahiplerinin, talana izin veren yetkililerin, denetlemeyen devlet kurumlarının yargılanmadığı bu

Hesabı sorması gereken ve kurulan ölüm çarkını parçalamak için harekete geçmesi gereken işçi sınıfıyla emekçilerdir. Bu çarkları, sadece ve sadece kaybedecek bir şeyi olmayan işçi sınıfının örgütlü mücadelesi parçalayabilir!

düzende "davalar nasıl kapatılmak istenir"i izliyoruz.

Dilovası'ndaki işçi cinayetlerini protesto eden gençler göz altına alındı ve tutuklandı. İş cinayetleri işleyenlerden hesap soran Selçuk Kozağaçlı, Can Atalay gibi avukatlar, düzenin yasaları ayaklar altına alınarak yıllardan beri zindanlarda tutuluyor.

İş cinayetlerinin gerçek sorumluları çoğu zaman yargılanmazken, arada bir yargılananlar ise mahkeme kararlarıyla "aklanmaktadır."

CİNAYET DÜZENİNE GÜZELLEME FOTOĞRAFI

AKP Antep Milletvekili Mesut Bozatlı, kebabçı dükkanında çalışan 10 yaşındaki bir çocukla çektiği fotoğrafı sosyal medya hesabında paylaştı. Bu paylaşımın olduğu gün Dilovası'nda iki çocuk iş

cinayetinde öldürüldü.

Ağrı'da ayçiçeği tarlasında çalıştırılan çocuk işçi Nursefa Samur traktöre bağlı biçerdöverin altında kalarak öldürüldü.

Rüştü Kazım Yücelen Mesleki Eğitim Merkezi öğrencisi Alperen Uygun, çalıştırıldığı asansör firmasında inşaatın 3. katından düşerek hayatını kaybetti. Alperen, resmi kayıtlara göre 10 günde iş cinayetlerine kurban edilen 8. çocuk işçi oldu.

Çocuk emeğinin sömürüsü üzerine "ufuk açıcı" programlar yapan Saray rejimi, İŞKUR İşbaşı Eğitim Programı adı altında çocuk işçilere verilen "cep harçlığı" reklamları yapıyor.

Toplu iş cinayetlerini olduğu gibi çocuk işçilerin öldürülmesini de "olağan" sayan rejim, işlediği suçlardan utanmak bir yana, kurduğu sömürü ve ölüm çarkıyla iftihar ediyor.

BU "ÖLÜM ÇARKLARI" KIRILMALIDIR!

Saraylarında sefahat süren rejimin efendileri, kurdukları ölüm çarkları işçilerin hayatlarını öğütürken bile şov yapıyorlar.

Onlar kendi rollerini oynuyorlar. Burada esas mesele, işçi sınıfıyla emekçilerin ölüm saçan bu pervasızlığa daha ne kadar tahammül edeceği noktasında düğümleniyor. Ne rejimin efendileri ne hizmet ettikleri kapitalistler, durduk yere iş cinayetlerini önleyecek adımlar atacak.

Onlar, sırfasal/siyasal konumları gereği soğukkanlı birer cani misali işlerini yapıyorlar. Hesabı sorması gereken ve kurulan ölüm çarkını parçalamak için harekete geçmesi gereken işçi sınıfıyla emekçilerdir. Bu çarkları, sadece ve sadece kaybedecek bir şeyi olmayan işçi sınıfının örgütlü mücadelesi parçalayabilir!

Ege İşçi Birliği Meclisi toplandı!

BİRLİĞİMİZİN GÜCÜYLE ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEME HAZIRLANIYORUZ!

Bir süredir hazırlıkları sürdürülen Ege İşçi Birliği Meclisi metal, petrokimya, tekstil ve belediye işkolunda çalışan işçilerin yanı sıra hakları için mücadele eden TPI işçilerinin de katılımıyla coşkulu bir atmosferde gerçekleşti.

Bugün (16 Kasım) Tepekule Kongre Merkezi'nde gerçekleşen meclis açılış konuşmasıyla başladı. Katılımcıların selamlandığı, EİB Meclisi'nin misyonunun ifade edildiği açılış konuşmasının ardından bir sunum gerçekleştirildi. Ekonomik kriz, kriz eksenli yıkım saldırıları, demokratik hak ve özgürlükleri hedefleyen adımlar, sınıf hareketinin mevcut tablosu ve mücadelenin önünde bulunan engeller bu başlık altında ifade edildi. Süren işçi direnişleri ve kentin yakın dönem mücadele deneyimlerinin de aktarıldığı sunum, krizin faturasını reddetme bakışı ile işçi sınıfının birleşik, kitlesel mücadelesini örgütlenme ihtiyacı vurgulanarak bitirildi.

Sunumun ardından söz salona bırakıldı. İlk sözü TPI işçileri aldı. Söz alan her bir TPI işçisi süreci, gelinen yeri, karşı karşıya kaldıkları engelleri ve ortaya konulan direnme iradesinin önemini vurguladılar. Dayanışma, kararlılık ve birlikte mücadele çağrısı yaptılar. Bir avuç işçinin ortaya kararlılık koyduğunda yarattığı etkiyi örnekleyerek kararlı mücadelenin altını çizdiler. İşçiler, "kazanamasa da hak gaspının bu kadar kolay olmadığını

göstereceğiz" dediler. Konuşmalarda bir diğer öne çıkan başlık sendika ve direnme iradesine sekte vurmaya çalışan yaklaşımlar oldu. TPI işçileri "Sendika bizim, sendika mücadele eden işçidir" sözleriyle kürsüden indiler.

Ardından alınan sözde Ege İşçi Birliği'nin kuruluş amacı ve misyonu özetlendi. EİB'in direnişlerin içinden çıkan öncü işçiler tarafından kurulduğunun vurguladığı konuşmada işçilerin mücadelesinin ortak talepler ve istemler bütünlüğü üzerinden güçlendirilebileceği ifade edildi. Yaklaşan asgari ücret ve ocak zamları sürecinin mücadele olanaklarının güç-

lendiği dönemler olduğu belirtildi. Sefalet ücretlerine, vergi soygununa, işten atmalara karşı Ege İşçi Birliği'nin gerçekleştireceği eylemi sahiplenme ve güçlendirme çağrısı yapıldı.

14 Aralık günü Çiğli Kasaplar Meydanı'nda yapılacak eylemin önemi ve ardından ocak zamları sürecinde fabrika merkezli mücadelelerin güçlendirilmesi çabası üzerinde duruldu.

Mecliste Birleşik Metal-İş üyesi bir işçi MESS-TİS sürecini özetleyen bir konuşma yaptı. Ardından söz alan bir Vestel işçisi Türk Metal'in fabrika örgütlenme sürecini ve bugün karşı karşıya kaldıkları

sendikal bürokrasi gerçeğini ifade etti.

Meclis kriz eksenli saldırılar ve artan baskı, zorbalık koşulların ortak eksende devam ettiğini belirten bir başka konuşmayla sürdü.

Gerçekleşen bir diğer konuşmada ise sendikalar ve işçi sınıfının içinde bulunduğu tablo vurgulanarak örgütlenme ihtiyacının altı çizildi. İşçi sınıfının tek kurtuluşunun örgütlenmek ve mücadele etmek olduğu vurgulandı.

Eski bir TPI işçisinin söz alarak kendi deneyimlerini aktardığı mecliste, karşılıklı ve verimli tartışmalar gerçekleştirildi.

Deneyimler, sendikal hareketin tablosu, iş cinayetleri farklı gündemler olarak işlendi.

Bir tekstil işçisinin söz alarak krizin tekstil işkoluna yansımaları ve tekstil işçilerinin karşı karşıya kaldığı saldırılar özetlendi.

İEKK adına yapılan konuşmada ise krizin kadın işçilere yansıması aktarılırak kadınların karşı karşıya kaldığı şiddet baskının arttığı gerçeğinin altı çizildi. 25 Kasım'da alanlarda olma çağrısı yapıldı.

Canlı geçen konuşma ve tartışmaların ardından gerçekleşen kapanış konuşmasında 14 Aralık Pazar günü Çiğli Kasaplar Meydanı'nda düzenlenecek eylemin ve fabrika merkezli örgütlenme çalışmalarının güçlendirilmesi çağrısıyla meclis bitirildi.

KIZIL BAYRAK/İZMİR

Sincan İşçi Birliği'nden çağrı

Fabrikalarda promosyon süreçleri yaşanıyor. Kimi fabrikalarda belirlenmiş olan promosyon miktarları verilmezken kimi fabrikalarda henüz belirlenmedi. İşçiler içinde söylentiler yayılarak sermayedarlar işçilerin promosyonlarını gasp etmeye çalışıyor.

Sincan OSB'de bulunan Hidromek'te de önümüzdeki aylarda promosyon belli olacak. Bunun üzerine Sincan İşçi Birliği Hidromek işçisine 2022'deki promosyon mücadeleleri de hatırlatılarak birlik ve mücadele çağrısı yaptı.

"Hidromek işçilerinin DİKKATİNE!!!

Hidromek işçisi kardeşler;

Birkaç ay içinde promosyon meselesi netleşecek. Fakat promosyonda sürenin daralmasına rağmen işçilere açıklanan

hiçbir şey yok. Patron tarafı konuyu tamamen susarak geçiştirirken, patron işbirlikçisi Türk Metal'in temsilcileri de konuya dair işçilere bilgi vermiyor.

Belli ki dertleri fabrika içerisinde "promosyon verilmeyecek" söylentisi yayarak promosyonu oldu bittiye getirmek ve işçileri en azına ikna etmektir. Sendika temsilcileri de çıkıp 'bu mümkün değil, buna izin veremeyiz' demiyor.

Hidromek işçisi kardeş; patron Mustafa Bozkurt'a, emeğini sömürüp seni sefalet ücretlerine mahkum etmesi belli ki yetmiyor. Bu nedenle tamamı senin

hakkın olan promosyonu sana vermem ya da bir kısmını gasp etme planları kuruyor.

Kardeşler; Daha iyi bir yaşam ve çalışma koşulları yaratma mücadelesinde geri adım atmanın, elimizdekini (işimizi) koruma içgüdüsüyle tedirgin ve bireysel davranmanın sonuna varmış bulunmaktayız. Ya burdan ileriye doğru çıkıp, birlik içinde ve kararlı şekilde mücadele ederiz. Böylece haklarımızı alır bugünkü işler acısı halimizden kurtuluruz. Ya da direnmeyerek her şeyin çok daha kötüye gitmesinden sorumlu oluruz.

Tüm Hidromek işçisi kardeşlerimize

bir kere daha hakları için mücadele etmesi gerektiğini, patron karşısında savunmadan çıkıp saldırıya geçmesi çağrısı yapıyoruz.

Kardeşler birlik olur ve hakkımızı yedirmeyeceğiz kararlılığı ile davranırsak başaramayacağımız hiçbir şey yoktur.

Ayrıca hatırlatmak isteriz ki geçtiğimiz promosyon döneminde patronun promosyonu gaspetmesine karşı gösterdiğimiz direniş sonucu onlarca işçi arkadaşımız işten atılmıştı. İşten atılan arkadaşlarımızın ve geçmişte gösterilen direnişin anısına var olan hakkımızın gasp edilmesine karşı elimizden gelenin fazlasını yapmak, ekmeğine ve onuruna sahip çıkan hepimize bir GÖREVİDİR."

KIZIL BAYRAK / ANKARA

2026 yılı bütçe görüşmeleri...

AKP-MHP iktidarı 2026 yılı bütçe taslağını TBMM'ye sundu. Teklif, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda ele alınacak, sonra bakanlıkların bütçeleri bir ay boyunca görüşülecek. Bu sürecin ardından 2026 yılı bütçe kanun teklifi Genel Kurul'a sevk edilecek.

Bütçe tartışmaları hem gelirlerin nereden toplanacağını hem harcamaların nerelere yapılacağını içeriyor. Kapitalist düzende sermayenin çıkarları esastır, bütçe ise devletin sınıfsal karakterinin en belirgin olduğu alanlardan biridir.

"Teklif" edilen bütçe taslağının sunulması, görüşülmesi ve kabul edilmesi süreci Meclis'te yürütülüyor. Ancak bu süreçte ne emekçilerin beklentileri dikkate alınıyor ne Meclis'in karar verme yetkisi var. Saray'da hazırlanan, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından sunulan ve Meclis'te onaylatılan bütçe taslağı, özünde emekçilerden alınan vergilerle oluşturulan bütçenin devlet eliyle sermayenin ihtiyaçlarına göre harcanması planını içeriyor.

Cevdet Yılmaz'ın sunduğu 2026 yılı bütçe taslağı da emekçiler açısından geçmiş yıllardan bir fark içermiyor. "İstikrar

ve refah bütçesi" diye pazarlanan taslakta 12. Kalkınma Planı ve OVP hedefleri ile bağlantılı "Mali disiplin", "Enflasyonun tek haneye indirilmesi" ve "fiyat istikrarı" amaçları sıralanıyor. "Mali disiplini" korumanın yolu kamu harcamalarını sınırlandırmaktan geçiyor. Devasa faiz ödemeleri, bütçe açığının dengesizliği vb. dikkate alındığında, "Mali disiplini korumak" denen şeyin emekçiler açısından anlamı; sosyal harcamaların sınırlandırılması, kazanılmış hakların gasp edilmesi, sefaletin daha da derinleştirilmesidir. Bütçe sunumunda ifade edilen "enflasyonu düşürme" vaatleri, "fiyat istikrarı" tartışmaları da aslında Mehmet Şimşek'in sık sık tekrarladığı "sıkı para politikası" kapsamında işçi ve emekçilerin yaşamını cehenneme çeviren Saray rejiminin ekonomi politikasının devamı niteliğindedir.

Bütçenin büyüklüğü, bütçe açığı, bütçeden en fazla pay ayrılan bakanlık gibi başlıklar tartışmalarda ağırlık oluşturuyor. Bu yanı sıra ilan edilen rakamlar uluslararası sermayeye de iç piyasaya da bir gövde gösterisidir. Yılmaz, taslak sunumunda en fazla payın eğitim ve sağlığa

ayrıldığını söyledi. Rakamlar da bu açıklama ile paralellik içeriyor. Ancak bütçeden ayrılan "büyük paylar" işçilerin, emekçilerin, emekçilerin ve onların çocuklarının gelecekleri için harcanmıyor.

Teklif göre, 2026 yılında bütçe giderleri 18 trilyon 929 milyar lira, bütçe gelirleri ise 16 trilyon 216 milyar lira olacak. Oluşan bütçe açığına denk gelen faiz ödemeleri yapılacak. Bütçe kanunu teklifine göre, 2026 yılında 3 trilyon 597 milyar liralık vergi harcaması öngörülüyor. 2025 yılının ilk 9 ayında bütçe açığı 1 trilyon 217 milyar lira olarak açıklandı ve 12 aylık dönem için ayrılan kaynaklar 9. ayda tüketilmişti. Kapitalistlerin ödediği vergiler bir yılda yüzde 90 azalmış ancak gelir vergisi yüzde 91 artmış. Bütçenin ağırlığını oluşturan yükten kapitalistler muaf tutulurken, esas ağırlık emekçilerin sırtına yüklenmiş. Taslak sunumunda, bütçe açığı kısmında hedef "deprem döneminde yüzde 5'in üzerine çıkan bütçe açığının milli gelire oranının yüzde 3.5'e düşmesi" denildi. Depreme 90 milyar kaynak aktarıldığı iddia edilen taslakta, bütçe açığının bir nedeninin bu olduğu savunuluyor. Bütçe verilerinin sınıfsal

yanını ortaya koyan bu örnek için depremde kaynakların nerelere harcandığını anımsamak yeterli olacaktır.

Özetle bütçe telifinin mantığı AKP-MHP iktidarının krizin faturasını emekçilere ödetmek üzerine kuruludur. Faiz ödemeleri artıyor, kapitalistlerin vergisi azaltılıyor, işçi ve emekçilerin sırtına binen yük çoğaltılıyor. Önce harcıyı sonra buna uygun bütçe uydurmaya çalışan iktidar milyonlarca emekçinin ürettiği değerlere çökerek elde ettiği kaynakları bir avuç kapitaliste aktarmaktadır.

Kapitalistlere teşvikten hiçbir koşulda vazgeçmeyen, politik hesaplarla bütçe açıklarını daha da derinleştiren, vergi ve zamlarla bu açıkları emekçilerin sırtına yıkan Saray rejimi, kaynakların büyük bir kısmını kendi şatafatı ve sermayenin çıkarlarına ayırmaktadır.

AKP iktidarının kendi varlığını sürdürme, ayakta tutma hedefine bağlı olarak yapılan bütçe tartışmalarından emekçilerin payına düşen ise açlık, yoksulluk, ağırlaşan sömürü ve savaşır.

G. UMUT

Yolsuzluk, sömürü ve talan düzeni

Saray rejimi, bir taraftan toplumu uçuruma sürüklerken, diğer taraftan yolsuzluk, rant ve talana dayanan politikasıyla çürüme/çürütme alanında yaptıklarına yenilerini ekliyor. Ücretler konusunda, "ülkenin durum ve hali ortada" türünden açıklamalar yaparken, krizin faturasını işçiye ödetmekten geri durmuyor, emekçilerin ürettiği toplumsal serveti göz göre göre sermaye ile bölüşüyor.

Talan düzenindeki çürümenin boyutu, son olarak Merkez Bankası'nın ana ortağı Bankalararası Kart Merkezi'nden yansıyan yolsuzlukla görüldü. Bu durum, sermaye iktidarının içinde debelendiği bataklığın sınırının olmadığını bir kez daha gözler önüne serdi. İhaleye fesat karıştırmak, zimmet ve dolandırıcılık iddialarıyla ortaya çıkan ve 100 milyon TL'yi aşan kamu zararının tespit edildiği bu olay, sıradan bir kamu yolsuzluğu değil, devletin tüm kurumlarını saran rant

ve talan düzeninin vardığı boyutları gösteriyor aynı zamanda. Soruşturmanın derinleşmesiyle birlikte kirli ilişkiler ağına doğrudan Saray'a uzanması, tepeden tırnağa çürümüşlüğe ayna tutuyor. Merkez Bankası gibi kritik bir kurumun şirketinde, ihaleye fesat karıştırılması ve dolandırıcılık yapılması, sermaye iktidarının, devlet aygıtını nasıl bir çıkar mekanizmasına dönüştürdüğünü açıkça gösteriyor.

Kirli çıkar ilişkileri ağı sayesinde, kamu gücü kullanılarak özel firmalara haksız kazanç kapıları açıldığı, özellikle iki büyük ihalede (Çipli Plastik Kart Alımı ve TROY Yazılım Geliştirme) rekabetin engellendiği ve ihalelerin usul dışı bir şekilde Enarge adlı bir firmaya verildiği tespit edilmiştir. İş bitmeden yapılan on milyonlarca liralık ödemeler ve paravan şirketler aracılığıyla gerçekleştirilen para transferleri ise, iktidarın mali merkezinin dahi nasıl bir yağma arazisine

çevrildiğinin somut delilleridir.

Yolsuzluğun daha da rezil yanı, altı kazıldıkça ortaya çıkan Saray bağlantılarıdır. İhalelerin usulsüzce verildiği Enarge firmasının kağıt üzerindeki sahibinin ifadesi, şirketin gerçek sahibinin, Cumhurbaşkanı bünyesinde önemli mevki olan bir şahsın oğlu olduğunu işaret ediyor. Bu durum, yolsuzluğun bireysel değil aksine, Saray rejiminin kurduğu sistematik talan düzeninin bir parçası olduğunu kanıtıyor. Kamu kaynakları, liyakate bakılmaksızın kritik görevlere getirilen isimler aracılığıyla, iktidara yakın çevrelerin ve ailelerin şirketlerine aktarılıyor. Eski BKM Genel Müdürü'nün, kendisini işe alan eski Başkan Yardımcısı Şener'e maaşından para verdiğini söylemesi, kamuda yapılan yolsuzlukların artık sistematik ve düzenli hale geldiğini gösteriyor.

Bu düzen, sadece yolsuzluk, rant ve talan üretmekle kalmıyor, çürümeyi de

her geçen gün derinleştiriyor. Soruşturma dosyasındaki Boğaziçi Üniversitesi detayları, kayyumların atandığı akademik kurumların bu yağma düzenine dahil edildiğini ortaya koyarken, çürümenin nasıl da her alana yayıldığını göstermektedir.

On milyonlarca liralık servetlerin, kamu zararı pahasına yandaş firmalara ve Saray rejimiyle bağlantılı olanlara aktarılması, bu iktidarın temel yönetme anlayışının "yoksulluğu derinleştirip, yolsuzluğu normalleştirmek" üzerine kurulu olduğunun göstergesi. Ortaya saçılan pisliklere rağmen rant ve talan düzeni şefleri pişkin pişkin ortalıkta dolaşabilmekte, hatta yeri geldiğinde nutuklar atmaktadırlar. Çürüme yargı kurumunu da baştan aşağı sardığı için yolsuzluk, talan, rant, rüşvet gibi suçlar ceza kapsamı dışına atılmıştır. Emekçileri derin bir yoksulluğa iten, sermayeye ise sınırı olmayan imkanlar sunan bu sömürü ve yağma düzenini yıkmak için örgütlü mücadeleyi her alanda büyütme gerekiyor.

S. SANCAR

“Meşruiyet” Trump’tan, “zorbalık” rejimden

E. Bahri

“Rıza üretme” araçları iflas eden rejimler, son çare olarak şiddet, şantaj, hile, kumpas gibi araçlara sarılır. Bu tür rejimler, çoğu zaman düzenin geçerli yasalarını ayaklar altına alarak saltanatlarını sürdürürler. Muhafız olanlar, “yüce reise/diktatöre” biat etmeyenler “gayri-meşru saltanatın” hışmına uğrarlar. Zira böylesi rejimler gerçeklerin dile getirilmesine tahammül etmedikleri gibi baskıya, sömürüye, yoksulluğa, sefalete, zorbalığa karşı çıkanlara ise hışımla saldırır. Tıpkı AKP-MHP rejiminin yıllardan beri yaptığı gibi...

“Bin bir yol ve aldatmaca ile elde edebildiği oy desteği dinci-faşist iktidarın bugüne kadarki en büyük meşruiyet kaynağı idi. Gelinek yerde onu dönülmez biçimde yitirmiş durumdadır...” (Siyasal durum ve parti çizgisi, EKİM Sayı 338, Eylül 2025)

Dönülmez biçimde meşruiyetini yitiren rejim, “yerli/millî” safsatalarını pazarlamaya devam etse de “son çıkış” yolu diye “Anadolu”nun değil “Beyaz Saray”ın kapılarını çaldı. ABD’nin Ankara büyükelçisi ve Suriye Özel Temsilcisi Tom Barrack, Erdoğan’ın Trump’tan “meşruiyet talep ettiğini” canlı yayında ifşa etti. Barrack diplomat değil milyarder bir kapitalisttir. O da şefi Trump gibi, her zaman diplomasi yapmayı başaramıyor. Erdoğan’ın meşruiyet dilenmesini “olağan” bir talep olarak karşıladığı için bunu açıkça dile getirmekte bir sakınca görmedi. Hatta bunu marifet saydı. Erdoğan da müritleri de tetikçi medyaya da Barrack’ın alçaltıcı sözlerine tek bir itiraz yükseltmediler.

Barrack’ın açıklamalarından Trump’ın “Erdoğan’a istediği meşruiyeti vereceğini” öğrenmiştik. Erdoğan’la müritlerinin Amerika dönüşünün ardından Saray rejiminin saldırganlıkta gemi azağına alması tesadüf değil. Faşist baskı ve terör politikası kapsamında atılan pervasız adımlar, Trump’tan alınan “meşruiyetin” siyasal pratiğe tercüme edilmiş halidir. Düzenin ana muhalefet partisine bile azgınca saldırması, çürümüş/çeteleşmiş Saray rejiminin bekası için her yola başvurabilecek derece zıvanadan çıktığını gösterdi. Yasalar, kanunlar, anayasa, kurallar, seçme-seçilme hakkı, ahlak gibi şeylerle ilgilenmeyen Saray rejimi, ABD emperyalizminden aldığı “meşruiyeti” saltanatı

için “garanti belgesi” saydığını gösterdi.

Trump’ın “yürüyün ya kullarım” dediği Erdoğan-Bahçeli ikilisi, düzen muhalefetine saldırı devam ederken namluları daha azgın bir şekilde TELE 1’e çevirdi. Merdan Yanardağ ve yöneticisi olduğu TELE 1 çalışanları Saray rejimine biat etmediler ve belli bir ihtiyatla eleştirilerini dile getirmeye devam ettiler. Ancak rejim o kadar zıvanadan çıkmış ki, bu sınırlardaki bir muhalefete tahammül edemiyor. RTÜK ve Hitlerin propaganda işleri şefi Goebbels yöntemleriyle çalışan sarayın İletişim Başkanlığı yıllardan beri bu kanalın sesini boğmak için çalışıyordu. Kanalı haraca bağladılar biat ettiremediler.

Sonunda “daha etkili” bir yol buldular: Casusluk suçlaması. Çürümüş rejim hem Erdoğan’ın rakip cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu’nu hem Yanardağ’ı aynı “casusluk sepetine” koyarak saf dışı etmeye çalışıyor. Kendi yasalarını ayaklar altına alarak alelacele kanala Yeni Şafak’taki Saray tetikçilerinden birini kayyım atayarak, bir taşla birkaç kuş vurmaya çalışıyor. TELE 1’e çöküp Merdan Yanardağ’ı tutuklayan rejim, “casusluk oyunu” ile İmamoğlu’na karşı yeni bir hamle geliştirerek, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ne kayyım atamayı da hedefliyor.

Bu kirli oyun tutar mı, saraydakileri kurtarır mı? Önümüzdeki süreçte belli olacak. Ancak bu küstahça hamlenin casuslukla bir ilgisinin olmadığını konuyla

az-çok ilgili olan herkes biliyor. Zira Beyaz Saray’da meşruiyet arayan bir “yerli/millî” rejimin kendisi dışında casus araması abesle iştigaldir. Partileriyle, medyasıyla, devlet kurumlarıyla, çeteleriyle kullanışlı bir ABD-İsrail aparatı gibi çalışan Saray rejiminin muhaliflerine bu kirli yöntemle saldırması, dinci-faşist zihniyetin tipik icraatlarından biridir. Sadece Türkiye’deki değil, Ortadoğu ve Kuzey Afrika’da ki tüm dinci-Amerikancılar aynı iğrenç yöntemlere başvururlar: Yaptıkları kirli işleri muhaliflerine yüklemeye çalışırlar. Amerikan projesi partiler olarak kurulan MHP-AKP ikilisi de hiç utanmadan muhaliflerini casus olmakla suçluyorlar...

“Bugünün Türkiye’sinin tüm öteki olayları ve gelişmeleri belirleyen üç temel gerçeği vardır. Bunlardan ilki, yirmi yılı aşan yönetimiyle bugün artık çürüme aşamasına varmış bulunan ve yazık ki bu arada kendisiyle birlikte toplumu da çok yönlü olarak büyük ölçüde çürüten dinci-faşist iktidar gerçeğidir. İkincisi, işçi sınıfı ve emekçiler için yaşam koşullarını günden güne daha da boğucu hale getiren ve halen herhangi bir çıkış ya da çözüm olanağından yoksun durumdaki ekonomik kriz gerçeğidir. Üçüncüsüyse, ilk ikisinin de kaçınılmaz sonucu olarak, dinci-faşist iktidarın ayakta kalmak için devlet aygıtının çıplak zorunu ölçsüzce kullanmak dışındaki olanaklarını tüketmiş olmasıdır. Öylesine ki bu baskı, terör ve zorbalık rejimi artık burjuva muhale-

fetinin ana eksenini bile hedef alır hale gelmiştir.” (a.g.e)

Saray rejimi, ülkenin temel gerçeklerini kendi üslubu ve bakış açısıyla dile getiren TELE 1 kanalına el koyarak, ülkeyi daha karanlık bir atmosfere sürüklemeyi hedefliyor. Bunun için gasp ediyor, üstüne çöküyor, hapse atıyor, sahte casusluk hikayeleri uyduruyor vb. Ancak tüm histerik saldırganlık ve çırpınmalarına rağmen, ülkenin temel gerçeklerinin üstünü örtmüyor. Her icraatıyla baskı ve zorbalığı artırıyor, yoksulluk ve sefaleti derinleştiriyor, çirkef bataklığına daha çok batıyor. Her şeye rağmen ne meşruiyetten yoksun olduğu gerçeğini gözlerden saklayabiliyor ne ülkenin gidişatını değiştirebiliyor. Attığı her adımla emekçi düşmanı, Amerikancı, zorba yüzünü tekrar tekrar sergiliyor.

Emekçileri yoksulluk ve sefalete sürükleyen, böylesine çürümüş bu zorba rejimin pervasızlığa devam edebilmesinin temel nedenlerinden biri, işçi sınıfının örgütlü mücadelesinin halen çok zayıf olmasıdır. Mart ayından beri kitleler şu veya bu şekilde, çoğunlukla CHP’nin düzenlediği mitinglere katılarak da olsa tepkilerini dile getiriyor. Ancak bu kadarı ne rejimin saldırganlığını frenleyebildi ne mafyatik yol ve yöntemlerle yeni hamleler yapmasını engelleyebildi.

“Bugünün Türkiye’sinde baskı rejimi-ne karşı mücadele iktisadi ve sosyal krize karşı mücadeleden, dolayısıyla bütünlüğü içinde sermaye düzenine karşı mücadeleden kopartılamaz. Bu temel gerçeği atlamak, yalnız sorunun devrimci bir tarzda ele alınmasını zora sokmaz, aynı zamanda kural tanımaz keyfi diktatörlük olgusunun sınıfsal neden ve dayanaklarını görünmez kılarak, bu mücadelenin daha baştan sakatlanmasına ve başarısızlığa uğramasına yol açar.” (a.g.e)

Rejimin somut saldırılarına karşı ileri-devrimci güçlerin ortak hareket etmesi, birleşik bir karşı duruş geliştirmesi elbette büyük bir önem taşıyor. Bununla birlikte esas mesele işçi sınıfıyla emekçilerin sınıfsal talepleri etrafında örgütlenmesi ve bu talepleri için dinci-faşist rejime karşı mücadeleye kazanılmasıdır. Dolayısıyla dikkatlerin bu noktaya verilmesi, güç, imkan ve araçların bu uğurda seferber edilmesi kritik bir önem taşıyor.

Gazeteci cinayetleri politiktir!

İstanbul'un göbeğinde, sokak ortasında bir gazeteci dövülerek katledildi. Maden ve enerji projelerinin yol açtığı yıkımı haberleriyle teşhir eden, yaşam alanlarını savunan direnişlerin sesi-soluğu olan gazeteci, belgeselci ve "ekoloji aktivisti" Hakan Tosun'un neden öldürüldüğü hala aydınlatılmadı. Ancak gazeteci arkadaşlarının çabasıyla bazı gerçekler gün yüzüne çıktı. Örneğin Halk TV muhabiri Umut Taştan, cinayeti en iyi gören işyeri kamerasının görüntülerinin saldırıdan kısa süre sonra saldırganların yakınlara alındığını ortaya çıkardı. Taştan bu haberi nedeniyle tehdit edildi.

Gazeteci Serdar Akinan, sosyal medya paylaşımlarında olayı en net gören kameraya ait görüntülerin, "saldırganların ailesi tarafından kurgulanarak medyaya sızdırıldığını ve bunun emniyet kanalıyla gerçekleştirildiğini" ifade etti. Akinan ayrıca, Hakan'ın ölümüne neden olan iki kişinin ailesinin Esenyurt'ta tanınan, korucu bir aşirete mensup olduğunu ve gözaltına alınmadan önce polislerle aile büyüklerinin bir ocak başında buluştuğunu, "olay büyüdü, gençleri alalım" diyerek failleri ifadeye çağırdığını aktardı.

Arkadaşlarının ve ailesinin çabası olmasaydı "faili meçhul" sayılacak olan bu cinayetin Tosun'un gazetecilik faaliyeti sonucu mu gerçekleştiği yoksa başka nedenlerle mi işlendiği henüz kesinleş-

tirilemedi. Sokakta yaşanan bir tartışma sonucu yaşanmış olsa bile aydınlatılmıdır. Nedeni "belirsiz" olsa da net olan cinayetin ardından yaşananların bu çürümüş düzenin yansıması olduğudur. Tosun'un gazetecilik faaliyetlerinin yağmacı tekelleri ve onlara yol veren iktidarı rahatsız eden nitelikte olması, cinayetin tasarlanarak işlendiği kanısını güçlendiriyor. Failler ile kolluk kuvvetleri arasındaki ilişkiler de bu kanıyı pekiştiriyor.

Tosun'un yaptığı haberler nedeniyle, özellikle doğa talanının öznelinin sinir uçlarına dokunduğu da bir başka gerçektir. Dolayısıyla bu cinayetin iktidarın doğa ve emek düşmanı politikalarının bir parçası olma ihtimali yüksektir.

İktidar, içinde bulunduğu ekonomik krizi aşmanın bir yolu olarak doğayı vahşi bir şekilde talan ederek kar etmeye yöneldi. Ülkenin kaynaklarını bir avuç yandaş kapitaliste peşkeş çekerken bu fütursuz talana karşı direnenlere de aynı pervasızlıkla saldırı/saldırıyor. Doğayı geri dönüşsüz şekilde tahrip eden madden ocaklarına karşı direnenler jandarma tarafından sistematik saldırıya uğruyor, gözaltına alınıyor, tehdit ediliyor. Hatta sermayenin tetikçileri tarafından katlediliyor. Reşit Kibar, Artvin'in Borçka ilçesinde "mesire alanı" adı altında yapılmak istenen talan projesine karşı dire-

nirken, şirketin tetikçisinin eyleme atış açması sonucu katledilmişti. Yine Erzincan'ın İliç ilçesinde yer alan Çöpler Altın Madeni'nin işleyişi doğayı geride yaşam bırakmayacak şekilde zehirlemiş ve 9 kişinin katledilmesine sebep olmuştu.

Geçtiğimiz günlerde ise yıllardır doğayı ve yaşamı koruma mücadelesi verenlerin sesi olan; kalemiyle, kamerasıyla, emeğiyle talana ve yıkıma karşı taraf olan gazeteci Hakan Tosun her tarafı kameralarla, yüz tanıma sistemleriyle, polislerce sarılmış İstanbul'da bir gece vakti katlediliyor. Cinayetin neden işlendiği ise özellikle aydınlatılmıyor.

İktidar topluma gözdağı vermek, kendi politikalarına itiraz edenleri susturmak ve gerçeklerin üstünü örtmek için türlü kirli/kanlı yöntemlere başvuruyor.

Ülkede suç, kara para, çete, sermaye ve iktidar ilişkilerinin bu denli iç içe geçmesi, cezasızlık politikası, basına yönelik saldırıların pervasızca hayata geçirilmesi yeni cinayetlerin önünü açarken, tetikçileri de koruyor. Bunun en yakın örneği Narin Güran cinayetine hala aydınlatılmamasıdır.

Yaşanan ölümler münferit değildir. Bunlar, iktidarın bir avuç kapitalistin karını esas alan emek ve doğa düşmanı politikalarının dolaysız sonuçlarıdır. Peşi sıra işlenen cinayetlerin, koyulaştırılan karanlığın, derinleşen çürümenin içinden tek çıkış yolu, bu çürümüş düzene karşı mücadelede ısrardır.

S. TEBER

İBB iddianamesi 237 gün sonra açıklandı

İBB iddianamesi nihayet açıklandı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik operasyon 19 Mart'ta başlatılmış, bunu zincirleme şekilde diğerleri peşi sıra takip etmişti. Yüzlerce kişiyi kapsayan bu operasyonların esas amacı AKP'nin kendi iktidarını baskı ve zorbalıkla ayakta tutmaya çalışmasıdır.

Bu saldırılara medyada saray beslemesi tetikçiler de koro halinde katılıyor. Nitekim iddianame mahkeme tarafından açıklanmadan önce, rejimin borazanı Yeni Şafak tarafından manşetten duyuruldu. Böylece saray rejiminin yargı sopası ve medya ayağı ile birlikte yürüttüğü bu operasyonlar düzenin hukukunun açıkça çiğnenmesi anlamına geldiği bir kez daha ortaya çıktı.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinde AKP şefi Erdoğan'ı üç kez hezimete uğratan İmamoğlu'nun, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday

olacağını ilan etmesi, bu soruşturmanın başlatılmasının nedeni oldu. Zira faşist tek adam rejiminin şefi, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de ağır bir hezimete karşı karşıya kalacağını farkında olarak çıkışı, olası rakiplerini etkisiz hale getirmekte arıyor.

Meşruiyetini yitirmiş, Beyaz Saray'daki efendisi Trump'tan meşruiyet dilenen Erdoğan, "millet iradesi" üzerine sahte laflar etme dönemini çoktan geride bıraktı. Saray rejimi artık geçerli tek kuralın zorbalık olduğunu döne döne ilan ediyor. Bu operasyonlar ve açıklanan iddianame de bunu bir kez daha gözler önüne seriyor. İstanbul 40. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilen iddianamede, 100'den fazlası tutuklu

olmak üzere 400'ü aşkın kişinin adı geçiyor. Yolsuzluk, yağma, rüşvet, talan, gasp ve "mala çökme" gibi icraatları sabit olan Saray rejiminin, aynı gerekçelerle CHP ve Ekrem İmamoğlu'na yönelmesi ve bu suçlara dayanarak tutarsız bir iddianame oluşturması, işin trajikomik yanını oluşturuyor.

Oysa her şey apaçık ortada. Konuyla az çok ilgilenen herkes biliyor ki mesele, bu düzenin yapı taşı olan yolsuzluk ya da usulsüzlükler değil, sınır ve kural tanımaz bir siyasi zorbalıkla Erdoğan'ın düzen içi rakiplerini saf dışı bırakma ya da diz çöktürme çabasıdır.

İBB iddianamesinin açıklanmasının hemen ardından saray yargısının CHP'nin kapatılması talebini gündeme

getirmesi, saldırı dalgasının şiddetlenerek devam edeceğine işaret ediyor. CHP mitingler düzenlemeye devam etse de bu çaba saray rejiminin saldırganlığını durdurmak bir yana, onun daha da pervasızlaşmasının önüne bile geçemiyor. Saldırganlığın önüne set çekmenin ve Saray'ın inşa etmeye çalıştığı baskı ve zorbalık rejiminden kurtulmanın yolu, çalışma ve yaşam koşulları hiç olmadığı kadar kötüleşen geniş işçi ve emekçi kitlelerin, saray iktidarına ve onun pervasız saldırganlığına karşı örgütlenmesinden geçmektedir.

Sınıf ve kitle hareketinin hâlâ rejimin saldırılarını püskürtebilecek güçten uzak olması, bu temel gerçeği değiştiriyor. Üstlenilmesi gereken görevlerin ne olduğu ortaya koyuyor.

CHP'nin NATO raporu: Bir utanç ve skandal belgesi

A. Engin Yılmaz

CHP, "İran'ın Bölgesel ve Avrupa-Atlantik Güvenliğine Yönelik Tehdidi" başlığıyla NATO'ya bir rapor sundu. Rapor, burjuva muhalefetin kirli yüzünü en utanç verici bir şekilde bir kez daha gözler önüne seriyor. Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in kaleme aldığı ve NATO Parlamenterler Asamblesi'ne sunduğu bu belge, İran'ı hedef tahtasına koyarak savaş çağrısı yapıyor. Raporun dili, sadece İran'a değil, tüm anti-emperyalist direniş güçlerine karşı bir cephe oluşturmaya çağırıyor. Bu tavır, CHP'nin sadece iç politikada değil, dış politikada da sermaye düzeninin ve Batı emperyalizminin sadık bir uşağı olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor.

Çakırözer, 1979 İran Devrimi'ni "Batı çıkarlarına karşı bir tehdit" olarak niteliyor ve İran'ı "uluslararası istikrarsızlığın kaynağı" olmakla itham ediyor. Oysa gerçek istikrarsızlık, emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını güvenceye alma saldırıganlığıdır. Rapor, İran rejimini "NATO'nun kalıcı düşmanı" olarak tanımlıyor, Hizbullah, Hamas, Husiler ve Irak'taki Şii milisleri "vekil güçler" diye yaftalayıp "yok edilmesi gerektiğini" savunuyor. Esad'ın devrilmesi, Hamas ve Hizbullah liderlerine suikastlar, İran'ın nükleer tesislerine yönelik saldırılar gibi emperyalist-siyonist operasyonlar açıkça destekleniyor. İran'a baskı yapmak için "en uygun zaman" olduğu vaaz ediliyor.

Rapor, İran'ın nükleer programını emperyalist saldırıganlığın en kullanışlı bahanesi olarak gösteriyor. İran'ın Rusya'dan destek alarak nükleer silah geliştirebileceği iddiası, "Batı'yı kandırdığı" ve "diplomatik oyalamalar yaptığı" suçlamasıyla birlikte, İran'ı askeri müdahaleye açık bir hedef haline getiriyor. Çakırözer yalnızca NATO'yu değil, Avrupa'daki müttefiklerini de İran'a karşı kışkırtıyor. Ukrayna savaşında kullanılan İran yapımı SİHA'ları gerekçe göstererek Fransa, Almanya, İngiltere gibi ülkeleri "NATO'nun yükünü paylaşmaya" çağırıyor.

Bu raporun asıl hedefi sadece İran değil, Çin, Rusya, Kuzey Kore gibi Batı hegemonyasına boyun eğmeyen tüm halklar ve ülkeler "şer ittifakı" adı altında hedef gösteriliyor. Çakırözer, NATO'nun "sadece İran'a değil, emperyalizme direnen herkese savaş açması gerektiğini" ilan ediyor. Rapor, Rusya'nın İran'ı sınırsız

desteklemeyeceğini iddia ederek büyük bir savaş çıkmayacağına dair emperyalistleri "temin ediyor" ve "çekinmeden saldırabilirsiniz" demeye getiriyor.

Raporun İsrail'le ilgili bölümü ise tam bir utanç belgesi. İsrail'in Filistin halkına yaptığı soykırıma dair tek satır ayrılmazken, İran-Hamas ilişkisi "tehdit" olarak sunuluyor. Dinci-faşist İsrail rejiminin çıkarları NATO politikasının merkezine yerleştiriliyor, "İbrahim Anlaşmaları"nın güçlenmesi için İran'ın bastırılması gerektiği açıkça savunuluyor. Bu, Filistin halkını yok sayan, direnişi terörize eden, emperyalist-siyonist barbarlığı kutsayan bir utanç ve skandal belgesidir. CHP, bu raporla İsrail'i koruyan bir siyasi çizgiye savrulduğunu ilan etmiştir.

ORTADOĞU'YA EMPERYALİST MÜDAHALE ÇAĞRISI VE NATO'YA UŞAKLIK

Çakırözer, NATO'nun Ortadoğu'daki askeri varlığını artırmayı öneriyor. İran'ın "agresif davranmaya devam ettiğini" iddia ederek, Amerikan askeri gücünün

bölgeye yeniden yerleşmesini, Bahrein, Katar, BAE gibi işbirlikçi rejimlerle bağların sıkılaştırılmasını tavsiye ediyor. Bu tutum, soykırımcı emperyalist/siyonist güçlere uşaklık, bölge halklarına ihanet demektir. NATO'yu "en kötü senaryoya" hazırlıklı olmaya çağırması ise açık bir savaş çağrısıdır. "Diplomatik yolların tükendiği" iddiasıyla "İran'a ölümcül darbe vurmanın zamanı" olduğu mesajı veriliyor. Trump döneminin "azami baskı" politikası, CHP eliyle yeniden sahneye konuyor. Boyunu aşan işlere kalkışan CHP, "barış" sloganları atarken, perde arkasında Ortadoğu'ya yeni bir emperyalist işgal dalgasının hazırlayıcısı olma rolüne soyunuyor.

Bu raporun mesajı nettir: İran ya teslim olacak ya da ezilecektir. Batı'nın çıkarlarını tanımayan her ülke, her halk ve her hareket hedef tahtasındadır.

Bu kirli dili, bu savaş politikalarını savunanlar, kendini muhalif olarak tanımlayan CHP'lilerdir. CHP, bu belgeyle sadece iç politikadaki sınıfsal konumunu değil, dış politikadaki emperyalizme uşaklık çizgisini de en rezil biçimde açığa vurmuş

oluyor. "NATO'yu büyütme, Amerika'yı güçlendirmek, İsrail'i korumak ve bölgeyi emperyalist düzene boyun eğdirmek" konularında "tavsiye" içeren bu belge, Türkiye'deki düzen muhalefeti kimin çıkarlarını savunduğunu tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor.

Görünen o ki Çakırözer, "Biz de Tayyip Erdoğan ve AKP-MHP rejimi gibi Amerikan uşağıyız" mesajını Trump'a iletmek amacıyla böyle bir kepezeliğe imza atmıştır. Rapora itiraz edilmediğine göre CHP yönetimi de telden çalıyor demektir.

Düzen partilerinin hiçbirinin, halkların bağımsızlık mücadelesiyle, ülkelerin egemenliğiyle, barışla, özgürlükle, adalet ve eşitlikle bir ilişkisi yoktur. NATO'nun siyasi sözcüsü gibi davranan CHP de dahil olmak üzere hepsi, sermaye düzeninin ve emperyalist sistemin hizmetindedir. Raporu yazan zihniyet, ABD-İsrail hattındaki emperyalist-siyonist eksenin çıkarlarına bekçilik yapmaya hazır olduğunu ilan ediyor.

Rantı tekelleştirme planı...

“Mahalli İdareler Reform Paketi”

Geçtiğimiz sene yapılan yerel seçimlerde hezimete uğrayan AKP-MHP iktidarı, yıllardan beri Kürt halkını sindirmenin bir aracı olarak kullandığı kayyum politikasını yaygınlaştırmaya başladı. On milyonlarca kişinin seçimlerde yaptığı tercihi ayaklar altına alan rejim, şimdi bu saldırıya “yasal” kılıf uydurmaya çalışıyor. Felç etmeye çalıştığı “muhalif” belediyeleri “yasal” olarak kısıp almaya hazırlanıyor. Buna zemin hazırlamak için yeni bir “reform paketi” çıkarmak için harekete geçti.

Saray rejimi, hezimete uğradığı seçimlerden birkaç gün sonra Van Büyükşehir Belediyesi’ne kayyum atadı. Ancak Kürt halkının sokaklara taşan öfkesi ve büyük kentlerde yükseltlen dayanışma eylemleri, alelacele yapılan saldırıyı püs-kürttü. Bir süre pusuda beklendi ve ilk fırsatta CHP’li Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer’i tutuklanarak yerine kayyum atandı. Bu saldırı ile başlayan süreç avında hem Kürdistan’da hem İstanbul başta olmak üzere birçok CHP’li Büyükşehir belediyesine kayyum atanmış, belediye başkanları çalışanlar tutuklanmış-
tır.

Şekilsel seçimlerin bile içeriğini boşaltan bu saldırı furiasıyla iktidar, seçim hezimetini tersine çevirebilecek yöntemler deniyor. Zira meşruluğunu yitiren, seçmen desteği büyük oranda düşen Saray rejimi, zorbalığın sopasıyla ömrünü uzatma politikasına odaklanmıştır. Düzenin ana muhalefet partisini hedef tahtasına çakan bu saldırı ile rejim, artık sadece Kürt halkının kazanımlarını hedef almakla kalmıyor, Saraya biat etmeyen herkese gözü dönmüş bir şekilde saldırıyor. Kürt hareketine “bana katıl ya da tutuklan” seçeneklerini dayatan rejim, şimdi bu ikilemi CHP’li belediyelere de uyguluyor. “Ya Sarayın dayatmaları karşısında dik durup hapse girmek ya da utanç verici dalkavuklukla AKP’ye kapaklanmak” ikilemine dayalı tiksinti verici bir politika izliyor iktidar. Devletin kurumlarını da medyayı da bir aparat olarak kullanan Erdoğan, 19 Mart’ta seçimlerde rakibi olacağını ilan eden Ekrem İmamoğlu’nu tutuklayarak el yükseltti. İstanbul başta olmak üzere bir dizi belediyenin başkanlarını tutuklayarak “muhalefeti dizginleme” saldırısını yeni bir boyuta taşıdı.

Bu saldırı dalgasının yeni hamlesi

Düzenin meclisini “Sarayın noteri” konumuna iten AKP-MHP koalisyonu, şimdi de yerel yönetimleri yetkisiz, rejim kuklası durumuna düşürmek için kapsamlı bir saldırıya hazırlanıyor. Bu pervasız saldırının hedefine ulaşp ulaşmaması, muhalefet partileri ile seçmenlerin bu küstahlığa göstereceği tepkinin boyutuna bağlı olacaktır.

ise “Mahalli İdareler Reform Paketi” adı altında gündemde. Bu yasa taslağına bakıldığında, tek adam rejiminin yerel yönetimlerin özerkliğini kısıp almaya hazırlandığı anlaşılıyor. En dikkat çekici maddelerden biri, belediye başkanlarının imar izni yetkilerinin iktidar temsilcilerine devredilmek istenmesidir. Bu hamle ile yağma ve talana dayanan iktidar, rantın tüm kaynaklarını tekeline almayı hedefliyor.

İmar ve kentsel dönüşüm yetkisinin belediye başkanlarından alınıp üyelerinin çoğunluğu Saray rejimi tarafından oluşturulacak bir komisyona verilmesi, yerel idarenin en kritik karar alma mekanizmasının felç edilmesi anlamına gelecek. Muhalefet partilerinin yönettiği belediyelerde alınacak her kararın iktidarın iznine tabi tutulmasıyla “kayyum sistemi” tüm yerel yönetimleri kapsamış olacak. Ancak bu durumda kayyum atanmış kişiler değil, doğrudan Saray rejimi olacaktır.

Yerel yönetimleri kısıp almak için Sayıştay, Mülkiye Teftişliği ve İçişleri Bakanlığı tarafından çok daha sıkı denetim sistemi kurmaya çalışan Saray rejimi, seçim hezimetini devlet kurumlarının zoru ile dengeleyebileceğini var sayıyor. Rejim bu saldırı hazırlığını “yolsuzlukla mücadele” kisvesi altında hazırlıyor. Yağma ve talandan beslenen, tepeden tırnağa yolsuzluk, rüşvet ve gasp batağında yüzen AKP-MHP rejimi, halkla alay ederek, seçme hakkını gasp etmeyi “yolsuzlukla mücadele” diye yutturmaya çalışıyor. Yanı sıra rejim, belediye bütçelerinde “hizmet öncelik sıralaması” dayatmaya hazırlanıyor. Buna göre bir yerel yönetim nereye harcama yapacağına da kendisi karar vermeyecek. Bu yasa kabul edilir ve uygulanmaya başlarsa, halkın yerel yöneticilerini şekilsel de olsa seçme hakkı fiilen ortadan kaldırılmış olacak. Kim seçilirse seçilsin, “kayyumlar kayyumu Saray” yönetecektir.

Bu yasa taslağı, sadece muhalif be-

lediyelerin önüne ket vurup felç etmek değil, büyük şehirlerdeki imar ve kentsel dönüşüm rantını iktidar eliyle sermayeye peşkeş çekmek anlamına da geliyor. Kayyum atama ya da tutuklama gibi toplumun öfkesini çeken saldırganlığın ötesine geçen rejim, muhalefetin elinde tuttuğu belediyelerin idari ve mali kanallarını toptan tıkama yolunu seçiyor. Bu hem ekonomik hem siyasi rantı tek elde toplama, tüm kamu kaynakları üzerinde tam kontrol kurma histerisinin yansımasıdır.

Düzenin meclisini “Sarayın noteri” konumuna iten AKP-MHP koalisyonu, şimdi de yerel yönetimleri yetkisiz, rejim kuklası durumuna düşürmek için kapsamlı bir saldırıya hazırlanıyor. Bu pervasız saldırının hedefine ulaşp ulaşmaması, muhalefet partileri ile seçmenlerin bu küstahlığa göstereceği tepkinin boyutuna bağlı olacaktır.

S. SANCAR

“İsyanımız genç, öfkemiz büyük! Zorbalığa geçit vermeyeceğiz!”

DGB TM sonuç bildirgesi

Birliğimizden aldığımız güçle, gençlik hareketinin güncel durumu ve yapısal sorunlarını tartışmak, Mart isyanının dersleri ışığında önümüzdeki dönem için bir mücadele programı oluşturmak amacıyla “İsyanımız genç, öfkemiz büyük! Zorbalığa geçit vermeyeceğiz!” şiarı ile DGB Türkiye Meclisi’ni topladık. Başta gençlik hareketinin örgütlenme sorunları olmak üzere birçok konu ve gündemin tartışıldığı meclisimiz, beş şehirden on beş üniversite ve liseden öğrencilerin katılımıyla gerçekleşti ve başarıyla tamamlandı. Böylece, önümüzdeki dönem için öne çıkacak mücadele başlıkları ve hedefler, kolektif bir tartışmanın ve alanlar arası deneyim aktarımının ürünü olarak daha net bir şekilde ortaya konmuş oldu.

Gençliğin birleşik örgütlenme sorunu ve DGB

Mart isyanı günlerinde faşist baskı ve zorbalığa karşı harekete geçip yola düşen, barikatları aşan ve öfkelerini isyan eylemiyle ortaya koyan gençlik kitleleri, birleşik ve örgütlü bir yapıdan, dolayısıyla buna dayalı bir hazırlıktan yoksundu. Bu temel zafiyet, isyanın ilk gününden sönmüldüğü evreye kadar belirleyici bir rol oynadı.

Gençlik mücadelesinde uzun yıllardır varlığını sürdüren bu yapısal sorun, harekete geçen gençlik kitlelerinin ortak talepler ve buna dayalı bir mücadele çizgisi etrafında birleşmesini de zorlaştırmıştır. Gençlik hareketi, uzun yıllardır parçalı ve dağınık bir tabloya sahiptir. Örgütlülük düzeyindeki gerilik, zaman zaman yaşanan çıkışlara rağmen bugüne kadar aşılabilmiş değildir. Gerçekleşen lokal eylem ve direnişler, ya da yer yer kitleliliği yakalayan mücadele süreçleri, geriye kalıcı mevziler bırakmadan sönmülmüştür. Çözümlemeyen kitlesel örgütlülük sorunu, geride kalan mücadelelerin yol açtığı birikimlerin kalıcılaştırılmasını ve geleceğe taşınmasını engelleyen temel faktörlerden biridir. Bu sorunun mücadele içindeki yeri Mart isyanı sırasında da kendini göstermiştir.

Mart direnişi, bir yandan gençliğin biriken mücadele dinamiklerini ortaya koyarken, öte yandan bu dinamiklerle ilerici devrimci örgütlenmelerin bunları kapsama, birleştirip yön verme kapasitesi arasındaki açığı da göstermiştir. Bu açığı, elbette ki ortaya çıkmış

mücadele arayışlarına, bunlara kaynaklık eden özlem ve taleplere yanıt üretilerek kapatılabilir. Bu açıdan, birliğimiz önümüzdeki dönemde mücadele arayışlarını birleştirmek, örgütsel zeminlere kavuşup devrimcileştirmek için daha dinamik bir müdahale süreci içerisine girecektir.

Bu çabanın bir ayağını ise gençlik hareketinin farklı özneleriyle (gençlik örgütleri, inisiyatifler vb.) yürütülecek ortak tartışmalar oluşturacaktır. Her ne kadar 19 Mart süreci, genel olarak sol harekete ve dolayısıyla politik gençlik örgütlenmelerine hâkim olan dar grupçu ve dükkancı anlayışların derinleşerek varlığını sürdürdüğünü göstermiş olsa da, DGB misyonu gereği bu engellerin aşılması ve bu zaafarla mücadele edilmesi noktasında daha belirgin bir inisiyatif göstermelidir.

Bu kapsamda, gençlik hareketinin sorun ve gündemlerinin tartışıldığı, gençliğin birleşik örgütlenme zeminlerinin inşasını esas alan tartışma platformları yaratmak, önümüzde ki süreçte daha güçlü yükleneceğimiz konulardan biri olacaktır. Meclisimizde, gençlik hareketinin birleşik mücadele deneyimlerine dair tartışmalar yapılması; FKE, Dev-Genç,

Öğrenci Dernekleri, Platformlar, Boğaziçi ÖTK, Genç-Sen gibi tarihsel deneyimlerin incelenmesi, Mart Direnişi ile gündeme gelen öğrenci meclisleri, öğrenci birlikleri, inisiyatifler, ÖTK’lar üzerine yapılan tartışmalar anlamlıdır. Bu tartışmaların zenginleştirilip daha ileri bir düzeye taşınması ise, her bir DGB’linin gerek hareketin tarihsel deneyimlerine gerekse bugünkü somut sorun alanlarına daha fazla yoğunlaşmasıyla mümkün olacaktır.

EMPERYALİST SAVAŞ VE SALDIRGANLIK POLİTİKALARI VE GENÇLİK

Dünya çapında emperyalist savaş ve saldırganlık politikalarının tırmadığı bir dönemdeyiz. Ortadoğu başta olmak üzere, dünyanın pek çok bölgesi, emperyalistler arası hegemonya mücadelesinin arenasına dönüşmüş durumda. Bunun en yıkıcı sonuçlarını ise, başta Filistin halkı olmak üzere, emperyalist savaşların yıkıma uğrattığı ülkelerdeki mazlum halklar yaşıyor. Tüm bu gerçekler, yeni dönemde hem toplumun hem de gençlik mücadelesinin en temel gündemlerinden birinin emperyalist savaş ve saldırganlık politikaları olması gerektiğini

açıkça ortaya koyuyor. Gençlik içerisinde antiemperyalist mücadele bilincini güçlendirmek ve kitleleri bu eksende harekete geçirmek, bizler için yakıcı bir sorumluluktur. DGB olarak, önümüzdeki dönemde de, gençlik içerisinde güçlü bir antiemperyalist mücadelenin örgütlenmesi yoğun bir çaba harcayacağız.

Bu çerçevede, 2026 yılında Türkiye’de gerçekleşecek NATO Zirvesi, özel bir çalışma konusu olacak. Gençlik içerisinde bu zirveye karşı ortak bir mücadele ve eylem zemini yaratmak ve NATO karşıtı bir odak oluşturmak için çaba göstereceğiz. Bunun için, bir yandan “NATO’dan çıkılın! Emperyalist Üsler kapatılsın!”, “NATO’ya hayır!”, “Emperyalist savaş ve saldırganlığa geçit vermeyeceğiz!” şiarları ile çalışma yürütürken, diğer yandan devrimci ve ilerici örgütleri bu zirveye karşı yapılacak çalışmalar ekseninde bir araya getirmeye çalışacağız. Bu dönemde, çalışmamızda “NATO’ya hayır, emperyalist savaş ve saldırganlığa karşı birleşik mücadele, örgütlü direniş!” şiarını ön plana çıkaracağız.

Üniversitelerin, savunma sanayi kapsamında teknokentler aracılığıyla savaş sanayisine hizmet etmesini teşhir eden

çalışmalar yürüteceğiz. «Savaşa değil, eğitime bütçe!» şiarı ile iktisadi mali krizin emekçilere ödetilmesiyle, emperyalist savaş ve saldırganlık politikaları arasındaki bağı görünür kılan bir aydınlatma çalışması yürütecek bu tür projelere ve öğrencilerin bu tür projelerde yer almasını teşvik eden uygulamalara karşı çalışmalar yürüteceğiz.

Emperyalist savaş ve saldırganlık örgütü olan ama kendini bir savunma ortaklığı olarak pazarlamaya çalışan NATO'nun gerçek amaç ve işlevi üzerine, panel, söyleşi, seminer gibi çeşitli araçlarla bilgilendirme ve aydınlatma faaliyetleri yürüteceğiz.

İKTİSADİ MALİ KRİZ VE GENÇLİK

Yeni dönem, yemekhanelere, yurtlara ve ulaşım yapılan fahiş zamlarla başladı. "Parasız, nitelikli, ulaşılabilir eğitim" ve sağlıklı barınma ile beslenme, gençliğin en yakıcı sorunlarının başında gelmeye devam ediyor. Eğitim hakkının ayrılmaz bir parçası olan barınma, beslenme ve ulaşım haklarına yönelik saldırılar karşısında, üniversitelerde ve yurtlarda tepkiyi büyütmek, bu saldırılara direnmek ve krizin kaynağı olan "kapitalist sisteme karşı" örgütlenmek zorundayız. "Parasız, nitelikli, ulaşılabilir eğitim hakkı" talebi, önümüzdeki dönemde işleyeceğimiz bir diğer temel gündem olacak ve yaratıcı yol, yöntem ve araçlarla çalışmalara konu edilecek.

İŞKUR gençlik programı, yurt time gibi projeler kapsamında öğrenciler ucuz iş gücü olarak çalıştırılmaktadır. Bu saldırıları ve ekonomik politikaları dikkatle inceleyecek ve yeni dönemde çalışmamızda daha fazla işleyeceğiz.

Üniversitelere ayrılan bütçeleri ve bu bütçelerin kayımlıklar eliyle nereye harcandığına dair teşhir çalışmaları yapacağız. "Sermayeye değil eğitime bütçe" şiarını yükselteceğiz!

BASKI VE ZORBALIK

Tek adam rejiminin temel demokratik hak ve özgürlükleri dönük saldırıları kesintisiz olarak devam ediyor. Mart isyanını tetikleyen baskı ve zorbalık, hala yerli yerinde duruyor. Bununla beraber üniversitelerde OHAL uygulamaları, soruşturma terörü, ÖGB, polis ve faşist çeteler eliyle yapılan saldırılar da sürüyor. Üniversitelerde muhalif kulüp ve topluluklar kapatılıyor, etkinlikleri yasaklanıyor. Mart ayı itibari ile yüzlerce öğrenciye açılan disiplin soruşturmaları ve okuldan uzaklaştırma cezaları, yurttan atma saldırılarına her gün bir yenisi ekleniyor.

Artan faşist provokasyonlara, soruşturma, uzaklaştırma ve yurttan atma terörüne karşı gençlik içinde direnişi örgütlemek, gençlik hareketini etkisiz kılmaya

dönük bu saldırıları püskürtmek görevi ile karşı karşıyayız. Birliğimiz Faşist baskı ve saldırganlığa karşı birleşik mücadele zeminlerini yaratma bakış ve misyonu ile davranacak en geniş öğrenci kitlesini bu saldırganlığa karşı harekete geçirmeye çalışacaktır. Özellikle mücadeleciler ve örgütlü güçleri kampüslerin dışına itmeyi hedefleyen soruşturma ve uzaklaştırma terörüne karşı öğrenci hareketinin geçmiş yıllarda örgütlendiği türden "arkadaşıma dokunma" türü kampanyaların bu dönem içinde de örgütlenmesi isabetli olacaktır.

Keyfi saldırganlığın hedefinde bulunan topluluk ve kulüplerimizin kapatılmasına, etkinliklerinin yasaklanmasına ve faaliyetlerinin kısıtlanmasına karşı daha etkin bir mücadele örgütlemek, meclisimizin aldığı diğer bir önemli karar olmuştur.

Üniversitede, yurtlarda tek adam rejiminin ve kayyım düzeninin eliyle sayısız saldırı hayata geçiriliyor. Üniversite öğrencilerine, eğitimcilere, çalışanlara sorulmadan "ben yaptım oldu" anlayışı ile yapılan birçok değişiklik/saldırı gençliğin öfkesini büyütmeye devam ediyor. Bu kapsamda "Söz, yetki, karar üniversite bileşenlerine" ve "Özerk-demokratik üniversite" şiarını yükseltmeye devam edeceğiz!

ÇALIŞMA TARZIMIZ VE YAYINLARIMIZ

Çalışma tarzımız için önemli olan bir dizi yol-yöntem ve araç tartışması gerçekleştirdik. Buna göre başta gençlik hareketi için mevzi olacak üniversitelerde okul odaklı bir çalışma tarzını hayata geçirmek önemli bir yerde durmaktadır. Yerel meclisler ve okul meclisleri kurabilmek temel hedeflerimizden biridir. Bu konuda Mart Direnişi ile beraber önemli adımlar attık. Bu adımları daha da güçlendireceğiz.

Üniversitelerde sınırlanan zeminle-

rine, baskı ve yasaklara karşın kol-külüp-topluluk çalışmaları önemli bir yerde durmaya devam ediyor. Bu kapsamda çalışmamızın olduğu üniversiteler başta olmak üzere üniversitelerde "toplumsal sorunları, akademik demokratik sorunları inceleyen, bunlara dair söz üreten" ortak bir topluluk/kulüp çalışmasını var etmeyi hedefledik.

Yayınlarımıza ilişkin gerçekleştirdiğimiz tartışmalarımız ekseninde ise Geleceğin Sesi bültenimize ilişkin bir dizi kararlar aldık. Bu eksende çalışmanın yürütücüsü olan yoldaşlarımız başta olmak üzere çevremizde yayınının daha fazla sahiplenilmesi ve yaygın bir şekilde kullanmaya ilişkin tartışmalar gerçekleştirdik. Ayrıca yayının tasarımından içeriğine daha güçlendirilmesi yönünde adımlar da atacağız.

Sosyal medya yayınlarımız birçok devrimci ilerici kurumun yayını gibi sürekli olarak kapatılmaktadır. Ancak buna karşın çabamızdan vazgeçmemeli, daha yaratıcı ve inisiyatifli bir çalışma ile bu alanda da eksikliklerimizi gidermeye dönük adımlar atmalıyız.

Devrimci Gençlik Birliği olarak gençlik mücadelesinin tarihsel birikimine ve güncel deneyimlerine sahibiz. Bu birikim ve deneyimlerin ışığında gençlik mücadelesini kesintisiz sürdüreceğiz; birleşik, kitlesel ve devrimci bir gençlik hareketi yaratma hedefiyle, yeni dönemde "Birleşik mücadele, örgütlü direniş!" şiarıyla güne yüklenecek geleceğe hazırlanacağız.

Gücümüz birliğimizdir!

Gençlik birliğe, devrime DGB'ye!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ

Çocuk işçilik yasaklansın!

Kocaeli Dilovası'nda bulunan Ravive Kozmetik isimli bir parfüm deposunda patlama yaşandı. 6 kişi iş cinayetinde öldürüldü.

Yaşanan katliamın ardından ortaya çıkan gerçekler bu cinayetin adeta göre göre geldiğini kanıtladı. Zira atölye ruhsatsız bir şekilde üretime devam etmiş ve defalarca CİMER'e şikayet edilmiş.

Atölyede çalışan Nisa Taşdemir arkadaşımız 17 yaşında, Cansu Esatoğlu arkadaşımız ise sadece 16 yaşındaydı... İşe başlama yaşları ise 14-15'e denk geliyor. Okula gitmesi gerekirken geçinemediği için çalışmak zorunda kalıp, bu düzen tarafından hayattan koparılan arkadaşlarımızın sayısı gün geçtikçe artıyor. Evet, Nisa ve Cansu iş cinayetine kurban giden ilk çocuk işçi değiller ama artık son olmalı! 2024-2025 eğitim öğretim yılında en az 72 çocuk işçi hayatını kaybetti. Son on iki buçuk yılda ise en az 770 çocuk çalışırken hayatını kaybetti!

Bizler stajlarda, atölyelerde, fabrikalarda bir bir katledilirken Milli Eğitim Bakanlığı çocuk işçiliğin önünü açan yeni eğitim modellerini tartışıyor, sermaye örgütleri ile protokoller imzalıyor.

Geleceksizlikten, yoksulluktan ve alınmayan önlemlerden kaynaklı bir arkadaşımızı daha kaybetmemek için mücadele etmek zorundayız!

Esma, Hanım, Şengül, Tuğba, Nisa, Cansu'yu unutturmayacağız, hesabını soracağız!

Çocuk işçilik yasaklansın!

DEVİRİMCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

YÖK ve kayyım düzenine karşı...

Birleşik mücadele, örgütlü direniş!

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), 12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesinin hemen ardından kuruldu. Amacı, yaklaşık 40 yıldır toplumsal ve siyasal mücadelenin en önemli güçlerinden biri olan üniversite gençlik hareketini kontrol altına almak ve üniversiteleri sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılandırmaktı. YÖK'ün kurulmasının ardından, yüzlerce öğretim üyesi üniversitelerden uzaklaştırıldı. On binlerce öğrenci disiplin soruşturmalarına tabi tutuldu ve üniversiteden atıldı. Toplumsal muhalefet ve gençlik hareketinin mücadelesiyle elde edilmiş her türlü hak, YÖK eliyle gasp edildi. Eğitimin ticarileştirilmesinde ve üniversitelerin sermaye sınıfının arka bahçesi haline getirilmesinde YÖK özel bir rol oynadı. Kuruluşundan bu yana birçok değişikliğe uğramış olsa da, bu kurum her zaman iktidarların, sermaye sınıfının ve kapitalist sömürü düzeninin hizmetinde oldu.

AKP iktidarı döneminde ise gençliğe yönelik saldırılar katmerleşmiş, üniversitelerin sermayenin ihtiyaçlarına göre dizayn edilme çabaları güçlenerek artmıştır. Kurulmaya çalışılan tek adam rejimi, diğer devlet kurumlarını olduğu gibi, YÖK'ü de kendi amaçları doğrultusunda sınırsızca kullanmıştır. Bu politikaların yetmediği yerlerde ise doğrudan müdahaleler ve kayyım atamaları ile gerçekte göstermelik rektör seçimleri bile fiilen ortadan kaldırılmıştır. 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında, akademideki ilerici birikim tasfiye edilmek amacıyla KHK'lar (Kanun Hükmünde Kararnameler) ile akademisyenler işlerinden edilmiştir. Atanmış rektörler, iktidara sadık ve ita-atkâr kadrolarla akademiye ve gençliği baskı ve denetim altında tutmak için her türlü kirli yol ve yöntem kullanılmaya devam edilmiştir...

Tüm bu çabalara rağmen, 44 yıldır üniversite gençliği, YÖK ve onun katkılarıyla üniversitelerde hâkim kılınmaya çalışılan gerici faşist düzene karşı mücadele etmektedir. Tüm bu baskı zorbalık ve engelleme politikalarına karşı üniversite gençliğinin özerk, demokratik, bilimsel, parasız ve anadilde eğitim talebi bastırılmamış buna dayalı mücadelesi kesintisiz olarak sürmüştür. Bu kesintisiz mücadelenin önemli bir dönemeci olarak geçen yıl 19 Mart sürecinde gençliğin

biriken öfke ve tepkisi kampüslerden sokaklara taşmış ve gençlik, önündeki bariyerleri yıkarak, hapsedilmeye çalışıldığı cendereye sığmayacağını bir kez daha göstermiştir.

Hareket bugün geri çekilmiş olsada, onu doğuran bütün sorunlar ve bu sorunlara duyulan öfke yerli yerinde durmaktadır. Ülkeyi kendisi ve sermaye sınıfı için dikensiz bir gül bahçesine çevirmek isteyen tek adam rejimi ise bu gerçeğin farkındadır ve üniversite öğrenci hareketinin yeniden dışa vurması onun en büyük korkularından birini oluşturmaya devam etmektedir.

Üniversite gençliğinin hakları, özgürlüğü ve geleceği için verdiği mücadele karşısında ne yapacağını şaşırان tek adam rejimi, yeni öğretim yılına tamda bu yüzden yeni saldırılarla başlamıştır. Eğitim döneminin başlamasıyla birlikte, kampüslerin yeniden eylem ve özgürlük alanına dönüşmesinden korkan iktidar, üniversitelerde kulüpleri kapatarak, hakları için mücadele eden öğrencileri yurtlardan atarak, okuldan uzaklaştırmalar vererek ve soruşturmalar açarak mücadelenin önünü kesmeyi hedeflemektedir. Hacettepe Üniversitesi'nden, Ege Üniversitesi'nden, DTCF'den günbegün yansıyan polis-ÖGB-faşist iş birliğiyle

gerçekleşen saldırılar ve “OHAL yönergesi” ile İstanbul’daki üniversitelerde artan abluka bunun örnekleridir. Toplumsal meşruiyetini yitirip baskı ile ayakta kalmaya çalışan iktidar, YÖK ve kayyım düzeniyle üniversitelerdeki hakimiyetini kalıcılaştırmaya çalışmakta, gençlik üzerinde bir türlü kuramamaktan yakındığı “kültürel hegemonyasını” baskı ve zorbalıkla dayatmaya devam etmektedir.

Ekonomik krizin derinleştiği ve toplumun yoksullaştığı bir dönemde, iktidar her türden itirazı faşist baskı ve zorbalıkla sindirmeye çalışmaktadır. Düzen muhalefetine, CHP'ye dönük saldırılar, TELE1'e atanan kayyım, direnen greve çıkan işçilerin hak taleplerine yapılan saldırılar ve üniversite gençliğinin tepkilerinin bastırılmaya çalışılması birbirinden bağımsız değildir.

Bugün eğitimin tüm kalemlerine fahiş zamlar yapılmaktadır. Üniversite gençliği, parasız bilimsel ve laik eğitime hakkı bir yana, asgari barınma ve beslenme koşullarından bile mahrum bırakılmaktadır. Öğrenciler bunları yaşarken, eğitim sermaye sınıfının ihtiyaçları doğrultusunda dizayn edilmeye devam edilmektedir. Toplumun diğer kesimlerinin olduğu gibi, üniversite gençliğinin önünde de ya bu karanlık tabloya teslim olmak ya da bu

karanlığı parçalamak için mücadele etmek dışında bir yol bulunmamaktadır.

Özgürlüğümüzü, haklarımızı korumanın ve geleceğimize sahip çıkmanın yolu bu sömürü ve baskı düzenine onun ayrılmaz bir parçası olan YÖK ve kayyım düzenine karşı mücadeleyi büyütmekten geçmektedir.

Özgürlüğümüzün haklarımızın ve geleceğimizin gasp edilmesine geçit vermeyelim! Faşist saldırılara, soruşturma terörüne, baskı ve zorbalığa karşı birleşik mücadele, örgütlü direnişi yükseltelim!

Eşit, parasız, bilimsel, anadilde eğitim!

Özerk-demokratik üniversite!
Soruşturmalar geri çekilsin!
Söz, eylem ve örgütlenmenin önün-
deki engeller ve yasaklar kaldırılsın!
Kayyım düzenine son verilsin!
Polis-ÖGB-faşist çete saldırılarına
son!

Söz, yetki, karar hakkı üniversite bile-
şenlerine!

YÖK kalkacak, polis gidecek, üniversiteler bizimle özgürleşecek!

YÖK ve kayyım düzenine karşı birleşik mücadele, örgütlü direniş!

DEVRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ

Baskıya, şiddete, krizin faturasına karşı direnişe, örgütlenmeye!

İşçi Emekçi Kadın Komisyonları olarak 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde tüm emekçi kadınları kadına yönelik şiddete, baskıya, sömürüye, kirli savaş politikalarına karşı alanlarda olmaya, direnişe, örgütlenmeye davet ediyoruz.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nü baskı, şiddet, sömürü, savaş ve saldırganlık gibi çok yönlü saldırılarla boğuştuğumuz bir süreçte karşılayıyoruz. İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları olarak tüm bu saldırılara karşı 25 Kasım'ı bizlere miras bırakan Mirabel Kardeşler gibi mücadeleyi büyütme çağırıyoruz. Mirabel kardeşlerin Dominik Cumhuriyeti'nde Trujillo diktatörlüğüne karşı yaptıkları gibi örgütlenelim, direnelim.

AKP-MHP iktidarı çok yönlü kriz içerisinde debeleniyor. Ayakta kalabilmek için baskı ve zorbalığı günden güne artırıyor. Mücadele eden, hakkını arayan tüm kesimler gözaltı, tutuklama terörü, polis şiddeti ile sindirilmek isteniyor. Bu saldırılardan kadınlar da paylarına düşeni alıyor. Geçen sene 25 Kasım'ın keyfi şekilde yasaklanmasını kabul etmeyip, sokaklara çıkan ve gözaltına alınan 168 kadına şimdi dava açan Saray rejimi, sokağa çı-

kılmaması için gözdağı vermeye çalışıyor. Ancak çabaları nafile. Bizler korkmuyoruz, sinmiyoruz. Eşitlik ve özgürlük mücadelemizi tüm baskı ve saldırılara karşı kararlılıkla sürdüreceğiz.

Kadın cinayetleri, "şüpheli" kadın ölümleri artıyor. Rojin'in, Gülistan'ın faileri bulunmazken, kadınlar eski eşleri, sevgilileri tarafından sokak ortasında katlediliyor. Çalıştığımız fabrikalarda, iş yerlerinde taciz, baskı, mobbinge boğuşuyoruz. Fiziksel, cinsel şiddet fabrikada, iş yerlerinde, evde, sokakta kısacası hayatımızın her alanında karşımıza çıkabiliyor.

Bizlerin yaşamlarını çalan bu kokuşmuş düzen saldırganlığını artırıyor. Gündeme gelen 11. Yargı paketi ile şiddeti yaratan, büyüten, teşvik eden çürümüş düzen ortadayken fatura çocuklara, kadınlara, LGBTİ+'lara kesilmeye çalışılıyor. AKP-MHP iktidarı kadın cinayetlerine, istismara, şiddete, çetelere caydırıcı cezalar getirmek yerine kadınlara, LGBTİ+'lara, çocuklara yönelik saldırıları artırıyor. Bizler kadına yönelik şiddete, kadın cinayetlerine, iktidarın tüm kadın düşmanı politikalarına karşı mücadelemizi sürdüreceğiz. Rojin'in ve katledilen tüm kadınların hesabını soracağız! Şid-

detin, sömürünün kaynağı olan kapitalizmin karşısında "Yaşamak için sosyalizm!" çağrısını büyüteceğiz.

Sadece fiziksel değil ekonomik şiddetin de en ağırını yaşıyoruz. Ekonomik krizin faturası bizlere kesilirken, açlık sınırının altında kalan ücretlerle geçinemizi istiyorlar. Orta Vadeli Program (OVP) kapsamında yaygınlaştırılan esnek ve güvencesiz çalışma bizler üzerinden gerçekleştiriliyor. 2025'i "Aile Yılı" ilan edenler, kadınlara daha fazla çocuk doğurmaları yönünde çağrılar yapıyor. Ancak kadınlara "güvenceli iş" değil "esnek çalışma", çocuk bakımı için "kreş" değil "komşu annelik" çözüm diye sunuluyor. İşçi ve emekçilerin çocukları yeterli beslenme imkanından, nitelikli ve ücretsiz eğitim, sağlık gibi hizmetlerden yararlanmadan büyümeye çalışıyor. Mesleki eğitim adı altında MESEM'lerde çocuk işçi sömürüsü yaygınlaşıyor, çocuk işçi cinayetleri artıyor.

Tüm belaları başımıza saran rejime, "Aile yılınız sizin olsun! Biz mücadeleye kazanacağız!" diyoruz. İnsanca yaşamaya yetecek ücret, güvenceli çalışma, ücretsiz ve nitelikli kreş taleplerimizi büyütme devam edeceğiz.

TPI'da, Temel Conta'da, Şık Ma-

kas'ta, Smart Solar'da, DIGEL'de kadın işçiler erkek sınıf kardeşleriyle birlikte kölece çalışma koşullarına, örgütlenme hakkının gaspına, tacize, baskıya, mobbinge karşı direnişlerini, mücadelelerini sürdürüyor. Bizler de direnen işçilerin yolunda fabrikalarımızda, iş yerlerimizde kölece çalışma koşullarına, baskıya, tacize, mobbinge karşı yan yana gelelim, mücadele edelim. İnsanca çalışma ve yaşam koşulları için sermayenin ve onun temsilciliğini yapan iktidarın karşısına örgütlü gücümüzle çıkalım. Hayatlarımızı çalanlardan, bizleri sömürüye mahkum edenlerden hesap soralım!

İşçi Emekçi Kadın Komisyonları olarak 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde tüm emekçi kadınları kadına yönelik şiddete, baskıya, sömürüye, kirli savaş politikalarına karşı alanlarda olmaya, direnişe, örgütlenmeye davet ediyoruz.

İŞÇİ-EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Mirabel Kardeşler mücadelemizde yaşıyor

Her yıl 25 Kasım'da Türkiye'de ve dünyanın dört bir yanında kadınlar sokaklara iniyor; şiddete, baskıya, ayrımcılığa, kendilerine dayatılan çok yönlü sömürüye karşı kitlesel eylemler düzenliyor.

Peki, kadınların sokakları eşitlik ve özgürlük talebiyle doldurduğu 25 Kasım'ın anlamı nereden geliyor?

1960 yılında Dominik Cumhuriyeti, 1930 yılından beri hüküm süren Rafael Trujillo diktatörlüğünün yönetimi altındaydı. Mirabel Kardeşler diye bilinen Patria, Minerva ve Maria Teresa eşleriyle birlikte Trujillo diktatörlüğüne karşı mücadele ediyordu. Kurdukları Clandestine Hareketi'yle diktatörlüğe karşı örgütlü mücadeleyi büyütüyorlardı. Bu mücadele sürecinde ağır baskılara ve hapis cezalarına çarptırıldılarsa da diktatörlüğe karşı direnmekten geri durmadılar. Kararlı mücadeleleri diktatör Trujillo'nun başını çektiği faşist rejimi fazlasıyla rahatsız ediyordu. Bir konu-

masında bu rahatsızlığını dile getiren diktatör, ülkede iki tehlikenin varlığından söz etti: Kilise ve Mirabel Kardeşler.

Tarih 25 Kasım 1960'tı. Hapishane-deki eşlerini ziyaretten dönen üç kız kardeş, diktatörlüğün eli kanlı çeteleri tarafından yolları kesilerek arabandan zorla indirildiler. Tecavüz edildikten sonra vahşi işkencelerle katledildiler. Diktatörlük, olaya "araba kazası" süsü vermeye çalışsa da vahşi katliamı örtbas edemedi. Tersine, katliam büyük bir öfkeye neden oldu ve diktatörlük karşıtı direniş yeni boyutlar kazandı. Mirabel Kardeşlerin öldürülmesinden bir yıl sonra halkın diktatörlüğe karşı mücadelesi başarıya ulaştı ve Trujillo diktatörlüğü yıkılarak tarihin çöplüğüne atıldı.

1981 yılında Dominik'te toplanan Latin Amerika Kadın Kurultayı'nda 25

Kasım, "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü" olarak kabul edildi. 1999 yılında ise 25 Kasım, BM tarafından da "Kadına Yönelik Şiddetin Yok Edilmesi İçin Uluslararası Dayanışma Günü" olarak kabul edildi.

Mirabel Kardeşler; kod adlarıyla "Kelebekler", kadınların baskı ve diktatörlüğe karşı direnişinin simgesi oldular. Her yıl 25 Kasım'da Mirabel Kardeşler kitlesel gösterilerle anılırken, kadınlara yönelik şiddete, istismara, cinayetlere ve baskılara karşı öfke sokaklara taşıyor.

Mirabel Kardeşler'in mücadelesi bugün bizim için ne ifade ediyor?

İçerisinden geçtiğimiz dönemde ekonomik kriz gün be gün derinleşiyor. Krizin kabaran faturası, yaşamın her alanında işçi ve emekçi kadınlara en ağır şekilde yansıyor. Toplamında işçi sınıfı,

özelde ise emekçi kadınlar esnek, güvencesiz ve ağır koşullarda çalışmak zorunda bırakılıyor. Buna bir de kadın cinayetleri, şiddet, istismar ve ayrımcılık gibi kadınların toplumsal yaşamda maruz kaldığı sorunlar ekleniyor. Dinci-faşist rejimin kadın düşmanı politikaları, söylem ve uygulamaları ise emekçi kadınlar üzerindeki baskıyı daha da yoğunlaştırıyor.

Mirabel Kardeşler'in diktatörlüğe karşı verdikleri mücadele, tek adamın dikta rejimine ve onun ürünü olan koşullara mahkum olmadığımızı hatırlatıyor. Emelişimize, hayatlarımıza düşman bu sömürü düzenine karşı direnmek ve örgütlenmek kurtuluşumuzun tek yoludur. Gerek Mirabel Kardeşlerin, gerekse yaşamlarını kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesine adanmış işçi, emekçi ve devrimci kadınların mirasını yaşatmanın yolu sosyalizm mücadelesini büyütme-ten geçiyor.

K. MEYDAN

Birinci yılında

Geride kalan bir yıl paralel biçimde zıt görünümli iki ayrı sürece sahne oldu. İlki düzen muhalefetini güçten düşürmeye, bölmeye ve elbette sindirmeye yönelik sonu gelmez kirli operasyonlar serisiydi. İkincisiyse Kürt sorununda “terörsüz Türkiye” resmi söylemiyle gündeme getirilen “yeni süreç”. PKK eksenli Kürt hareketi bu ikincisini, resmi söylemden farklı olarak “barış ve demokratik toplum süreci” olarak tanımlıyor. Fakat geride kalan bir yıllık dönemin her iki süreç üzerinden toplam bilançosu, bu tanımın herhangi bir karşılığı olmadığını ortaya koyuyor. Türkiye halen barışa ve demokratik topluma değil, fakat kurlsız bir dinci-faşist diktatörlüğe doğru sürükleniyor.

Elbette Kürt hareketi de bu gerçeğin farkında. Nitekim “yeni süreç”in yıldönümünde bir tür muhasebe olarak ortaya konulan değerlendirmelerden de bu açıkça yansıyor. Sürecin halihazırdaki tek meyvesinin meclis komisyonu olduğu, onun da yalnızca bir oyalama aracı olarak kullanıldığı dile getiriliyor. Diyarbakır’a barış ve demokrasi vaat edilirken, İstanbul’a savaş ve faşizm dayatılamayacağı vurgulanıyor. Selahattin Demirtaş ise Türk-Kürt kardeşliğini pekiştirmek hedefleniyordu, oysa üstüne bir de Türk-Türk ayrışması bindi diyor. Tüm bu değerlendirmeler sürece ilişkin belirgin bir güvensizliğin ve hayal kırıklığının yansımalarıdır kuşkusuz. Fakat Kürt hareketinin temsilcileri yine de siyaseten iyimser görünmeye çalışıyorlar. Bu değerlendirmelerini sürecin akıbetine ilişkin bir güvensizlik değil de iktidarın çelişkili ve tutarsız yönelimine ilişkin uyarılar olarak sunuyorlar.

Oysa dinci-faşist iktidarın gerçek amaç ve niyetleri üzerinden bakıldığında, ortada ne bir tutarsızlık ne de çelişki var. Temel amaç ve niyet, iktidarını her koşulda korumak, olanaklıysa yeni bir anayasal temele oturtmak ve böylece kalıcılaştırmaktır. Muhalefete yönelik saldırı kadar Kürt sorununda “yeni süreç” de tümüyle bu amaca yöneliktir ve de ona endekslidir. Bu amaca ulaşmak üzere bir yandan muhalefete yönelik kirli oyun ve saldırıların sonu gelmiyor. Öte yandan Kürt hareketini oyalama, muhalefetle mesafeli hale getirme ve elbette olanaklıysa eğer bazı biçimsel, sembolik

ve sınırlı tavizler karşılığında yedekleme çabası sürdürülüyor. Dolayısıyla Kürt hareketi temsilcileri tarafından ileri sürülen çelişki ya da tutarsızlık yalnızca görüntüdür. Gerçekte her iki süreç üzerinden aynı amaca yürünmek istenmektedir. İki sürecin neredeyse aynı zaman diliminde gündeme getirilmiş olması bile bu açıdan yeterince açıklayıcıdır. “Yeni süreç”in miladi sayılan Devlet Bahçeli’nin Öcalan çağrısından yalnızca bir hafta sonra, Esenyurt Belediyesi üzerinden CHP’li belediyelere operasyon startı verilmiştir. Üstelik de, “yeni süreç”in görünürdeki ruhu ve amacıyla alay edercesine, Kürt hareketiyle yapılan “kent uzlaşısı” gerekçesiyle!

Dinci-faşist iktidarın halihazırdaki gücü, tüm kurumlarıyla devlete hakim olmasından ve bunları her türden muhalefete karşı etkin biçimde kullanabilmesinden, bunu yaparken de içerde işbirlikçi büyük burjuvazinin ve dışarıda başta ABD olmak üzere emperyalist dünyanın desteğine sahip olmasından gelmektedir. Güçsüzlüğü ise başta ekonomi alanı olmak üzere Türkiye’yi çok yönlü bir kriz batağına sürüklemiş bulunmasından ve bundan da bir türlü bir çıkış yolu bula-

mamasından... İktidar gücünün kaynaklarından etkin biçimde yararlanmakta, ama zayıflık kaynaklarına çözüm bulamamaktadır. Çok yönlü kriz, yoksulluğa ve sefaletle itilmiş geniş halk kitlelerinin günden güne büyüyen hoşnutsuzluğuna ve bu da, dinci-faşist iktidarın yakın zamanda kadarki en büyük meşruiyet kaynağı olan seçmen desteğinin yeni bir seçimi kazanamayacak denli zayıflamasına yol açmaktadır.

Bir yıl önce birer hafta arayla gündeme getirilen çifte süreç bu durumdan bir çıkış yolu olarak düşünülmüştür. Amaç bir yandan, düzen muhalefetini bölüp güçten düşürmek ve sindirmek, böylece yönetimi devralacak bir alternatif olmaksızın çıkarmak; öte yandan, “yeni süreç”le Kürt hareketini bu muhalefetten koparmak, dahası olanaklıysa yeni bir anayasa için desteğini alıp kurmuş bulunduğu düzeni bununla pekiştirmektir.

Seçmen desteğini yitirmiş iktidar, iktidar konumunu hiçbir biçimde terk etmek istemiyor. Dahası herkesin de bunu böylele anlamasını ve buna da boyun eğmesini özellikle istiyor. Sorunun, dolayısıyla son bir yılda çifte süreç üzerinden olup bitenlerin özü ve esası budur. Birbirine zıt yönelimler gibi görünen çifte süreçle ulaşmak istenen ortak hedef de budur.

Süreçlerden ilki, CHP’ye yönelik kuşatma ve saldırılar, onu önemli ölçüde kendini savunmak gündemine hapsetmek dışında henüz esaslı bir sonuç yaratabilmiştir değil. Dahası bu politika ters tepmekte, gerçekte iktidarın güçsüzlüğünü ortaya koymakta ve meşruiyetini ayrıca tartışmalı hale getirmektedir. Bu arada, saldırılar karşısında güçlü durabilmek kaygısıyla da olsa, CHP’yi meydanlara, dolayısıyla kitlelerle sürekli ve hareketli bir temasa itmekte, böylece aslında güçlendirmektedir de.

Fakat ikincisi, Kürt hareketiyle girilen “yeni süreç”, bu doğrultuda henüz hiçbir adım atmadığı ve atacak gibi de görünmediği halde, halen iktidar hesabına bazı sonuçlar vermiş görünmektedir. İktidarla girilen ilişkilerin kaçınılmaz mantığı gereği düzen muhalefetiyle Kürt hareketi arasında belirli bir mesafe oluşmuş, Kürt hareketinin dinci-faşist iktidarın yeni anayasa oyununa katılmasına uygun bir potansiyel zemin de doğmuştur. Bu arada aynı süreç düzen muhalefetini kendi arasında ayrıca da bölmüştür. Ana muhalefet partisi olarak CHP Kürt hareketinden ve elbette asıl olarak onun seçmen desteği olanaklarından kopmamak kaygısıyla yeni sürece koşullu bir destek vermek yoluna giderken, MHP’den kop-

“yeni süreç”

ma ırkçı-faşist partiler aynı süreci bir imkan olarak kullanıp Kürt düşmanlığı üzerinden siyaseten güç olmak yolunu seçmişlerdir. Bir arada bunlar dinci-faşist iktidarın baştan amaçladıklarına uygun gelişmelerdir.

Dinci-faşist iktidarın Kürt sorununda yeni sürece ilişkin olarak biri içe öteki dışa yönelik iki hesabı vardı. İçerdeki hesabı Kürt hareketini ehlileştirip kendi meşruiyet alanı içine çekmeye ve böylece zayıflayan iktidar zeminini olanaklıysa bu yolla yeniden güçlendirmeye yönelikti. Dışarıdaki hesabı Ortadoğu'daki yeni alt üst oluşlar ortamında ABD-İsrail ikilisinin Kürt sorunu üzerinden yaratabileceği sorunları Türkiye'deki Kürt hareketini etkisi altına alarak dengelemeye yönelikti.

Aradan geçen bir yılın ardından dışarıya yönelik kaygıların esası yönünden anlamını yitirdiğini görüyoruz. Dinci-faşist iktidar Trump yönetimindeki ABD emperyalizmiyle güçlü bir uyum yakalamış, Ortadoğu'ya dayatılan emperyalist-siyonist yeni düzen konusunda onunla aynı çizgide hareket eder hale gelmiştir. Esat sonrası Suriye, tam da dinci-faşist iktidar sayesinde ABD emperyalizmi, onun üzerinden siyonist İsrail için inanılmaz bir ganimet olmuştur. Öte yandan Tayyip Erdoğan iktidarı İran'a yönelik kuşatmada aktif taraftır, dolaysız rollere sahiptir ve halen bunun gereklerine uygun hareket ettiğinin ve edeceğinin işaretlerini vermektedir.

ABD emperyalizminin sözde Gazze barışında Türkiye'nin oynadığı özel role Trump yönetiminden gelen övgülerin ise haddi hesabı yok. Bu dinci-faşist iktidarın Filistin davasının gömülmesinde ABD ve onun üzerinden de İsrail ile uyumlu hareket etmekte olduğunun açık bir kanıtıdır. Elbette bu çok gönüllü bir tercih değildir. Ama içerde ve dışardaki sıkışmışlık karşısında Trump Amerika'sından dilendiği ve elde ettiği “meşruiyet”in bir diyetidir. Ayrıca işbirlikçi büyük burjuvazinin hemen tüm kesimlerinin beklentilerine de uygun bir tercihtir. ABD emperyalizmi çizgisinde NATO'culuk, dolayısıyla Ortadoğu'da batı emperyalizminin çıkarlarına bekçilik ve bunların organik bir uzantısı,

yani olmazsa olmazı olarak da bölgede İsrail ile çok yönlü yakın ilişkiler, Türk tekeli burjuvazisinin ikinci emperyalist savaş sonrasına damgasını vuran değişmez politikasıdır. İslamcı tabanın hassasiyetlerine yönelik iki yüzlü söylemler bir yana bırakılırsa, başından itibaren Tayyip Erdoğan yönetiminin çizgisi de bu olmuştur. Geline aşamada ise ayakta kalmak, iktidarını sürdürebilmek için buna mutlak biçimde muhtaçtır, dolayısıyla gereklerini yerine getirmeye de mecburdur.

Geriye Rojava üzerinden bir dönem için yaşanan sıkıntı kalıyor. Ama tüm gelişmeler gösteriyor ki bu iş de artık ABD emperyalizmine ihale edilmiştir. Nitekim Kürtlerin kontrol ettiği bölgelerin ve elinde bulundurduğu güçlerin Suriye'deki yeni rejime entegrasyonu sorunu halen tümüyle ABD denetiminde ve yönlendirmesinde yürümektedir. ABD bunu yaparken elbette Türk devletinin kaygılarını gözetmekte, Türk burjuvazisi ile siyonist İsrail'in beklenti ve çıkarlarını, elbette belirgin biçimde İsrail lehine olmak üzere, gözetmektedir. Resmi açıklamalara ve aradaki uyuma bakılırsa, dinci-faşist iktidarın gelinen yerde bu konuda esasa ilişkin bir sorunu kalmış görünmemektedir.

Öyle anlaşıyor ki, Gazze ve Suriye üzerinden yaşanan işbirliği ve uyumun

finali, Türkiye ile siyonist İsrail'in ilişkilerinin yeniden rayına oturtulması ve normalleşmesi olacaktır. Nitekim tüm bu gelişmelerde çok özel bir rolü bulunan ABD emperyalizminin Ortadoğu sömürge valisi Tom Barrack, bilinen boş boğazlığı ve açık sözlülüğü ile bunu da şimdiden tüm dünyaya müjdelemiş bulunmaktadır. Bunun da gerçekleştiği bir durumda, sorun artık Kürt kartının kimin eline geçeceği olmaktan çıkacak, Ortadoğu'da ABD emperyalizminin çıkarları ve siyonist İsrail'in temel ihtiyaçları doğrultusunda oluşmakta olan yeni düzen içinde yerini almak olacaktır. Elbette bölge Arap gericiği ile de işbirliği ve uyum içinde.

Geride kalan bir yılın iç cephesinde olup bitenler, PKK eksenli Kürt hareketinin bilinen adımlarından ibarettir. Buna bugüne kadar iktidar cephesinden sözü edilebilir herhangi bir yanıt verilmediğini ise bizzat Kürt hareketinin temsilcileri yineleyip durmaktadırlar. İktidar PKK'nin tek taraflı adımlarına herhangi bir karşılık vermediği gibi, izlediği çizgiyle Kürt hareketinin “barış ve demokratik toplum” üzerine söylemini boşa çıkaracak hemen herşeyi de yapmaktadır. İktidar toplumu esir almak, kendi rejimini kalıcı-

laştırmak, Kürt hareketiyle girdiği süreci de bu hedefe dayanak olarak kullanmak istemektedir.

Kürt hareketi halen bu çıplak gerçekle yüzleşmekten, iktidarın neden ısrarla kendilerini oyaladığını, sembolik ve göstermelik düzeyde olsun en sıradan adımlardan bile neden kaçındığını sorgulamaktan uzak durmaktadır. Bundan şimdilik kaçınıyor; zira bunu yapmanın sürecin gerçek mahiyeti ve amacıyla yüzleşmek olacağını, bunun da kendisini kabul ya da reddetmek ikilemiyle yüz yüze bırakacağını biliyor.

Belli ki Tayyip Erdoğan kurduğu rejimin kalıcılığı ve yeni bir anayasal forma kavuşturulması için Kürt hareketinden kesin söz ve güvence istiyor ve bekliyor. Tıpkı 2013-14 sürecinde aynı şeyi başkanlık rejimine geçiş ve kendi başkanlığının onayı için isteyip beklediği gibi. Nitekim “seni başkan yaptırmayacağız” çıkışıyla bu beklenti boşa çıkar çıkmaz, sözde Dolmabahçe Mutabakatına rağmen Tayyip Erdoğan masayı devirmişti. Sonrasını biliyoruz.

Bu gerçek, halihazırda Kürt hareketinin en büyük açmazıdır. Tek adam düzeniyle belirlenen mevcut rejimin legalitesi içine alınma karşılığında iktidarın beklentilerine yanıt verse, kendini inkar etmiş ve “demokratik toplum” üzerine onca söz ve propagandayı çöpe atmış olacaktır. Tutarlılığını korumaya ve “demokratik toplum” / “demokratik cumhuriyet” hedefinde ısrar etmeye kalktığı bir durumda ise neler olacağını bir önceki süreçten bilmektedir. Bu aşılması zor bir açmazdır. Abdullah Öcalan'ın yakın zamanda “seni başkan yaptırmayacağız” çıkışını mahkûm etmesi ve bunun Tayyip Erdoğan'a bildirilmesini özellikle istemesi iyiye bir işaret değildir. Yine de bazı şeyler yapmak o denli kolay değildir. Dinci-faşist bir tek adam rejimini kalıcılaştırmaya dayalı bir sözde çözüme razı olmanın politik ve moral ağırlığı kaldırmayacak denli büyüktür.

EKİM

www.tkip.org 'da yer alan TKİP Merkezi Yayın Organı EKİM'in 339. sayısından alınmıştır...

Demokrasi mücadelesi ve toplumsal devrim-3

H. Fırat

REFORM-DEVİRİM DİYALEKTİĞİ

Konunun bir başka yanına, demokrasi mücadelesi ve toplumsal devrim sorununun devrim-reform diyalektiği üzerinden ele alınmasına geçiyoruz. Biz marksistler reformlara karşı olmak bir yana reformları devrim mücadelesinin ayrılmaz bir parçası kabul ederiz. Burada sorunun özü ve esası, reform-devrim diyalektiğinin ele alınışında yatmaktadır. Marksist bir devrimci için reformlar devrim mücadelesinin yan ürünleridir. Reformlara elbette karşı değiliz. Herşey bir yana, konumuz kapsamında üzerinde durduğumuz sorunlar, belli sınırlar içerisinde gerçekte birer sosyal-siyasal reform isteminden öte bir şey değildir. Bütün sorun ise, bu reform istemlerini devrim perspektifi içinde ele almak, onlar uğruna mücadeleyi her durumda devrim mücadelesine bağlayabilmektir. Lenin, kautskicilerin demokrasi sorununa ilişkin reform istemlerini formüle etmesi hiç de yanlış değildir diyor ve ekliyordu: Kautskicilerin temel hatası, ancak devrimci bir bakış açısıyla öne sürülebilecek bu türden istemleri reformcu bir tutumla ortaya koymalarındadır. Onları geleceğe, toplumsal devrime göre değil, fakat geriye, barışçıl kapitalizme göre ele almalarındadır.

Demokratik hak ve özgürlükler, laiklik, siyasal bağımsızlık, güncel iktisadi, sosyal ve kültürel istemler vb. kuşkusuz önemlidir ve gündelik mücadelenin konusudur. Marksist açıdan tartışma, bunların devrimci bir bakış açısıyla el alınabilmesi üzerinedir. Devrimci partinin sorunu ve dolayısıyla görevi, bu istemleri toplumsal devrime göre formüle etmek, böylece reformlar uğruna mücadeleyi devrim mücadelesine bağlayabilmektir. Reform istemlerini önemsemek, ciddiye almak, sahip çıkmak, ama bunu hep de toplumsal devrim perspektifi içinde ele almak, mücadeleyi bu devrimci bakış açısıyla yürütebilmektir. Buna devrim-reform diyalektiği diyoruz. Devrim ile reformu karşı karşıya getirmiyoruz, yalnızca aralarındaki ilişkiyi ve bütünlüğü doğru bir biçimde kuruyoruz. Devrim esastır, stratejik ve temel olandır. Reformsa taktik, dolayısıyla stratejik olana tabi olandır, onun içinde ve ona göre ele alınan ve anlamlandırılır. Reformları devrim perspektifi içinde ele almak, onları devrim mücadelesini büyütmenin bir

imkanına çevirmek, devrim mücadelesinin temel önemde bir sorunudur ve devrimci sınıf partisi olabilmenin ayırt edici bir özelliğidir.

Demokrasi mücadelesi 19. yüzyılın son çeyreğine kadar daha çok feodalizme ve mutlakiyete karşı mücadele kapsamındaydı. 20. yüzyıl ile birlikte tüm bu sorunları artık kapitalist düzenin kendisi üretir hale geldi. Bütün bu sorunların kaynağında artık kapitalizmin kendisi, onun burjuva sınıf egemenliği istemi var. Kapitalist düzen bu sorunları döne döne yeniden üretir, üretmektedir. İşte bugün bir kez daha temel özgürlükler sorunuyla yüz yüzeyiz, üstelik dünya ölçüsünde.

Türkiye gibi bağımlı ve göreceli olarak geri ülkelerde temel demokratik özgürlükler sorunu tarihsel olarak çözülmemiştir. Elbette bazı kazanımlar elde edilebilmiştir. Ama bunlar sınırlı ve güdük kalmış, dahası sürekli biçimde saldırı altında olmuş, belirli dönemlerde ise tümünden gasp edilmiştir. Ama birkaç on yıldır emperyalist metropollerde bile bu hak ve özgürlükler sistemli bir saldırı altındadır. Sürekli biçimde budanmakta, sınırlandırmakta, polis devleti uygulamaları öne çıkmakta, yasallaşıp kurumsallaşmaktadır. Tüm bu gelişmelerin de etkisiyle emperyalist metropollerde sınıf mücadelesi geri geliyor. Krizler ve savaşlar bu haklara yönelik saldırılara, giderek onların gaspına yol açıyor. Ama tersinden de, işçi sınıfı

ve emekçilerin demokratik hak ve özgürlükler konusundaki duyarlılığını güçlendirecek, buna yönelik mücadelelerin önünü açacaktır. İşçiler grev yapmaya kalkacak ama ya sınırlanacak ya da dosdoğru engelleneceklerdir. Kitleler protesto örgütlemek isteyecek, ama sınırlanıp yerine göre de engelleneceklerdir. Avrupa'da ve ABD'de üniversite özerkliği daha şimdiden ayaklar altında. Kendi üniversitesinde Filistin'deki soykırımını protesto eden öğrencilere müsamaha gösteren rektör anında görevden alınıyor. Polis giriyor üniversitelere. Bu dünya kadar Türkiye gibi ülkelerdeki bir uygulamaydı. Ama artık dünya ölçüsünde genelleşiyor. Filistin'deki soykırıma karşı tepkileri bastırmak üzere Almanya'da, Amerika'da, Fransa'da yaşanıyor bunlar.

Bütün bu mücadelelerin önem kazandığı bir tarihsel evrenin içindeyiz, dolayısıyla buna ilişkin ilkesel ve teorik bakışımızı yeniden güçlendirmek durumundayız, demiştik. Bunu öncelikle demokrasi mücadelesi ve toplumsal devrim ilişkisi üzerinden ortaya koymaya çalıştım. Şimdi aynı şeyi reform-devrim diyalektiği üzerinden ortaya koymaya çalışıyorum. Bu sorunlar reform istemleri olarak, yani gündelik ihtiyaçlar olarak gündeme geleceklerdir. Ama biz devrim-reform bağlantısını devrimci bir perspektif içinde ele almak, reformları hep devrim hedefine göre formüle et-

mek ve bu mücadeleyi devrimci bir tarzda yürütmekle yükümlüyük. Bu sorunlar kurulu kapitalist düzenden kaynaklanıyor, dolayısıyla bu sorunlar uğruna mücadeleye de kurulu toplumsal düzene karşı mücadeleye bağlanmalıdır. Sorunun reform-devrim diyalektiği içinde ele alınışı, yani devrimci bakış ve konum bunu gerektirir. Türkiye de artık kapitalist-emperyalist dünya ilişkileri içinde modern kapitalist bir ülkedir. Türkiye'de siyasal sorunların sınıfsal kaynağı da artık tümüyle egemen sınıf olarak burjuvazi ve onun uluslararası emperyalist dayanaklarıdır. Dolayısıyla demokratik siyasal sorunlar uğruna mücadele, emperyalist dayanaklarıyla birlikte bu sınıf egemenliği sistemine karşı mücadeleye bağlanmak zorundadır.

AZAMI-ASGARI PROGRAM SORUNU

Sorunun bir de "azami-asgari program" sorunu üzerinden ele alınışı var. Çarlık Rusyası burjuva demokratik devrim sürecinde yarı-feodal bir ülkedir. Bunun gereği olarak partinin azami programının yanı sıra bir de asgari programı vardı. Demokratik cumhuriyet, 8 saatlik işgünü ve köylüye toprak eksenli bir programdı bu. 1917 Şubat Devrimi'ne kadar olan bütün bir dönemin üç temel şiarı idi bunlar.

Fakat aynı dönemde Avrupa'nın kapitalist ülke partilerinde de bir asga-

ri program sorunu vardı. Bu ülkelerde burjuva demokratik devrim süreci esas olarak geride kalmış bulunduğunu göre, bu partilerde asgari program ne anlama geliyor olabilir? Ne türden bir ihtiyacın ürünüydü bu? Görünüşe bakılırsa asgari program, parti programının acil istemler, yani reform istemleri bölümünü oluşturmaktaydı. Yani programın işçi sınıfının acil ekonomik, demokratik siyasal ve sosyal istemlerinden oluşan bir alt bölümüydü. Gerçekte ise II. Enternasyonal'de azami programın tümünden unutulduğunu, asgari programın, yani reformlar uğruna mücadelenin normal program haline geldiğini biliyoruz. Toplumsal devrim programı resmi planda duruyordu, “azami program” deniliyordu buna. Fakat bu aldatıcı bir süs ve söylemden ibaretti. Tüm tarihsel deneyim gösteriyor ki, reformlara dayalı asgari program gerçekte bu oportünist partilerin asıl platformu ve varlık nedeniydi. İzledikleri siyasal çizginin başı ve sonu buydu. Toplumsal devrim ya da sosyalizm ise belirsiz bir geleceğin sorunu olarak sisler arasında uzaklarda bir yerdedi.

Gündelik olarak verdiğiniz mücadeleyi daha baştan ve hemen her sorunda, ilkesel ve pratik planda toplumsal devrim hedefine bağlamıyorsanız eğer, gerçekte böyle bir hedefiniz yok demektir. Reformu devrime, asgari istemler uğruna mücadeleyi toplumsal devrim uğruna mücadeleye bağlamak durumundasınız. Eğer bugünden bunu gündelik mücadele içerisinde anlamlandırmazsanız, toplumsal devrimi kabul edip ama onu geleceğin bir sorunu olarak belirsiz bir geleceğe bırakır, Kaf dağının ötesine, sisli bulutlarının arkasına iterseniz, toplumsal devrim ve sosyalizm gerçekte sizin için boş bir laf olmaktan öteye gidemez. Bernstein bunu, “hareket (yani gündelik mücadele!) her şey, nihai hedef hiçbir şey!” diyerek en açık, en veciz ve elbette en arsız bir biçimde dile getirmiş, o günkü gerçek fiili durumun da böylece adını koymuştu. Bernstein'ın gerçek durumun teorisini yaparak partide gereksiz bir tartışma ve karışıklığa yol açmasından kaygı duyan kaşarlanmış oportünistler, parti içinde bu yeni tartışmayı resmi planda yersiz bulurken, özel yazışmalarında pratikte yaptığımız zaten bundan başka nedir ki diyerek de gerçek durumu itiraf etmiş oluyorlardı. Yani söz konusu partiler, fiili durumlarıyla zaten Bernstein'ın onları davet ettiği yerde bulunuyor, başka tür-lüsünü de düşünemiyorlardı.

Sosyalizm mücadelesi gündelik mücadelenizin içerisinde anlam bulmak durumundadır. Yarı-feodal ilişkilerin egemen olduğu toplumsal düzenlerin tarihsel olarak artık neredeyse tümünden geride kaldığı günümüz dünyasında, bu

tür bir “asgari program”ın da artık bir anlamı kalmamıştır. Asgari-azami program ayrımı bu açıdan anlamını yitirmiştir. Bunu artık reform-devrim diyalektiği içerisinde, gündelik mücadelenin toplumsal devrime, dolayısıyla sosyalizm mücadelesine bağlanması olarak ele almak gerekir.

Rusya'da demokratik devrim bir stratejik aşamaydı, asgari program bu aşamaya karşılık geliyordu. Yarı-feodal ilişkiler ve onun siyasal biçimi olan çarlık tasfiye edilmeden yeni bir stratejik aşamaya, sosyalist devrim aşamasına geçilemezdi. Devrim sürecinde bir stratejiden bir ötekine geçiş sınıf ilişkilerindeki köklü bir değişimi anlatır. Lenin “bütün köylülükte birlikte çarlığa karşı, yoksul köylülükte birlikte burjuvaziye karşı” derken bunu daha 1905'te dile getirmiş oluyordu. Devrimin sınıfsal hedefleri ve buna uygun olarak stratejik sınıf mevzilenmesindeki değişim bunun bir ifadesidir. 1918'de Kautsky ile ünlü polemğinde ise devrim sürecinin bir bilançosunu çıkarıyor; olaylar, yani devrim süreci, ana çizgileriyle, tam da daha 1905'te öngördüğümüz gibi gelişti diyerek de bu gerçeğin altını çiziyordu.

Bugün karşımızda dosdoğru çıplak sermaye egemenliği var. Dolayısıyla stratejik bir devrim aşamasını anlatan bir asgari program olamaz. Aynı devrim programı içinde kitlelerin acil iktisadi, demokratik ve sosyal istemleri yer alır, ama bu asgari program formunda ortaya konulamaz. Reform-devrim diyalektiği içinde ortaya konulan istemlerdir bunlar. Programda da bu bakış açısıyla yer alırlar, buna göre sunulurlar.

Programımız, TKİP Programı, bu bakış açısının ürünüdür ve sorunun ortaya konuluşunun iyi bir örneğidir. Programımızın 6. Bölümü “Acil demokratik ve sosyal istemler” alt başlığı taşıyor. Reform istemleri, yani işçi sınıfı ve emekçilerin acil istemleri. Söz konusu başlık altında ise şu sunuş pasajı yer alıyor:

“Siyasal iktidarın işçi sınıfı tarafından ele geçirilmesini stratejik devrimci görev sayan TKİP, bu temel hedefe sıkı sıkıya bağlı olarak, kitlelerin acil demokratik ve sosyal istemleri uğruna kararlılıkla mücadele eder. Proleter ve emekçi yığınları bu mücadele içinde etkilemeye, kendi öz deneyimleri temelinde eğiterek devrim mücadelesine kazanmaya çalışır. Demokrasi sorununun çözümünü proletarya devriminin bir parçası olarak ele alan TKİP, burjuvazinin devrilmesi mücadelesinde, bütün demokratik kurum ve özelemlerden etkin bir biçimde yararlanır.

“Bu bakış açısı çerçevesinde, başlıcaları aşağıda sıralanmış bir dizi acil demokratik ve sosyal istem ileri sürer:”

Bizim sorunumuz kurulu düzeni or-

tadan kaldırmak, mevcut egemen sınıf iktidarını devirmek, toplumsal devrimi zafere ulaştırmaktır. Kitlelerin gündelik ihtiyaçlarını, çıkar ve özelemlerini, dolaşısıyla buna dayalı mücadelelerini de bu bakış açısıyla ela alırız. Bu acil istem ve çıkarlar uğruna mücadeleyi kendi başına amaçlaştırmak, işçi sınıfı ve emekçilerin sosyal köleliğini süreklileştirmek demektir. Bunu böyle ele alan herkes reformist bir konumdur. Devrimci olan için asıl amaç, bu mücadeleler içerisinde kitleleri kendi öz deneyimleriyle eğitmek, birleştirmek, örgütlendirmek, güçlendirmek, gücünün bilincine varmasını sağlamaktır. Parti programımızın, söz konusu acil demokratik ve sosyal istemleri formüle etmeden önce, bununla neyin amaçladığına özenle açıklık getirmesi bundandır.

TKİP Programı'nın anılan 6. Bölümünde işçi sınıfını, olduğu kadarıyla köylülüğü, şehir yoksullarını, yarı proleterleri, küçük-burjuvazinin yoksul katmalarını, bu arada kadınları ve ezilen mezhepleri ilgilendiren demokratik ve sosyal istemler var. Konut sorunu, vergi sorunu, öz-gürlükler sorunu, sağlık sorunu, kadın sorunu vb... Programımızın bunu izleyen bir de 7. Bölümü var. Daha özel, işçi sınıfına özgü bir bölüm bu. “Emeğin korunması” başlığı taşıyor. Yoksulluk ve yoksunluk maddi, manevi ve kültürel açıdan işçi sınıfı için son derece yıkıcı sonuçlar yaratır, fiziki ve moral çürümeye yol açar. Aç insan, yoksul insan beslenemez, barınamaz, fiziki olarak çürür. Vakit bulup kitap okuyamaz, tiyatroya ya da sinemaya gidemez, sosyal yaşama, kültürel etkinliklere katılamaz. Sonuçta kültürel açıdan sığ ve kısır kalır, çoğu durumda da yozlaşır ve çürür. Nitekim “Emeğin korunması” başlığı taşıyan bu bölümün sunuşu sorunu tam da bu biçimde tanımlıyor:

“TKİP, işçi sınıfının fiziki ve moral yozlaşmadan korunması, kendi kurtuluşu uğruna verdiği mücadelede savaşıma gücü ve yeteneğinin yükseltilmesi için, ayrıca şu istemler uğruna mücadele eder:”

“Ayrıca” deniliyor, çünkü onu önceleyen bölümde demokratik ve sosyal istemler var. Öteki emekçi katmanları da ilgilendiren ortak istemler... Burada ise dar anlamda işçi sınıfı için “emeğin korunması” mücadelesi var.

Devrimci partinin programı devrim hedefine dayalıdır. Kitlelerin acil ekonomik, demokratik ve sosyal istemleri de ilkesel nitelikte sağlam gerekçelere bağlanarak bunun içinde anlamlandırılır. Partimizin programından aktarılan pasajlarda ifade edildiği gibi. Fakat dahası, bunlar program gerekçelendirilirken, çözümlenip izah edilirken ayrıca dile getirilir. Nitekim TKİP Kuruluş Kongresi'nin

program üzerine tartışmalarında bu geniş ve ayrıntılı olarak yapılmıştır. Program sorunları üzerine konferanslar dizisinde (ki her biri bir kitap olarak sunulmuştur) bu gerekçelendirme ayrıca yapılmıştır.

“Demokrasi mücadelesi içinde eğitilmemiş bir proletarya...”

Konunun çok özel bir önem taşıyan bir başka yönü daha var. Bu Lenin'in tam da bu sorunlar üzerine “emperyalist ekonomistler”le tartışırken dile getirdiği temel önemde bir düşüncedir. Mealen, demokrasi mücadelesi içerisinde eğitilmemiş bir proletarya sosyalist devrimi zafere ulaştıramaz, en tam bir demokrasiyi kurmadıkça da sosyalizmi inşa edemez, der Lenin.

İlkin formülasyonun birinci bölümü üzerinde duralım. Bu, proleter kitlelerin mücadele içerisinde eğitilmesini, birleştirilmesini, örgütlenmesini ve böylece örgütlü bir mücadele içinde seferber edilmesini anlatmaktadır. Bu süreçlerden geçemeyen bir proletarya, kendisini köleleştiren egemen sınıf olan burjuvaziye zaten alt edemez. Bu gücü bulamaz ve bu yeteneği gösteremez.

Kitleler gündelik duyarlılıkları üzerinden mücadeleye çekilebilir ancak. Fabrikaya gidiyorsunuz; karşınızda ilk adımda ağır çalışma koşulları, düşük ücretler, uzun çalışma saatleri, sağlık sorunları vb. var. Kitleler gündelik çalışma yaşamı ve deneyimleriyle bunu etinde kemiğinde duyuyorlar, ama ne yapmaları ve nasıl yapmaları gerektiğini bilemiyorlar. Siz onlara birlik, dayanışma ve örgütlü mücadele yolunu gösteriyorsunuz. Kapitalist sömürünün gündelik koşulları zaten bir biçimde kitleleri tepki vermeye zorluyor. Kitlelerin bu kendiliğinden duyarlılıklarından hareketle onlara yol göstermeye çalışıyor, mücadele zeminleri buluyor ve geliştiriyorsunuz. Bugün Türkiye'nin neresine giderseniz gidin, işçiler iktisadi ve sosyal sorunlarla ilgilidirler. Bazı durumlarda bizzat onlar gelip sizi buluyorlar ve sizden kendilerine yol göstermenizi istiyorlar. Siz işçilere birlik, dayanışma, örgütlenme ve mücadele yolunu gösteriyor ama hiç de bununla yetinmiyorsunuz. Evet, acil sorun ve istemleriniz uğruna birleşmeniz, örgütlenmeniz, kenetlenmeniz gerekir; ama daha da önemlisi, bu mücadeleyi bu rezil düzenin temellerine bağlamadıkça bir yere gidemeyeceğinizi de bilmeniz gerekir diyorsunuz. Mücadele pratiği ile iç içe bu bilincin verilmeyle çalışılması, uzun aylar ve yıllar alacak bir sabırlı ve inatçı uğraş demektir. Gündelik mücadeleler içinde kitlelerin eğitilmesi denilen sürecin temel bir yönü budur. Bu sorunun yalnızca bir yanı, üstelik dar bir alanıdır.

Sorunun öteki yanı, işçi sınıfının dikkatini kendi dar sorunlarından toplumsal

düzeydeki temel sorunlara çekmek, işçi sınıfını genel siyasal sorun ve istemler uğruna, temel demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadeleyle çekmek, bu mücadele içinde eğitip örgütlemektir. Böyle bir mücadele içerisinde çok yönlü olarak eğitilmemiş ve hazırlanmamış bir proletarya zaten devrim yapamaz, bu yeteneği gösteremez. Örgütlenmesi, birleşmesi, kendi ilişkilerini demokratik bir tarzda kurması, demokratik kurumlar, mevziler, kazanımlar yaratması gerekir. Ancak bunlar üzerinden burjuvaziyle baş edebilir bir düzeye yükselebilir.

Demokrasi mücadelesi içerisinde eğitilmemiş bir proletarya devrim yapamaz, bu Lenin'in çok önemli formülasyonunun ilk bölümüydü. Ama bu mücadele içerisinde eğitilmiş ve sonuçta devrimi başarıya ulaştırmış bir proletarya, en tam bir demokrasiyi kurmadan da sosyalizmi inşa edemez, bu da aynı formülasyonun ikinci bölümü. Tarihsel olarak ikisi bir arada doğrulanmış bulunuyor. İki Ekim Devrimi'nin zaferi üzerinden ve ikincisi sosyalizmi inşa deneyimlerinin bilinen akıbeti üzerinden. Sosyalizm deneyimlerinin başarısızlığı, sonuçta yenilgi ile sonuçlanması, aynı zamanda demokrasi mücadelesi içerisinde çok yönlü olarak eğitilmiş ve dolayısıyla iktidarı aldıktan sonra da kendi gerçek demokrasisini, yani sosyalist demokrasiyi kurmuş bir proletarya sorunudur.

Rus proletaryası siyasal sorunlara dayalı mücadeleler içerisinde eğitildi, bunun sağladığı güç ve deneyimle kendi burjuvazisini devirdi. Ama yüzde 90'ı köylülerden oluşan bir toplumda yaşandı bu. Bu mücadele içerisinde eğitilmiş ve hazırlanmış proletarya önce kısmen emperyalist savaş içinde, hemen ardından ise daha geniş ölçekte dört senelik iç savaşta kırıldı. Bu süreçlerde ülkenin görülmemiş yıkımı, onu sanayi temelinden de yoksun bıraktı. Devrim asgari bir sanayi temeli devralmadı, onu bizzat kurmak zorunda kaldı. Bunun anlamını ve sonrasını sosyalizmin sorunları başlığı altında ve daha '90'lı ilk yıllarda esas yönünden değerlendirmeye çalıştık. Hızlı sanayileşme süreci içinde mujiklerden devşirilmiş, dolayısıyla henüz kelimenin gerçek anlamında proleterleşmemiş, devrime hazırlık döneminin o son derece hayati eğitici süreçlerinden de geçmemiş, bu haliyle doğal olarak "en tam bir demokrasiyi kurmak" yeteneğinden yoksun yeni işçiler ile sosyalizm kurmaya çalışmanın belli zorunlu sınırları ve aşılması zor handikapları olacaktı. Öyle de oldu.

Yine de tüm bunları o günün tarihsel koşulları üzerinden anlamalıyız. Bugün artık tümüyle farklı tarihsel koşullar içindeyiz. Parti programımızın başlangıç bölümü bu açıdan son derece önemli,

anlamalı, özlü ve yol göstericidir. Burada bir dizi önemli nokta var:

İlkin 20. yüzyılın kazanımlarını yitirdik ama sistem tüm temel çelişkileri ve onulmaz yapısal sorunlarıyla yerli yerinde duruyor. Bu nesnel zeminde mücadelede yeniden boy verecek ve bir kez daha devrimler dönemine doğru büyüyecektir.

Öte yandan, en umutsuz koşullarda en hayal edilemez işler başardık, ama buna rağmen yenildik. Ama bu yenilgi muazzam bir deneyim olarak önümüzde duruyor ve gelecekte işimize çok yarayacak. Nelerin nasıl yapılması gerektiği konusunda olduğu kadar, belki daha çok nasıl yapılmaması gerektiği konusunda bize yol gösterecek.

Ve nihayet, son tahlilde sosyalizmin kuruluşunu zaafa uğratan geri tarihsel-toplumsal koşullar, günümüz dünyasında artık geride kalmış bulunmaktadır. Geleceğin toplumsal devrimleri artık yarı-feodal mutlakiyetçi, ya da yarı-feodal yarı-sömürge ülkelerde değil fakat iyi kötü gelişmiş kapitalizm koşullarında zafere ulaşacaktır. Artık iktisadi-toplumsal ve teknolojik bakımdan kıyas kabul etmez düzeyde gelişmiş bir dünyadayız. Yeni devrimler dönemi bu zemin üzerinde, üretici güçlerin bu alabildiğine gelişmişliği koşullarında gerçekleşecek. Rusya proletaryası yarı-feodal Rusya'yı, yüzde 90'ı köylü olan bir ülkeyi devralmıştı. Artık yüzde 90'ı köylü olan bir ülke yok. Çin o zaman yarı-feodal, yarı-sömürge bir ülkediydi. Birkaç şehirde sınırlı bir proletarya dışında bir köylü toplumuydu. Şimdiyse son derece gelişmiş bir sanayi temeline sahip modern bir ülke. Aynı şekilde Hindistan, Türkiye, Brezilya, Güney Afrika, Güney Kore vb. ülkeler de... Artık dünyanın büyük bir bölümünde o geri tarihsel koşullar yok. İktisadi, sosyal, kültürel açıdan geri koşullar, örneğin Nepal'de, ya da Afrika'nın birtakım ülkelerinde hala da egemen olabilir. Ama bunlar zaten tarihsel gelişmenin yeni koşullardaki sürükleyici toplumlara olmak özelliğinden halen yoksunlar.

Rusya geniş toprakları, çok zengin kaynakları ve önemli bir nüfusu olan büyük bir merkezi devletti, buradan gelen imkanları ve avantajları vardı. Ve belli sanayi merkezlerinde yoğunlaşmış proletaryası ile aydın kesimi şahsında önemli bir kültürel birikimi vardı. Dünyayı sarılabilen bir devrimi gerçekleştirmesini ve devrimi boğma girişimlerini boşa çıkarabilmesini buna borçluydu.

Öte yandan, Rusya'da işçi sınıfı devrimin öncü gücüydü fakat temel gücü değildi. Temel güç köylülüktü. Proletarya ona dayanmak zorundaydı, onsuz iktidarı elde tutacak koşullardan yoksundu. Türkiye'de bugün işçi sınıfı hem öncü ve hem de temel güç konumunda bir

sınıftır. Elbette devrimi tek başına yapamayacaktır, kent ve kır yoksulları onun vazgeçilemez müttefikleridir. Ama bunlar temel değil yedek güçlerdir. İşçi sınıfı öncü olarak olduğu kadar temel güç olarak da belirleyicidir. Türkiye için geçerli olan günümüz dünyasının en az dörtte üçü için de geçerlidir.

Söylenmeye çalışılanları toplamak üzere, TKİP Programı'nın sözü edilen Giriş bölümünün son pasajından yararlanabiliriz:

"Emperyalizm çağında üretici güçlerin kapitalist üretim ilişkilerine başkaldırısı, 20. yüzyılın başından itibaren açık bir olgudur. İnsanlığı iki kez toplu yıkıma götüren emperyalist savaşlar, sayısız gerici bölgesel savaşlar, faşist barbarlık, tüm yıkıcı sonuçlarıyla 'büyük bunalım'lar, sert sınıf mücadeleleri, iç savaşlar ve devrimlerden oluşan yüzyıllık bilanço, kapitalist dünya sisteminin onulmaz çelişkiler içinde debelendiğini, tarihsel bir sistem olarak bir genel bunalım aşamasına girdiğini kanıtlamıştır.

"20. yüzyıl sosyalizminin zamanla yaşadığı yozlaşma ve yıkım, bu kanıtlanmanın değerini hiçbir biçimde azaltmaz. Sorunlar ve çelişkiler, dolayısıyla devrimi ve sosyalizme yönelimi üreten maddi zemin, bunun taşıyıcısı olan toplumsal güçlerle birlikte, yerli yerinde duruyor.

"Günümüz dünyasında proletarya devrimi ve sosyalizm için nesnel koşullar her zamankinden daha çok olgunlaşmıştır. Dünya devriminin yeni dalgası, gerek maddi koşullar ve gerekse tarihsel deneyim bakımından, çok daha ileri bir noktadan işe başlayacak ve bu kez nihai zafer için koşullar her bakımdan daha uygun olacaktır."

Konudan biraz ayrılmış gibi oldum ama değil. Lenin'in demokrasi mücadelesi içinde birleştirilmiş, örgütlenmiş ve eğitilmiş bir proletarya ile devrimden sonra sağlam bir demokrasiyi kurmak zorunda olan bir proletarya üzerine görüşleri, 20. yüzyıl sosyalizm deneyimleri üzerinden alındığında, fazlasıyla önemli, anlamlı, açıklayıcı ve uyarıcıdır. Konumuzla da çok doğrudan bağlantılıdır.

Arada bir yoldaşın hatırlattığı önemli bir noktayı daha ekleyip bitirmek istiyorum.

Lenin, öyle durumlar olur ki, uğruna mücadele verdiğimiz demokratik istemlerin tek biri bile kapitalist rejim altında gerçekleşmeden pekâlâ toplumsal devrim zafere ulaşabilir, diyor. Demek istiyor ki, devrimci açıdan sorunun esası, bu istemlerin kurulu düzen altında ne ölçüde elde edilip edilemeyeceği değil, fakat bunlardan hareketle kitlelerin mücadeleye çekilebilmesi, birleştirilmesi, örgütlenmesi ve mücadele içinde eğitil-

mesidir. Kapitalist düzen altında bu sorunlar, kitlelerde sonu gelmez duyarlılıklar, özelemler, istemler yaratıyor. Devrimci partinin görevi, kitlelerin bu duyarlılıklarını güçlendirmek, bunların uyandırdığı istem ve özelemlere daha açık ve tam bir biçim vermek, bu doğrultudaki mücadele eğilimlerini cesaretlendirmek, böylece eyleme çekilmiş kitleleri mücadele içinde birleştirmek, örgütlemek, eğitmek ve bütün bu gücü ve enerjiyi sistemin temellerine yöneltmektir. Asıl sorun ya da sorunun esası tam olarak budur.

"Emperyalist ekonomizm" eğilimine kapılanlar, hiç de ezilen ya da sömürge ulusların sorunlarına ilgisiz değillerdi. Tersine ezilen ulusların hakları konusunda duyarlı ve sömürgelerin kesin kurtuluşundan yana idiler. Ama kurulu düzen altında ezilen uluslar için kendi kaderini tayin hakkını talep etmek, gerçeklikle alay etmektir diye düşünüyorlardı. "Gemi azağa almış bir emperyalizm çağında" ve kurulu düzen koşullarında bu olanaksızdır diyorlardı. Lenin ise, sorun hiç de kurulu düzen koşullarında bu hak ve istemlerin elde edilir olup olmadığı sorunu değildir, diye vurguluyordu. Bir devrim olmadan gerçek barışı elde edemezsiniz, birtakım devrimler olmadan sömürgelerin bağımsızlığını, ezilen ulusların kurtuluşunu sağlayamazsınız. Sorun hiç de bu değil. Sorun buradan gelen enerjiyi kurulu düzene karşı mücadeleye yöneltebilmektir. Lenin'in köylü sorununda olduğu gibi ulusal sorundaki üstünlüğü de burada. Yani devrimi başarıya ulaştırabilmek için bu duyarlılıklar üzerinden olanaklı her türden toplumsal enerjiyi açığa çıkarabilmek görüşü ve çabasında...

Son olarak bir noktayı taşıdığı çok özel önemden dolayı bir kez daha hatırlatmış olayım: Emperyalist ekonomistler konuyu daha çok ulusal sorun üzerinden tartıştıkları için, Lenin'in konuya ilişkin görüşleri genellikle ulusal sorun konulu makalelerde yer alıyor. Ama gerçekte demokratik siyasal istemler sorunu üzerine genel bir tartışmadır bu. Ulusal sorunsal bunlardan yalnızca biri, o sıra tartışmalarda öne çıkanıdır. Ulusal sorun, tarım sorunu, kadın sorunu, temel özgürlükler sorunu, cumhuriyet sorunu vb... Günümüzde çevre sorunu, ırkçılık sorunu, yabancı düşmanlığı sorunu, göçmen sorunu vb... Dolayısıyla Lenin'in ilgili metinlerindeki teorik yaklaşımı ya da mantığı tüm bu sorunlar üzerinden ele almak, tüm bu sorunlara da uygulamak gerekir.

WWW.TKİP.ORG'DAN ALINMIŞTIR...

Kürt hareketinden “yeni geri adım”

A. Engin Yılmaz

2025 yılı, Türkiye’de Kürt sorununun seyrinde yeni bir döneme işaret etti. Abdullah Öcalan’ın 27 Şubat’ta yaptığı “barış ve demokratik toplum” çağrısı, sorunundaki çözüm tartışmalarını yeni bir zemine taşıdı. Bu çağrıya yanıt olarak 5-7 Mayıs tarihlerinde 12. Kongre’sini gerçekleştiren PKK, “tarihi” bir karar alarak kendisini feshettiğini ve silahlı mücadele dönemini sonlandırdığını açıkladı. Bu karar, “tarihsel bir dönüm noktası” olarak sunulmuştu. 11 Temmuz’da yapılan sembolik silah yakma töreni ise bu kararın simgesel ifadesi olmuştu. Son olarak Kandil’de yapılan açıklamayla, Türkiye sınırları içindeki bütün HPG ve YJA-Star güçlerinin Medya Savunma Alanları’na çekildiği bildirildi.

PKK’nin bu yeni adımı, “Ortadoğu’da yaşanan çatışma ve savaşların Türkiye’nin ve Kürtlerin geleceğini ciddi biçimde tehdit eder hale geldiği” tespitine dayandırıldı. Alınan kararın barış sürecini “ikinci aşamaya taşıyacak ön açıcı bir adım” olduğu savunuldu ve PKK’nin 12. Kongre kararlarının arkasında durduğu ifade edildi. PKK heyeti, yaptığı açıklamada sürecin ilerleyebilmesi için “hukuki ve siyasi yaklaşımların gecikmeden gösterilmesi” gerektiğini vurgulamış, demokratik siyasete katılımın önünü açmak amacıyla “PKK’ye özgü bir geçiş hukuku” uygulanması ve “demokratik entegrasyon yasaları” çıkarılması çağrısında bulunmuştu.

Bu süreç, MHP şefi Devlet Bahçeli’nin inisiyatifleriyle başlatılmış ve Kürt hareketi ardı ardına karşılıksız adımlar atarken, Türk sermaye devletinin “Terörsüz Türkiye” politikası Ortadoğu’daki yeni güç dengeleriyle birlikte yeniden biçimlenmiştir. Dinci-faşist AKP-MHP koalisyonunun iç siyasette “Terörsüz Türkiye” söylemi etrafında inşa ettiği yeni strateji, bir yandan Kürt hareketini düzen içine entegre etmeyi, diğer yandan ise muhalefetin tüm kesimlerine karşı baskı rejimini tahkim etmeyi amaçlamaktadır. Bu strateji, Kürt hareketinin askeri ve siyasi olarak tasfiyesini hedeflerken, aynı zamanda iktidarın iç siyasetteki hegemonyasını yeniden üretme çabasını da içermektedir. Gelecekteki seçim süreci ise, bu hegemonyasını yeniden tesis etmenin araçlarından biri haline getirilmek istenmektedir.

PKK’nin çekilme kararının, DEM Parti İmralı heyetinin 30 Ekim’de Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yapacağı görüşmeden ve Meclis’te oluşturulan komisyonun hazırlayacağı rapor doğrultusunda beklenen yasal düzenlemelerden önce gelmesi ise dikkat çekicidir. Kürt tarafı bir kez daha sürecin arkasında durduğunu, ancak devamının iktidarın atacağı adımlara bağlı olduğunu vurgularken, iktidar cephesi şimdiye kadar tek bir adım atmış değil. Bunun yanında, Kürt hareketi cephesindeki her türlü gelişme “Terörsüz Türkiye” ve “barış” söylemleri eşliğinde hem iç politikada demagoji yapmanın hem de bölgesel güç dengelerini kendi lehine yeniden kurmanın bir aracı olarak kullanıldı.

Son bir yıldır “Terörsüz Türkiye” adı altında yürütülen süreç, tek taraflı bir geri çekilme ve tasfiye sürecine dönüşmüştür. Devlet, bu süre boyunca Kürt halkının ve hareketinin hiçbir demokratik talebine kısıntı düzeyinde bile yanıt vermedi. Ne anayasal reform gerçekleştirildi, ne siyasi tutuklular serbest bırakıldı, ne de kayyım uygulamalarına son verildi. Buna rağmen Kürt hareketi, sürecin önünü açmak adına sürekli geri adımlar attı. Devletin bu adımlara cevabı kayyımlar, tutuklamalar, medya kuşatması ve muhalif kesimlere yönelik artan baskı ve zorbalık oldu. Zira iktidar, Kürt sorununu çözmekten çok yönetmek, denetim altına almak ve kısmi tavizlerle bastırmak, Kürt hareketini ise tasfiye etmek niyetindedir. “Barış” söylemini, içindeki yoksulluk, yolsuzluk, eşitsizlik ve adaletsizlik tartışmalarını bastırmak için kullanmaktadır.

TEK TARAFLI GERİ ÇEKİLME VE TASFİYE SÜRECİNDE YENİ EVRE

Bir yıllık sürecin sonunda ortaya çıkan tablo fazlasıyla nettir. Devlet “yeni çözüm sürecine” ilişkin hiçbir “yükümlülüğünü” yerine getirmemiş, buna karşın PKK ve DEM Parti sürekli “iyi niyet ve jestler” göstermek zorunda bırakılmıştır. Sermaye devletinin “barış” adına yaptığı tek şey, Kürt hareketini adım adım geri çekilmeye yönlendirmek her geri adımı “zafer” gibi sunmak olmuştur. Bu süreçte vaat edilen herhangi bir yasal reform adımı atılmadığı gibi, Kürtçe eğitim, yerel yönetim özerkliği ya da siyasal temsiliyet gibi temel haklar da görmezden gelinmiş ve zorbalık tırmandırılmıştır. Basın üzerindeki zorbalık daha şiddetlendirilmiş, muhalefet kriminalize edilmiş, muhalif siyasetçiler tutuklanmış, yargı araçsallaştırılmış, TELE 1 gibi medya organlarına dahi kayyım atanmıştır. Kürt hareketinin her uzlaşma jesti, iktidarın kendi otoritesini pekiştirme aracına dönüştü.

Bir yıllık süreç, Kürt tarafının temelsiz beklentilerini boşa çıkarırken, iktidara iç ve dış politikada pazarlık üstünlüğü kazandırmıştır. “Barış” ve “normalleşme” söylemleri altında yürütülen bu süreç, sadece bir oyalama olmuş, yapısal eşitsizlikler daha da derinleştirilmiş ve Kürt hareketi sürekli olarak geri çekilmek zorunda kalmıştır.

Bekleneceği üzere dinci-faşist iktidar, PKK’nin Türkiye’den çekilme kararını da kendi başarısı olarak sunmuştur. Örneğin gelişmeler üzerine açıklama yapan AKP Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Ömer Çelik şu ifadeleri kullandı: “PKK’nın

Türkiye’nin içindeki unsurları ile Irak ve Suriye başta olmak üzere tüm bölgedeki silahlı ve illegal yapılarının feshi ve silah bırakmasının devam etmesi, ‘Terörsüz Türkiye’ sürecinin asli gündemi olarak tanımlanmıştır. PKK’nın silah bırakmaya kesintisiz devam etmesi ‘Terörsüz Türkiye’ hedefinin yol haritasının ana başlığıdır.”

Yol haritasının “Terörsüz Türkiye” hedefi için olumlu sonuçlar üretmeye devam ettiği belirtilmekte, bunun doğal ve ayrılmaz sonucu olan “terörsüz bölge” hedefi ilan edilmektedir. İktidar, “Terörsüz Türkiye” yol haritasını “Terörsüz Bölge” hedefiyle birleştirerek Rojava’yı hedef göstermektedir. Zira sürecin bir diğer boyutu zaten Rojava’daki gelişmelerdir. 10 Mart’ta imzalanan SDG-HTŞ anlaşması, bölgede ABD’nin yönlendirmesiyle başlatılan yeni bir entegrasyon sürecini simgelemektedir. Bu süreç, hem SDG’nin kazanımlarını çok sınırlı ölçüde koruma hem de Türkiye’nin güvenlik kaygılarını giderme amacı taşımaktadır. Görüldüğü kadarıyla, Trump yönetimi bu yöntemle tarafları “barıştırmayı” hedefliyor.

ABD’nin Gazze planı, İsrail’in bölgedeki yeni konumu ve emperyalist güçlerin rekabeti, Suriye’nin kuzeyindeki durumu daha da karmaşık hale getirmektedir. Türkiye, bu tablo karşısında hem ABD ve İsrail’in beklentilerine uygun bir tutum almakta hem de Rojava’nın özerklik talebini bastırmayı, dahası mevcut kazanımları tasfiye etmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Türkiye’nin öncelikleri, enerji sahalarının, barajların ve sınır kapılarının merkezi hükümete devredilmesi, SDG’nin Arap çoğunluklu bölgelerden çekilmesi vb. yönündedir. SDG güçlerinin yeni Suriye ordusuna bireysel katılım modeliyle eritilmesi de Türk devletinin olası senaryolardan biridir. Ancak bu hedefin gerçekleşmesi, bir dizi etkenden dolayı olanaklı görünmemektedir.

Sonuç olarak, bir yılın sonunda değişmeyen gerçek şudur: Türk sermaye devleti, Kürt halkının ulusal-demokratik taleplerini hiçbir şekilde tanımaya yanaşmamakta, tersine bu talepleri bastırmayı tercih etmektedir. Kürt hareketinin izlediği mevcut politikanın ise Kürt halkına eşitlik ve özgürlük getirmeyeceği görülmektedir.

Emperyalizm yenilecek, direnen halklar kazanacak!

(Almanya'nın Essen kentinde, 8 Kasım 2025'te düzenlenen parti yıldönümü etkinliğinde yapılan konuşmadır...)

Değerli dostlar, yoldaşlar!

Geleneksel bir yıldönümü etkinliğinde yine bir aradayız. Büyük Ekim Devrimi'nin 108'inci, partimizin kuruluşunun 27'inci yıldönümünü kutlamak için toplanmış bulunuyoruz. Bu anlamlı günde bizi yalnız bırakmayan, coşkumuzu paylaşan siz dost ve yoldaşlarımızı içten devrimci duygularla selamlıyorum.

"Emperyalizm ve siyonizm yenilecek, direnen halklar kazanacak" Gecesi'ne hoş geldiniz!

"Emperyalizm ve siyonizm yenilecek..." derken, bir umuttan, bir dilek ya da temenniden söz etmiyoruz. Tarihsel hareketin ve ondan süzülen bilimsel düşüncenin bir yasasını dile getiriyoruz. Kapitalizmin tarih sahnesine çıkışı daha eskiye dayansa da, yeryüzüne egemen hale gelmesi yaklaşık 19. yüzyılın sonlarına denk gelmektedir. Bu, aynı zamanda onun tekelleştiği, emperyalist düzeye ulaştığı bir dönemdir. O günden bu yana kabaca 150 yıl daha geçmiş bulunuyor. Şüphesiz kapitalizmin birkaç yüzyılı bulan ömrü, insanlığın ve uygarlığın ilerlemesindeki en etkili zaman dilimidir. Fakat bu aynı zamanda, sınıflı topluma geçişin bile on bin yıldan eski olduğu uzun bir tarihin küçük bir kesitidir. İnsanlığın bin yılları bulan tarihi, büyük çağ değişimlerini, ebedi görünen köleciler ya da feodal imparatorlukların yerle bir olmasını, çıplak kölelikten toprak serfliliğine ve son olarak sözde özgür üreticiye geçiş barındıran muazzam bir ilerlemenin tarihidir. İnsanlığın ve uygarlığın gelişimi önünde engele dönüşen hiçbir düzen ilelebet yaşayamamış, büyük altüst oluşlarla eninde sonunda aşılmıştır.

İşte emperyalist kapitalizm de tam o aşamadadır. Çoktandır yıkılmayı bekleyen bir barbarlık düzenidir ve er geç yıkılacaktır. Üretici güçlerde, bilim ve teknikteki gelişmeye karşın, sürekli bunalım ve savaşlar doğurmaktadır, yıkım ve kötülükler üretmektedir. İnsanlığı, uygarlığı ve doğayı ölüme ve acıya boğmaktan, yok oluşa sürüklemekten başka yapabildiği bir şey kalmamıştır. Emperyalist kapitalizm kesin olarak kaybedecektir! Ya proletarya devrimleri tarafından tarihin

çöplüğüne atılacaktır ya da kendisiyle birlikte insanlığı ve doğayı da tüketerek yok olacaktır.

Emperyalizmin yenilebildiğini bize geçtiğimiz yüzyılın büyük olayları da gösteriyor. Dünya halklarının ezici bir bölümü, 20. yüzyılın başlarında klasik sömürgecilikle emperyalist boyunduruk altına alınmışlardı. Eş zamanlı olarak, emperyalist pazar kavgaları kızışmış, ulusal uyanış ve kurtuluş mücadeleleri de sökün etmişti. Çok geçmeden emperyalist nüfuz mücadeleleri yıkıcı bir dünya savaşına dönüştü. Dört yıllık savaşın ardından pek çok ülkede işçi sınıfı ve emekçi halkların emperyalizme yanıtı devrimler oldu. Bir halklar hapishanesi olan Rusya'da Bolşevik Parti önderliğindeki işçi sınıfı devrimi zafere taşıyarak, Ekim Devrimi'ni gerçekleştirdi. İnsanlığın ulaşabildiği en yüksek zirveyi temsil eden Ekim Devrimi, emperyalist kölelik altındaki halklar için on yıllar boyunca tükenmeyen bir umut ve esin kaynağı oldu. Tersinden, emperyalist dünya burjuvazisi içinse bir kabusa dönüştü.

Emperyalist kapitalizmin bunalım ve devrim korkusuyla ürettiği en büyük felaketlerden biri de faşizm belası oldu. Başta Sovyetler olmak üzere, komünistler önderliğinde Avrupa halkları faşizme ve ikinci emperyalist paylaşım savaşına karşı ayağa kalktılar. On milyonlarca insanın yaşamı ve ağır bedeller pahasına büyük

anti-faşist zafere imza attılar. Birçok ülkede bunu halk devrimleriyle ve sosyalizme yönelerek taçlandılar. Ardından dünyamız Büyük Çin Halk Devrimi'ne, Vietnam halkının görkemli ulusal kurtuluşuna, Cezayir halkının kurtuluş savaşına, Güney Afrikalı siyah halkın yüzyılı bulan ırkçılık karşıtı mücadelesine, Küba halkının devrimci zaferine sahne oldu. Ekim Devrim'in yarattığı rüzgar sayesinde ki, yüzyılın son çeyreğine girilirken klasik sömürgecilik artık tarihe gömülmüştü.

Sovyetler Birliği'nin içindeki bozulmalarla çöktüğü yıllarda ise emperyalist-kapitalist dünya düzeninin "ebediliği" ilan edildi. Bunun üzerine yürütülen sözde bilimsel, sosyolojik, teorik, felsefi çığırkanlıkların çok geçmeden çöp halini aldığını biliyoruz. Daha ilk yıllarda Körfez Savaşıyla başlayıp, Balkanlar'ı, Kafkasya'yı, tüm Ortadoğu'yu ve yoksul Afrika halklarını kasıp kavuran, gelip Ukrayna'ya varan yeni bir emperyalist saldırganlık ve savaşlar serisi başladı. Libya, Suriye, Filistin, Kongo, Sudan vd. pek çok ülke, vahşet boyutlarında kitlesel katliamlar, halklar arası boğazlaşmalar, soykırım savaşları sahnesine dönüştürüldü.

Nedir ki emperyalizmin onca vahşetine rağmen, yoksul emekçi halklar, son 35 yılda da direnen emperyalist hesapları bozmaktan vazgeçemediler, vazgeçmiyorlar. Tıpkı Filistin ve Kürdistan'da, Lübnan ve Yemen'de, Asya, Afrika ve Latin Ame-

rika'da olduğu gibi, mücadele ve direniş yolunu tutuyorlar. Burada bir kez daha kesin bir inançla yinelıyoruz ki "Direnen halklar kazanacaktır!" Ve bu, 20. yüzyıl deneyiminden giderek girişte özetlediğimiz gerçeğin, tamamlayıcı şekilde dile getirilmesinden başka bir şey değildir.

Şiarımızda emperyalizmle birlikte siyonizm de yenilecek diyoruz. Zira siyonist devlet, emperyalist saldırganlık politikalarının merkezi hedefi olan Ortadoğu'daki doğumunu ve varlığını emperyalistlere borçludur. Onlar sayesinde kurulmuş, her koşulda korunup kollanmıştır. Kuruluşundan itibaren Filistinlilere ve mazlum bölge halklarına karşı tam bir katliam ve terör devleti olarak hareket ettiği halde, başta ABD, İngiltere, Almanya olmak üzere batılı emperyalistlerin tam desteğine sahiptir. Bu destek ve ortaklık, siyonist vahşet ve soykırım savaşında görüldüğü üzere, tiksinti yaratacak düzeydedir ve boşuna değildir. Suriye, Lübnan, Yemen, İran'a yönelik savaş ve saldırılarında açıkça görüldüğü gibi, İsrail devleti, Batılı emperyalistlerin bölgedeki çıkarlarının bekçisi ve vurucu gücüdür. Emperyalizmin "böl-parçala-yönet" politikasının uygulayıcısıdır. Bu gerçek emperyalist şefler tarafından, "İsrail olmasaydı kurmamız gerekirdi" ya da "İsrail bölgedeki kirli işlerimizi yapıyor" şeklinde açıkça dile de getirilmektedir.

Filistin halkının uzun soluklu muazam direnişi ve dünya halklarının özellikle son aylarda büyüyen dayanışması, emperyalizmi ve siyonizmi yeni bir ateşkes anlaşması yapmak zorunda bırakmış bulunuyor. Bu gelişme, Filistin halkıyla dayanışma eylemlerinin gücünü ve etkisini anlamak açısından oldukça dikkate değerdir. Kitlel gösteri ve eylemler, bu eylemleri bastırmak için her türlü zorbalığa başvuran İngiltere, Fransa vb. gibi açık İsrail destekçisi devletlerin, ikiyüzlüce de olsa “iki devletli çözüm”ü dillendirmelerini ve bazılarının Filistin devletini resmen tanımalarını sağlamıştır.

Soykırım savaşı ve son ateşkes süreci aynı zamanda Türkiye ve belli başlı amerikancı Arap devletlerinin mide bulandırıcı riyakarlıklarına da yeniden ayna tutmuştur. Suriye’nin yerle bir edilip cihatçı gruplara teslim edilmesinde başrol oynayan bu devletler, Filistin davasını gömmek için de birbirleriyle adeta yarışıyorlar. Onlar ve cihatçıları sayesinde Suriye toprakları, İsrail’in dilediğince cirit attığı bir arka bahçeye dönüşmüştür. Lübnan ve Yemen sürekli saldırı altındadır. Hiç kuşku yok ki şimdilerde ABD-İsrail ekseninin İran’a yönelik hummalı savaş hazırlığının da içindedirler. Ateşkes üzerinden yaptıkları şovlar, aynı zamanda tüm bu uğursuz rolleri ve ikiyüzlülükleri gizlemenin örtüsüdür.

Yapılan ateşkesin mecburi bir dizginleme olduğunu ise devam eden siyonist katliam ve saldırılar göstermektedir. Neticede “Filistin sorunu doğası gereği Ortadoğu’ya yönelik emperyalist politika ve planların önünde bir engeldir ve ne çözülebilmekte ne de ehlileştirilebilmektedir. Ona bu niteliği kazandıran ise siyonist ideoloji ve projedir.”

“Filistin sorunu ancak Arap ve Yahudi halklarını birlikte kucaklayan birleşik bir Filistin hedefine dayalı devrimci-demokrat bir programla asgari bir çözüme kavuşturulabilir.” Oysa, günümüzde Filistin halkının direnme geleneğinin öne çıkan temsilcisi dinci bir siyasal harekettir. Filistin davasının en büyük handikabıdır bu. Zira dinci akım, “her etnik kökenden, dinden ve mezhepten halkların demokratik ve laik temellerde kucaklanmasına dayalı birleşik bir Filistin hedefine yapısal olarak yabancıdır.” Dolayısıyla ve “yazık ki tarihsel Filistin davası için kısa dönemli bir çözüm yolu yoktur. Sorunun çözümü, Ortadoğu’da devrimci bir alt üst oluşlar dönemini beklemektedir. Bu alt üst oluşlar içinde, mazlum Filistin halkı ile Yahudi emekçilerin birleşik bir Filistin için devrimci buluşmasını beklemektedir. Bu dönem gelip çatıncaya kadar, Filistin’deki acılar da Filistin halkının boyun eğdirilemeyen soluklu ve onurlu direnişi de sürecektir.”

Ortadoğu’da emperyalist politika ve planların önündeki başlıca engellerden bir diğeri de Kürt ulusal davasıdır. Emperyalizmin yeni Ortadoğu projesi, bölgenin kadim ve direngen haklarından olan Kürt halkı için de ciddi tehlikeler barındırmaktadır. Bugüne kadarki mücadele birikimi ve kazanımları, başta Türk devleti olmak üzere bölge gericiliğinin hedefindedir. AKP-MHP iktidarı tarafından “terörsüz Türkiye” propaganda-sıyla başlatılan “yeni süreç” tam da bu bağlamda gündeme getirilmiş ve yeni bir oyalamadan ötesine geçmemiştir. PKK eksenli Kürt hareketinin son bir yıl boyunca attığı çok sayıda adıma rağmen durum budur. Üstelik bunlar, halkın direniş iradesinde kırılmalar yarattığından kuşku duyulmayacak nitelikte adımlardır. Dinci-faşist iktidarın “yeni süreç” üzerinden temel amaç ve niyeti, “iktidarını her koşulda korumak, olanaklıysa yeni bir anayasal temele oturtmak ve böylece kalıcılaştırmaktır. Muhalefete yönelik saldırı kadar Kürt sorununda ‘yeni süreç’ de tümüyle bu amaca yöneliktir ve de ona endekslidir.”

Bir yıldönümü etkinliğinde olduğumuzu göz önünde bulundurarak, konuya dair sözlerimizi bu sınırlarda tutuyoruz. Yeri gelmişken, “açılım”, “çözüm” vb. süreçlerin gündeme girmesinden itibaren, partimizin son dönemi kapsayan temel değerlendirmelerinin, yeni bir kitap olarak okurun ilgisine sunulduğunu hatırlatmak istiyoruz.

Genel planda ise, partimizin Kürt sorununa bakışı yeterince açıktır. Biz Kürt halkı için gerçek özgürlük ve tam eşitlik istiyoruz. Bugüne kadar büyük bedeller pahasına elde ettiği tüm kazanımlarını tereddütsüz bir şekilde destekliyor, işçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde bu tutumu yaymaya çalışıyoruz. Biz bunu, ulu-

sal kendi kaderini tayin hakkının kayıtsız şartsız savunulması ve her türlü ulusal ayrıcalığa ve eşitsizliğe karşı mücadeleden bir gereği olarak ele alıyoruz. Gerçek özgürlük ve tam eşitliğin ise, iki ulustan emekçilerin kurulu düzene karşı birleşik devrimci mücadelesi ile olanaklı olduğunu savunuyoruz. Zira kurulu düzen aşılmadıkça ulusal sorunun köklü ve kalıcı bir çözümü yoktur.

Unutmayalım ki Kürt halkının ulusal özgürlük uyanışı dahi, tam da Ekim Devrimi’nin açtığı çığırın etkisinin sürdüğü bir dönemde gerçekleşti. Kürt hareketinin, “reel sosyalizm” diye itibarsızlaştırmaya çalıştığı devrimin değerlerinden ilham alan devrimci-demokratik çizgideki mücadelesi olmasaydı, bugün tek bir kazanımdan bile söz edemeyecektik. Her ne kadar PKK eksenli Kürt hareketi tarafından ret ve mahkum edilse de, bu gerçek gerçek olarak kalacaktır.

Dostlar, yoldaşlar!

Emperyalist-kapitalizmden kaynaklanan sorunların ağırlaşarak süreceğini biliyoruz. Bu konuda burjuvazinin ideologları arasında dahi açık bir fikir birliği var. Bu sorunlar karşısında dünyanın dört bir yanında sık sık proleter kitle hareketleri, halk isyanları ve direniş dalgaları yükseliyor. Nitekim, 2025 sonbaharı da ana gövdesini gençliğin oluşturduğu kitle hareketlerine, isyan ve direniş dalgasına sahne oldu. Nepal’den Bangladeş’e, Brezilya’dan Peru ve Meksika’ya, Fas’tan İtalya, Fransa, Romanya’ya işçi ve emekçiler, kadınlar ve gençler ekonomik-sosyal yıkıma, yozlaşma ve yolsuzluklarla anılan yönetimlere karşı militan mücadelelere yöneldiler. Avrupa metropollerindeki baskı ve yasaklara rağmen, Filistin’le dayanışma eylemlerine katılım yüzbinleri buldu. Bunalımlar, savaşlar ve sosyal çalkantıların belirlediği bu tarihsel dönemde, halkların direnişinin de mili-

tan kitle hareketleri ve isyan dalgalarının da önü alınamayacaktır. Hiç kuşku yok ki, tarihin çarkı yeni bir devrimler dönemine doğru hareket etmektedir.

Direnen halkların ve kitle hareketlerinin günümüzdeki en büyük handikabı hem devrimci örgüt ve önderlikten hem de sınıf mücadelesi ekseninden yoksunluktur. Türkiye’de olduğu üzere, seçimlere ve parlamentarizme endeksli mücadele anlayışı ve kimlik siyaseti cenderesinden çıkılmadıkça, kazanmanın yolu açılmayacaktır. Kazanmak için, devrimci önderlik ihtiyacının karşılanması ve sınıfsal mücadele ekseninin kurulması görevlerine tüm güç ve olanaklarla yüklenmek gerekmektedir.

“Tarihin ve bilimin ışığında biliyoruz ki, ne kapitalizm kendiliğinden yıkılır ne de devrimler her halükârda zafere ulaşır. Kapitalizmi yıkmak ve devrimlerin zafelerini güvence altına almak bir devrimci hazırlık işidir. Kapitalizmi yıkmak kapasitesine sahip biricik sınıf olan işçi sınıfı devrimcileşmeden, devrimci bir partinin önderliği altında kenetlenmeden, tam da bu sayede tüm öteki emekçi katmanları kendi birleştirici ekseninde birleşik bir kuvvet haline getirmeden, ne kapitalizm yıkılır ne de proletarya devriminin zaferine ulaşılabilir.”

Partimiz, bu çerçevedeki sorumluluklarını yerine getirmek için, işçi sınıfı ve emekçi kitleler arasındaki faaliyetini kararlılıkla örgütlemeye devam edecektir.

Hepinizi bir kez daha içten devrimci duygularla selamlıyorum...

Selam olsun yolumuzu aydınlatan Büyük Ekim Devrimi’ne!

Yaşasın proletarya devrimi ve sosyalizm!

Yaşasın partimiz TKİP!

KAYNAK: WW.TKİP.ORG

Almanya'da kitlesel ve coşkulu yıl dönümü etkinliği

Ekim Devrimi'nin 108., TKİP'nin kuruluşunun 27. yılı geniş katılımlı bir etkinlikle kutlandı...

Yurtdışında geleneksel yıldönümü gecesi bu yıl Essen'de düzenlendi. Geçmiş senelerde olduğu gibi politik bir atmosferde geçen gecede, belirgin bir gençlik katılımı ve coşku hakimdi. Sahne dışında pankart vb.nin asılmasının mümkün olmadığı salonda, akışa uygun olarak sahneye farklı şiarlarda görseller yansıtıldı. Sunum, konuşma ve parti örgütlerinin mesajlarının Almanca çevirisi de perdeden verildi. Bu seneki merkezi gece de katılımıyla, sunumuyla, program akışındaki dinamizmiyle, politik ve coşku atmosferiyle, katılanların genelde memnuniyetlerini dile getirdikleri bir başarıyla gerçekleşti.

Etkinlik, salonun dolmasının ardından kısa bir selamlama konuşmasıyla başlatıldı. Programa geçilmeden önce dünyada ve Türkiye'de devrim ve sosyalizm kavgasında ölümsüzleşen tüm devrimciler anısına bir dakikalık saygı duruşu yapıldı.

Gecenin programında ilkin Resistance Gençlik Korusu sahneye çıktı. Gençlik korosunun farklı dillerdeki devrimci türkü ve marşlardan oluşan dinletisi kitle tarafından beğeni ve sloganlarla karşılandı.

İkinci olarak, Ermeni gençlerin oluşturduğu halk dansları grubu sahne aldı. "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganıyla selamlanan Ermeni Halk Dansları grubunun, geleneksel kıyafetlerle sunduğu gösteri ilgi ve alkışlarda izlendi.

Program parti adına konuşma ile devam etti. Kitlenin selamlanmasıyla başlayan konuşma, emperyalist-kapitalizmin, tarih boyunca insanlığın gelişmesinin önünde gericileşip engele dönüşen tüm düzenler gibi kaybetmeye mahkum olduğu düşüncesinin açıklanmasıyla devam etti. 20. Yüzyılın temel olayları üzerinden, işçi ve emekçiler ile ezilen halkların devrimler ve kurtuluş mücadeleleriyle emperyalizme karşı kazandığı zaferler özetlendi. Emperyalizmin Ortadoğu'daki bekçisi ve vurucu gücü olarak siyonist devletle ilgili değerlendirmeler yapılarak, partinin Filistin sorunundaki yaklaşımları aktarıldı. Bölgede emperyalist politika ve planların önündeki diğer bir engel olan Kürt ulusal sorunu da ele alınarak, "yeni

süreç" ve Kürt ulusal sorununun gerçek çözümüne dair görüşler özetlendi.

Konuşmanın son bölümünde son kitle hareketleri ve isyanlar dalgasına değinildi ve tarihin çarkının yeni bir devrimler dönemine doğru hareket ettiği belirtildi. Ardından şunlar dile getirildi:

"Direnen halkların ve kitle hareketlerinin günümüzdeki en büyük handikapı hem devrimci örgüt ve önderlikten hem de sınıf mücadelesi ekseninden yoksunluktur. Türkiye'de olduğu üzere, seçimlere ve parlamenterizme endekli mücadele anlayışı ve kimlik siyaseti cenderesinden çıkılmadıkça, kazanmanın yolu açılmayacaktır. Kazanmak için, devrimci önderlik ihtiyacının karşılanması ve sınıfsal mücadele ekseninin kurulması görevlerine tüm güç ve olanaklarla yüklenmek gerekmektedir."

Salonda büyük bir dikkatle dinlenen ve parti sloganlarıyla selamlanan konuşmadan sonra etkinliğe yarım saat ara verildi.

Programın ikinci bölümü, sistemin son yıllardaki bunalımını, emekçiler ve insanlık için yarattığı sorunları, bunlara karşı yükselen sınıf ve kitle mücadelelerini özetleyen sinevizyon gösterimiyle başladı. İlgiyle izlenen sinevizyonun ardından PiA adına, geceye mesaj çerçevesinde özlü ve anlamlı bir selamlama konuşması yapıldı. Devamında Revoluti-onärer Jugendbund'un (Devrimci Gençlik Birliği) şiir dinletisi başladı. Fonda müzik ve görseller eşliğinde Türkçe, Almanca, Rusça, Farsça dillerinde sunulan şiir dinletisi salonda sık sık coşkulu alkışlar aldı. Gecede son olarak Grup ŞARE MA sahneye çıktı. Grubun kitle tarafından oldukça beğenilen müzik dinletisi, halaylar eşliğinde sona erdi.

Türkiye'den parti örgütleri (TKİP İstanbul İK, İzmir İK, Ankara Parti Örgütü, Komünist Yayın Kolektifi, Genç Komünistler) ile yurtdışından MLPD, TKP/ML-Almanya Komitesi, NRW Bolşevik İnisiyatif taraftarları, TMP-ML Almanya Komitesi, Arap Kızıl Yardım'ın mesaj gönderdikleri gecede, yiyecek-içecek standları dışında, BİR-KAR, PiA ve RJ'nin yanı sıra birçok grubun da kitap-dergi standları açıldı.

KIZIL BAYRAK / ALMANYA

İşçilerin katili ücretli kölelik düzeni!

Kapitalist tekellerin doymak bilmeyen kar hırsları uğruna her gün onlarca emekçi iş cinayetlerine kurban ediliyor. Dünyanın dört bir yanında yüz milyonlarca emekçi her türlü iş güvenliğinden mahrum, ilkel koşullarda, açlık sınırı altında kalan ücretlerle çalıştırılıyor. İşçiler, evine bir parça ekmek götürebilmek için ölümü göze alarak çalışmak zorunda bırakılıyor. Soma, Kozlu, Hendek ve onlarca işletmede gerçekleşen işçi katliamlarına her gün yenileri ekleniyor. Son olarak Kocaeli Dilovası'nda Ravive Kozmetik parfüm dolum işletmesinde çıkan yangında ikisi çocuk altı işçi katledildi.

Dilovası'nda yaşanan bu katliam hem kapitalist barbarlığın vardığı boyutu hem emekçileri saran sefaletin derinliğini çarpıcı bir biçimde gösterdi.

İşçiler, çoğunlukla güvencesiz koşullarda çalışan kadınlar, gençler ve çocuklardan oluşuyordu. Çalışmak zorunda kalan çocuklar, emeklilik yaşını geçmiş olmasına rağmen çalışmayı sürdüren kadınlar ve güvencesiz koşullarda yoğun emek harcayan işçiler aynı çatı altında ölüme mahkum edildiler.

Katliam sonrasında fabrikayı ziyaret eden emek ve meslek örgütleri işletmenin "çok tehlikeli" sınıfta yer almasına rağmen çocuk işçilerin çalıştırıldığını, temel yangın önlemlerinin alınmadığını, işçilerin uyarı ve tahliye imkanlarının bulunmadığını, çalışanlara yeterli eğitim ve ekipman sağlanmadığını açıkladı. İşyeri hakkında daha önce şikâyet yapılmış olmasına rağmen, hiçbir kontrol yapmayan iktidar da bu toplu cinayet-

ten sorumludur.

İSİG verilerine göre, Türkiye'de sadece bu yılın ilk 10 ayında 1700'ün üzerinde işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Uzmanlara göre bu ölümlerin büyük çoğunluğu, düzenli ve bağımsız denetim, etkin kamu sorumluluğu, gerçek anlamda iş güvenliği yatırımı ve çocuk/yaşlı emeğini koruyan sosyal politikalar ile önlenabilir nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak AKP-MHP rejiminin "sistemik yoksullaştırma" politikaları, bu tür önlemleri "gereksiz israf" sayıyor.

Her gün emekçileri katleden ve katletmeye devam edecek olan bu sistem, bütün kötülüklerin kaynağı olan kapitalizmdir. Kapitalist üretim sisteminde, insan yaşamının bir değeri yoktur. Çünkü bu sistemde insan sadece eme-

ği-gücü belli bir ücret karşılığında satın alınabilen bir metadır. Bu nedenle özel mülkiyete dayalı kapitalist sistem bütün kurumlarıyla birlikte ortadan kaldırılmadan ne işçi katliamları son bulacak ne de insanın insanca yaşayabileceği bir dünya mümkün olacaktır.

Bilimsel olarak ömrünü çoktan tüketmiş olan bu çürümüş sistemi ortadan kaldırmak biz işçilerin örgütlü birleşik mücadelesi ile mümkün. Yeter ki tarihin omuzlarımızı yüklediği sorumluluğu yerine getirelim ve tümüyle insana yabancılaşmış bu asalak sistemi hak ettiği yere, yani tarihin çöplüğüne atalım.

Dilovası işçilerinin acılarını sınıf kardeşliği duyguları ile paylaşıyor, katillerden hesap sormak için birlikte mücadeleyi büyütme çağırıyoruz.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!

BİR-KAR İŞÇİ KOMİSYONU

Kapitalizmin kalbinde büyüyen halk hareketleri

A. Engin Yılmaz

Amerikan emperyalizmi tarihsel bir dönemeçte. Son otuz yılı aşkın süredir çelişkilerin keskinleştiği çok katmanlı bir krizle karşı karşıya olan ABD burjuvazisi, artık küresel kapitalist sistemin “tartışmasız merkezi” olma konumunu sürdürmekte zorlanıyor. Ekonomik, siyasi ve askeri gücündeki gerileme, emperyalist hegemonyanın sınırlarına dayandığını gösteriyor. İçeride ve dışarıda yaşanan krizler, Amerikan hegemonyasının geri dönüşü olmayan bir çözümlü sürecinde olduğuna işaret ediyor. Bir zamanlar “fırsatlar ülkesi” olarak sunulan ABD, bugün devasa bir borç yükü altında ezilirken, doların rezerv para statüsü sarsılıyor. Sürekli savaşlar ve askeri müdahaleler, uluslararası üstünlüğü tahkim etmek bir yana, dünya genelindeki istikrarsızlığı derinleştiriyor.

İçeride ise sosyal eşitsizlik zirvelere ulaşmış durumda. Yoksulluk yaygınlaşıyor, barınma sorunu büyüyor, eğitim hizmetleri ticarileşiyor, “burjuva demokratik” kurumlara duyulan güven hızla eriyor. Rejim giderek otoriterleşirken, Amerikan toplumunda büyük bir sosyal patlama enerjisi birikiyor. Bunun ifadesi olarak işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yeni mücadele dalgası yükseliyor. Artan grevler, halk hareketleri, zaman zaman ayaklanmalar ve yaygın toplumsal hoşnutsuzluk, mevcut düzenin sorgulanmaya başlandığını ve alternatif arayışlarının güç kazandığını gösteriyor. Her ülkede olduğu gibi ABD’de de, “...toplum gidecek iki büyük düşman kampa, doğrudan birbirleri ile karşı karşıya gelen iki büyük sınıfa bölünüyor...” Bu iki sınıf arasındaki çelişki sertleşiyor ve bu ülkede de sınıf mücadelesi güç kazanıyor.

21. yüzyılın ilk çeyreği geride kalırken, Amerika’da derin bir siyasal, toplumsal ve ekonomik kriz sarmalının merkezine oturmuş durumda. Kapitalist dünyanın şefi olan ABD, başka şeylerin yanı sıra sınıfsal çelişkilerin sertleştiği, sosyal eşitsizliklerin, yoksulluğun, ırkçılığın ve ekolojik yıkımın derinleştiği, ezilenlerin öfkesinin biriktiği bir coğrafya olarak da öne çıkıyor. Son yirmi yılda ABD, ekonomik eşitsizliklerin derinleşmesi ve toplumsal değişim arayışlarının güçlenmesiyle birlikte yeniden yoğun bir sınıfsal ve kitlesel hareketlilik dönemine girmiştir.

2008 ekonomik krizi sonrasında or-

taya çıkan “Wall Street” hareketi, gelir uçurumuna ve finans kapitalin egemenliğine karşı mücadelede bir dönüm noktası olurken, 2010’lu yıllarda hızla yayılan öğretmen grevleri, sağlık çalışanlarının eylemleri, Amazon ve Starbucks gibi dev şirketler ile otomotiv sektöründeki sendikalaşma girişimleri ve grevler, işçi sınıfının yeni bir örgütlenme ve mücadele dalgasını başlatmıştır. Buna paralel olarak, “MeToo” hareketi kadınların cinsiyet temelli ayrımcılığa karşı kolektif mücadelesini küresel bir boyuta taşımış, “Black Lives Matter” ise ırkçılığa, polis şiddetine ve yapısal adaletsizliklere karşı milyonlarca sokağa dökmüş, öğrenci eylemleri yaygınlık kazanmıştır. Geniş bir toplumsal yelpazede süren bu mücadeleler, sınıf ve emekçi kitlelerdeki sorgulamayı ve değişim arzusunu açığa vurmuştur.

Trump’ın otoriter yönetimine karşı kitlesel öfke

Bu sürecin son halkası, “Krallara hayır” (No Kings) sloganı etrafında örgütlenen yeni protesto dalgası oldu. Bu hareket bir anda ortaya çıkmadı. 2020’li yılların başında pandemi sonrası yoğunlaşan işçi grevleri, Amazon, Starbucks ve Google gibi dev şirketlerdeki sendikal mücadeleler bu patlamanın zeminini çoktan döşemişti. George Floyd’un öldürülmesiyle doruğa çıkan “Black Lives Matter” hareketi ise, polis şiddetinin sistemsal bir eşitsizlik ve devlet terörü biçimi olduğunu net biçimde açığa çıkardı. İklim krizi de, biriken öfkenin birleştirici bir halkası oldu. Sağlık, eğitim ve barınma gibi temel hizmetlerdeki kesintilerle birlikte polis bütçelerinin artırılması, emekçi halkın devlete olan güvenini derinden sarstığı gibi öfkenin büyümesini de tetikledi.

2025 yılı itibarıyla bu farklı mücadeleler birleşerek emekçilerin otoriterleşen yönetime karşı ortak bir itiraz çizgisinde buluşmasına yol açtı. 18 Ekim’de yaklaşık yedi milyon insanın sokağa çıktığı “Krallara hayır” eylemleri, Amerikan tarihinin en büyük protesto gösterilerinden biri olarak yaşandı. Bu birleşik öfke, polisin militarizasyonuna, evsizliğin olağanlaşmasına, temel hizmetlerin piyasalaştırılmasına, ırkçı göçmen politikalarına ve en önemlisi otoriteleşmeye karşı güçlü bir ses oldu. “No More Kings” yani “Artık krallara hayır” söylemi, geçmişin mutla-

kıyetçi düzenlerini değil, bugünün neoliberal despotizmini hedef alıyor.

Sokaklara akan milyonlar, sadece Trump’a değil, kapitalist tahakküm mekanizmalarına da itiraz eden büyük bir halk hareketi oluşturdu. Protestoların fitilini ateşleyen temel etken, Trump’ın otoriter yönetim anlayışydı. Trump’ın “güç bende, yasaları tanımam” hoyratlık ve küstahlığı, göçmen karşıtı uygulamaları, sosyal haklardan kesintilerin sistematik hale getirilmesi, şehir merkezlerine ordu gönderme tehditleri ve halk kitlelerine karşı militarist baskı politikalarıyla birleştiğinde, bu “isyanın” sadece bir kişiye karşı değil, onun temsil ettiği emperyalist sistemin yarattığı çok yönlü yıkıma yönelen bir başkaldırı olduğu görülüyor.

Bu büyük eylem emekçi kitlelerin kendi geleceklerini savunma çabası olarak şekillendi. “Otokrasiye hayır, demokrasiye evet”, “Kraliyet karnamelerine ihtiyacımız yok” gibi sloganlar, yalnızca bir kişiyi değil, o kişinin şahsında cisimleşen neoliberal otoriterliği, sömürü sistemini ve sermaye iktidarının sonuçlarını hedef aldı. Trump’ın sembolleştiği “çılgın kral” imgesi, salt bir lider eleştirisi değil, kar hırsıyla insan yaşamını, doğayı ve toplumun ortak değerlerini hiçe sayan sistemin teşhirine dönüştü.

Amerikan halkı sistemi sorguluyor, yeni bir arayışa yöneliyor

Ülke genelinde ortaya çıkan “Krallara hayır” eylemleri, son yıllarda giderek güçlenen otoriter yönetim eğilimlerine karşı gelişen güçlü bir halk hareketi olarak dikkat çekiyor. Protestolar, New York’tan Los Angeles’a, Chicago’dan Atlanta’ya kadar yüzlerce kente yayıldı, farklı etnik, sınıfsal ve cinsiyet kimliklerinden emekçileri bir araya getirerek milyonlarca kişinin katıldığı kitlesel bir dalgaya dönüştü. Eşzamanlı gelişen bu dalga, emekçilerin “özne” olma arayışına yöneldiğinin göstergesi oldu. Burjuva temsili kurumlara güvensizliğin arttığı bir dönemde, sokaklar, bir kez daha özgürlüğün sesi haline geldi. “Krallara hayır” hareketi, yalnızca otoriter bir figürü değil, onun temsil ettiri sömürü düzenini, sistematik ırkçılığı, cinsiyetçiliği, LGBTİ+ düşmanlığını, militarizmi, polis terörü ve şiddetini, neoliberal politikaların yarattığı derin toplumsal çürümeyi de hedef

aldı. Bu dev hareket, bir zorbaya karşı tepkinin ötesine geçerek, yeni bir toplum arayışını da ifade etti.

Ancak bu tür halk hareketleri, her yerde olduğu gibi, kapitalist emperyalizmin merkezi olan Amerika’da da benzer biçimlerde bastırılmaya çalışılıyor. Devletler, kitlesel öfkeyi kontrol altına almak için artık yalnızca fiziki şiddete değil, dijital çağın sunduğu gözetim ve denetim araçlarına da başvuruyor. Protestocular, yüz tanıma sistemlerinden cep telefonu izlemelerine, sosyal medya takibinden insansız hava araçlarına kadar uzanan bir kuşatma altında eylem yapıyor. “Güvenlik” ve “istikrar” söylemleri, giderek emekçi halk kitlelerinin siyasal iradesini bastırmanın bahanesine dönüşüyor. Sızdırılan belgeler ve ifşalar, birçok ülkede istihbarat aygıtlarının, “ulusal güvenlik” söylemleriyle, toplumsal muhalefeti izlemek ve sindirmek için kullanıldığını ortaya koyuyor.

İktidar çevreleri, bir bütün olarak gerici güç, bu halk hareketini itibarsızlaştırma ve karalama kampanyaları başlattı. Sokaklara taşan toplumsal öfkenin yansıması olan eylemleri “anarşist”, “radikal sol” gibi etiketlerle kriminalize etmeye çalışıyorlar. Bu söylem, hem halkın meşru taleplerini kriminalize etmeyi hem de kitleleri sersemletmeyi amaçlıyordu. Gerici medya aygıtları ve siyasal elitler, protestolara kinle saldırdılar. Emekçi kitlelerin düzen karşıtı çıkışını marjinalleştirip, gözden düşürmeye yöneldiler. Çünkü kitlelerin sokakta haykırdıkları öfke ve dile getirdikleri talepler, düzenin ürettiği kötülöklere karşı bir uyanışın ve harekete geçmenin habercisidir.

Tarihin hızlandığı ve çelişkilerin belirginleşip keskinleştiği dönemlerde toplumsal mücadeleler de kaçınılmaz olarak yaygınlaşarak güç kazanmaktadır. ABD’de yaşanan toplumsal ve sosyal patlamalar da küresel kapitalizmin içine girdiği çok yönlü krizin bir yansımasıdır. “Krallara hayır” hareketi, eşitsizliklere karşı büyüyen tepkinin bir ifadesidir. Bu potansiyelin toplumsal bir dönüşüme yol açabilmesi ise devrimci bir programa, devrimci bir örgüte ve sınıfsal bir perspektifin geliştirilmesine bağlıdır.

New York seçimleri: Mamdani ve Amerikan solu

A. Vedat Ceylan

ABD'nin en büyük kenti ve finans kapitalizmin merkezi olan New York'ta yapılan belediye başkanlığı seçimlerini sosyalist kimliğiyle öne çıkan Zohran Mamdani kazandı. Demokrat Parti'nin adayı olarak yarışan Mamdani, partinin merkez kanadından destek yerine köstek görmesine rağmen %50,4 oyla seçimi önde tamamladı. Trump'ın kendi partisinin adayı yerine destek verdiği eski Vali Andrew Cuomo bağımsız aday olarak %41,6, Cumhuriyetçi Curtis Sliwa ise %7,1 oy aldı. Bu yarış, 1969'dan bu yana New York'ta görülen en yüksek katılımlı seçim oldu.

ABD'nin en büyük şehri ve yalnızca ulusal değil, dünya ekonomisinin de merkezi konumundaki New York'ta kimin belediye başkanı seçildiği, sadece yerel yönetim açısından değil, ülke siyasetinin genel yönü açısından da önemli bir gelişmedir. Zira New York, Wall Street üzerinden küresel finans sisteminin beyni konumunda. New York Borsası (NYSE) ve NASDAQ (teknoloji şirketlerinin ağırlıklı olduğu sanal borsa), toplam piyasa değeri bakımından dünyanın en büyük iki borsasını oluşturuyor. Ayrıca Goldman Sachs, Morgan Stanley, JPMorgan Chase ve Citigroup gibi dev yatırım bankalarının merkezleri de burada bulunuyor. Dolayısıyla bu kentte "sosyalist" bir adayın zaferi geniş yankı uyandırdı. Ve bir dizi tartışmayı tetikledi. Uganda doğumlu, Hint asıllı, Şii Müslüman bir göçmen ailenin oğlu olan Zohran Kwame Mamdani, New York'un yeni belediye başkanı seçildi. 34 yaşındaki Mamdani, sosyalist kimliğinin yanı sıra Filistin davasının açık savunuculuğuyla da tanınıyor. Bu sonuç yalnızca kişisel bir başarı değil; ABD'deki siyasal sistemin sınırları, meşruiyet krizi ve solun konumuna dair çarpıcı bir tabloyu da ortaya koyuyor.

MAMDANI'NİN POLİTİK SERÜVENİ

Zohran Mamdani, post-kolonyalizm ve Marksizm üzerine çalışmalarıyla bilinen, kendisini Marksist olarak tanımlayan akademisyen Mahmood Mamdani ile yönetmen Mira Nair'in oğlu. Uganda'da başlayan, Güney Afrika ve ABD'de süren çocukluğu boyunca sömürgecilik, ırkçılık ve azınlık deneyimlerinin içinden geçti. Bu kökler, onun

siyasal yönelimini biçimlendirdi. Üniversite yıllarında sosyalist örgütlerle tanıştı, Demokratik Sosyalistler (DSA) içinde örgütlendi. 2020'de New York Kent Meclisi'ne seçildiğinde, emekçi sınıfların ve göçmenler için yürüttüğü kira ve ulaşım kampanyalarıyla adını duyurdu. Mamdani kampanyasını "demokratik sosyalizm" adını verdiği bir çizgi üzerine kurguladı. Ücretsiz toplu taşıma, kamusal kreşler, kamu marketleri, kiralardan sınırlandırılması ve zenginlerden alınacak ek vergilerle finanse edilecek refah önlemleri vaatleri arasında yer aldı. Bu vaatler, New York'un emekçileri, göçmenleri, gençleri ve Yahudi emekçileri ve gençleri arasında da yankı buldu.

Ancak Mamdani'nin "sosyalizmi", üretim ilişkilerine değil, bölüşüm politikalarına 'müdahale' eden bir reformculuk sınırlarına tekabül etse de sermayenin şimşeklerini üzerine çekmeye yetti. Sermaye düzeninin çarklarına doğrudan dokunmasa da emekçiler lehine savunulan bir dizi uygulama, küstah sermaye oligarkları ve başını Trump'ın çektiği ırkçı-faşist zihniyetli kesimler için kabul edilemez bulundu. Mamdani bu kesimler tarafından hem komünist hem Yahudi düşmanı hem Şeriatçı gibi birbirine zıt sıfatlarla üzerinden suçlandı. Demokrat Parti'nin adayı olarak seçime giren Mamdani, Amerikan siyasetinde solun tarihsel açmazını yeniden üreten bir tercihti. DSA ve çevresindeki "sosyalistlerin" bir kısmı, tıpkı kendilerini sosyalist olarak tanımlayan Bernie Sanders ve Alexandria Ocasio-Cortez örneklerinde

olduğu gibi, ümitlerini sermaye düzeninin siyaset sahnesindeki iki ana kolonundan biri olan Demokrat Parti'yi "içeriden dönüştürme" stratejisine bağlamış durumda. Ancak bu strateji, partinin sermaye yanlısı karakterini değiştirmek bir yana, toplumsal muhalefetin enerjisini soğuran bir emniyet sibobuna dönüştürüyor. Mamdani'nin Filistin'e verdiği destek ve İsrail'in soykırımcılığına yönelik eleştirileri ise sistemin tahammül sınırlarını zorladı. Seçim sürecinde hem Cumhuriyetçiler hem de Demokrat Parti'nin merkez kanadı tarafından "aşırılık"la suçlandı. Buna rağmen kazandığı "zafer", emekçi sınıfların, göçmenlerin, ırkçılığa maruz kalanların emperyalist Amerikan düzenine duydukları tepkilerin boyutu hakkında fikir verdi.

ABD Başkanı Donald Trump, seçim sonrası yaptığı konuşmada "New York'ta egemenliğimizin bir kısmını kaybettik, bununla ilgileneceğiz" diyerek Mamdani'yi açıkça tehdit etti. Bu sözler, Amerikan burjuvazisinin iç dengelerini ve korkularını özetliyor. Trump, sermayenin otoriter/küstah yüzü olarak, Demokratların sistem içi reformist kanadını dahi "komünizm"le eşitlemekten çekinmiyor. Bu, yalnızca sağcı bir refleks değil; Amerikan emperyalizminin ideolojik sınırlarını koruma çabasıdır aynı zamanda. Trump'ın her seçim yenilgisini "hile" ile açıklaması, "burjuva demokrasisinin" meşruiyet krizinin göstergesidir. Egemen sınıfın bir fraksiyonu, seçim mekanizmalarının kendi lehine işlemediği anlar

da kuralları tanımayacağını ilan ediyor. Mamdani'nin kişisel cesareti, kampanyasının on binlerce genci seferber edebilecek boyuta varan örgütlülüğü ve halkçı dili kuşkusuz dikkate değerdir. Ancak bu örnek, sistem içi solculuğun yapısal sınırlarını da açığa çıkarıyor. Çünkü Mamdani, her ne kadar "sosyalist" olarak anılsa da ideolojik ve politik çizgisinin sınırları bellidir. Dahası, seçildiği makam, burjuva devletin bir idari makamıdır. O makam üzerinden gerçekleştirebileceği reformların sınırları da aynı ölçüde baştan bellidir. Bu nedenle Mamdani'nin belediyeyi ne ölçüde "dönüştürebileceği" değil, parçası olduğu sistemin onun bu yönlerini ne kadar hızlı soğuracağı asıl sorudur. ABD'de "sosyalizm" artık genç kuşaklar için bir protesto sembolüne dönüşmüş durumda. TikTok estetiğiyle pazarlanan bu "sosyalizm", üretim araçlarının kamulaştırılmasını değil, neo-liberalizmin yarattığı eşitsizliklerin hafifletilmesini talep ediyor. Mamdani'nin başarısı da tam bu zeminde yükseldi. Zohran Mamdani'nin "sosyalist" kimliği, Müslüman oluşu ve Filistin direnişine verdiği açık destekle birlikte, küresel sermayenin kalbi ve evanjelist otorite ile Yahudi lobisinin güçlü olduğu New York gibi bir kentte elde ettiği zafer, elbette Trumpçı otoriterliğe ve soykırımcı siyonizme karşı anlamlı bir başarı olarak değerlendirilebilir. Ancak Mamdani'nin temsil ettiği çizgi, emperyalist merkezin içindeki kitlelerin adalet arayışını sistem içi bir çerçevede tutma işlevi de görüyor. ABD'de demokratların "sol kanadı" bir kez daha, öfkenin devrimci bir yöne evrilmesini engelleyen bir bariyer rolü de onuyor. Mamdani'nin kişisel samimiyetinin ne olduğu konusundaki tartışmalar bu yapısal gerçeği değiştirmiyor. Mamdani'nin seçilmesi, küstah elit tabakanın aldığı bir seçim yenilgisidir. Ancak bu, Amerikan egemenlik sisteminin sarıldığı anlamına gelmiyor. Öte yandan emekçi sınıfların kabaran tepki ve öfkесinin halen düzen içi kanallarda aktığını da göstermektedir.

Mamdani'nin bu seçim başarısı kapitalist emperyalizmin merkezi olan ABD'de sınıf çelişkilerinin şiddetini ve sosyal sorunların derinliğini göstermesi bakımından önemlidir...

Suriye’de yeni dönem

A. Engin Yılmaz

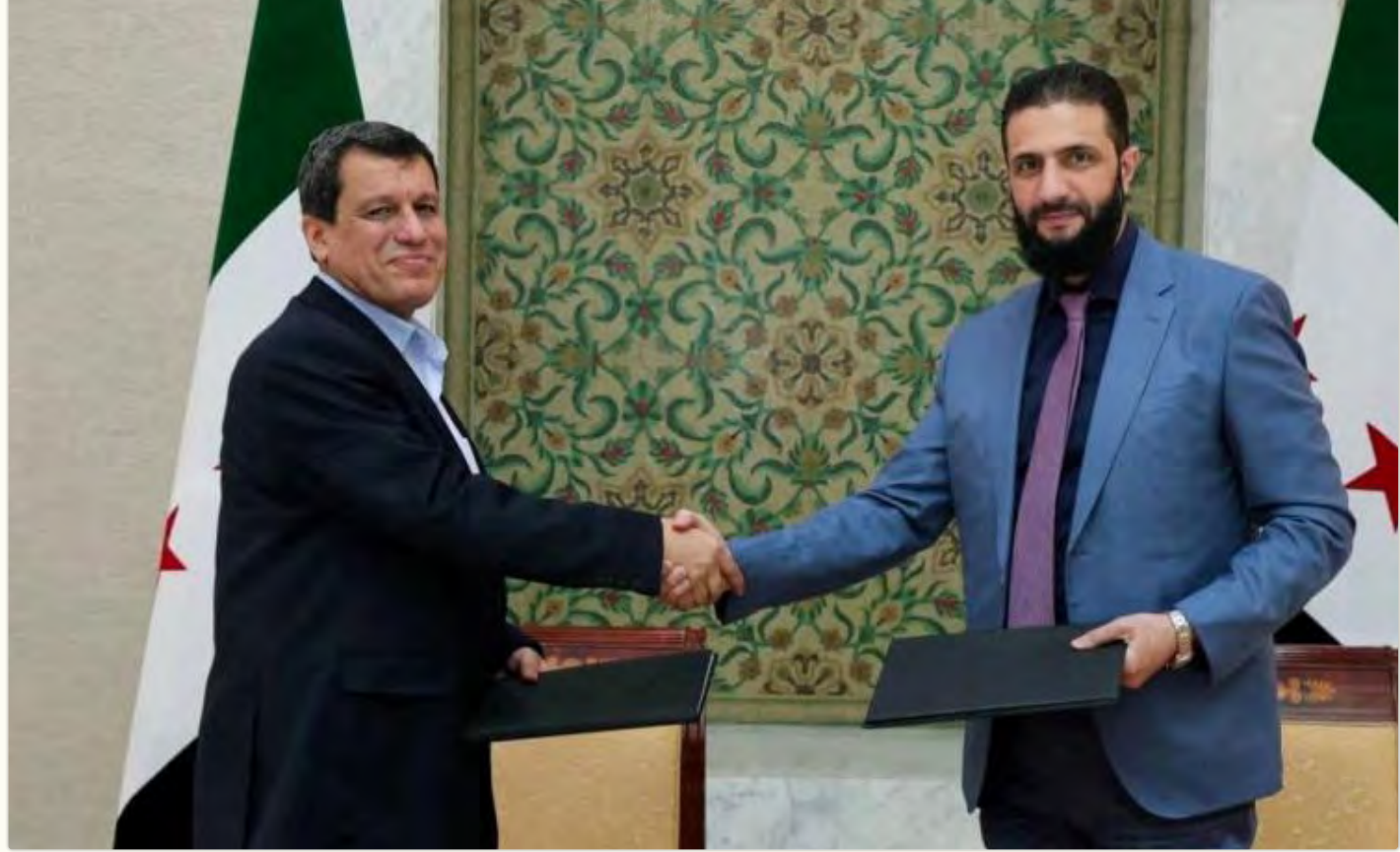
SDG’NİN STATÜ ARAYIŞI ŞAM’IN TASFİYE PLANI VE EMPERYALİZM

Ortadoğu, emperyalistlerin birbirleriyle ve bölgesel güçlerle yürüttüğü çok katmanlı çatışmaların ana sahnesi olmaya devam ediyor. Bu çatışmaların temel cephelerinden biri de Suriye’dir. ABD, bölgeyi yeniden şekillendirme ve hegemonyasını güçlendirme çabası içindedir. Siyonist İsrail’in başında bulunacağı bir “bölgesel denklem” kurmak için, Suriye’nin dizayn edilmesi gerekiyor. Trump yönetimi bu süreci, yerel güçleri kendi çıkarlarına göre yeniden biçimlendirme ve denetim altına alma çerçevesinde yürütüyor. Filistin’den Yemen’e, Irak’tan Lübnan’a uzanan alanda olduğu gibi, Suriye’de de aynı müdahale ve yönlendirme politikası sürdürülüyor. Bu çerçevede, Suriye Demokratik Güçleri’nin (SDG) statü arayışı ile cihatçı rejimin merkezileşmesi yeniden tahkim etme çabası, emperyalistlerin denetiminde şekillenen yeni bir süreç olarak ilerliyor.

ABD ve İsrail’in farklı cephelerden yürüttüğü bölgeyi yeniden şekillendirme sürecinin önemli ayaklarından biri, Suriye Demokratik Güçleri’nin (SDG) statüsüne ilişkin cihatçı terör örgütleri denetimindeki Şam rejimiyle sürdürülen pazarlıklardır. Bu çerçevede Suriye’de, tarafların farklı çıkarlar peşinde koştuğu “yeni” bir masa kurulmuş durumda. Ancak bu masa sadece bir müzakere alanı değil, Suriye halklarının dökülen kanı, yıkılmış şehirlerin enkazı, cihatçı grupların vahşeti, sınıfsal ve toplumsal acılar ile emperyalist çıkarlar üzerine kurulmuş çok katmanlı bir mücadele alanıdır aynı zamanda. SDG, ağır bedellerle elde ettiği kazanımları kalıcı bir statüye dönüştürmeye çalışırken, cihatçı Şam rejimi bu süreci merkezi otoritesini yeniden kurup güçlendirmek ve zamanla SDG’yi etkisiz hale getirmek için fırsat olarak görüyor.

ABD’NİN DAYATMALARI, CİHAHÇI TERCİHİ VE KÜRT HAREKETİ’NİN GERİ ÇEKİLİŞİ

Suriye’de Baas rejiminin devrilmesi-nin ardından, yerine emperyalist güçlerin ve özellikle Türkiye ile Körfez ülkelerinin desteklediği cihatçı bir yönetimin yerleştirilmesi süreci yaşanıyor. Bu süreçte Rojava’nın geleceği başlıca sorun

alanlarından biriydi. Rojava’daki durumun nasıl şekilleneceği ise büyük ölçüde ABD’nin tutumuna bağlıydı. Bu belirsizlik artık netleşmiş görünüyor. ABD, Kürtlerle kurduğu işbirliğini sürdürmekle birlikte, tercihini, kendi çıkarlarıyla tam olarak uyumlu olan IŞİD artığı cihatçı HTŞ yönetiminden yana yapmıştır. Bu tercihin arkasında yatan olgu, sadece HTŞ gibi cihatçı grupların emperyalist/siyonist çıkarlara hizmet etmesi ya da Türkiye ile ABD’nin bölgesel çıkar ortaklığı değil. Yanısıra, cihatçı yönetimi destekleyen gerici Körfez Şeyhleri ile ABD’nin sahip olduğu derin çıkarlara dayalı ilişkiler de önemli bir rol oynamıştır.

Gelinen aşamada ABD, kısmi tavizler vererek Kürt güçlerine askeri ve idari yapılarından vazgeçip cihatçı düzene tabi olmalarını dayatmakta, Türkiye ile bu konuda işbirliği yapmaktadır. Suriye Kürtlerinin bu durum karşısında ABD’ye rağmen direnme şansı ya da isteği yok gibidir. Zira bugüne kadarki Rojava kazanımının korunmasında, ABD’nin desteği önemli rol oynuyordu. Bundan yoksun bir durum ve konum, Suriye Kürt hareketi için büyük bir sorunlar ve güçlükler alanı olacağı için yazık ki dayatmalara bo-

yun eğilmek zorunda kalınmıştır. Nitekim müzakerelerden yansıyanlar da bunu göstermektedir. Rojava’daki bu gelişmelerin Türkiye’deki “yeni çözüm süreci”nin seyri açısından da belirleyici bir önem taşıyacağı söylenebilir.

ABD HİMAYESİNDE SDG-HTŞ ANLAŞMASI VE ABD PLANININ DERİNLEŞMESİ

ABD’nin organize ettiği Suriye Geçici Yönetimi ile SDG müzakereleri, sözde “istikrar”, “geçiş” ve “bölgesel güvenlik” söylemleri etrafında yürütülse de mesele bunun ötesindedir. Esas amaç: ABD’nin Suriye jeopolitiğinin yeniden düzenlenmesi, enerji ve ulaşım hatlarının kontrolü, direniş eksenlerinin tasfiyesi ve bölge üzerindeki hegemonyanın garanti altına alınmasıdır. ABD, resmi ağızdan sürecin “katılımcı”, “azınlık haklarını koruyan” ve “teröre karşı koordineli” bir geçiş hedeflediğini söylüyor. Oysa HTŞ çeteleri Ale-vileri katletmeye, kadınları ve çocukları kaçırmaya, mallarına işyerlerine el koymaya ve diğer iğrenç suçları sistematik bir şekilde işlemeye devam ediyor. Dolayısıyla bu söylem süreci meşrulaştırma, bölgesel güçleri yeniden konumlandırma

ve güç dengelerini kendi lehine sağlamlaştırma amacını gizlemektedir. Kendi denetiminde sağlanan SDG-HTŞ anlaşması bu politikaya hizmet eden bir müdahale olmuştur.

SDG lideri Mazlum Abdi’nin açıklamasına göre, HTŞ yönetimi ile yapılan görüşmelerde, SDG’nin Suriye ordusuna entegre edilmesi konusunda sözlü bir anlaşmaya varıldı. Bu anlaşmaya göre SDG, Suriye ordusunun önemli bir parçası haline gelecek, güçleri Haseki, Rakka ve Deyr ez-Zor vilayetlerinde merkezi orduya bağlı tümen ve tugaylar olarak görev yapacak. SDG’ye bağlı olan Asayiş İç Güvenlik Güçleri ise Suriye İçişleri Bakanlığı’na bağlı iç güvenlik güçleriyle birleştirilecek. Ayrıca, bu bölgelerdeki petrol üretim sahaları HTŞ rejimine devredilecek. Fakat SDG, bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda belirli bir üretim payını elinde tutacak. Görüşmelerde ademi merkezileşme ilkesi konusunda mutabakata varıldığı, ancak terimlerin yorumlanmasında bazı anlaşmazlıkların sürdüğü ifade edildi. Ayrıca 10 Mart mutabakatının Suriye anayasasına dahil edilmesi için de görüşmelerin devam ettiği söyleniyor.

SDG'nin Suriye ordusuna entegrasyonu, üç tümen ve çok sayıda tugayla sağlanacak. Bu yapılar ise SDG kontrolünde ancak Şam'ın atayacağı komutanlar aracılığıyla faaliyet gösterecek. Bu süreç tamamlanırken SDG ve Asayiş adları silinecek, yerlerini rejimin onayladığı askeri ve güvenlik isimleri alacak. Birleşmenin tamamlanmasının ardından, yeni birleşik Suriye ordusu ve iç güvenlik güçleri, ABD ve uluslararası koalisyonla koordineli olarak güya IŞİD'e karşı operasyonlar düzenleyecek.

Göründüğü kadarıyla dinci-faşist Saray rejimi de sürecin bir parçasıdır. Nitekim bu gelişmelerin ardında Suriye'den üst düzey yetkililer Ankara'da Türk yetkililerle "SDG'nin entegrasyonu" hakkında görüşmeler gerçekleştirdi. Zira Türkiye SDG'yi PKK'nın uzantısı olarak gördüğü için tamamen silahsızlandırılmasını ve tasfiyesini istiyor. Fakat bunu, ABD'ye rağmen gerçekleştirmesi olanaklı değil.

Abdi, HTŞ ile yapılan görüşmelerin anayasal reformlar ve SDG'nin savunma bakanlığına dahil edilmesi gibi konuları da kapsadığını aktardı. 7 Ekim'de Şam'da "Savunma Bakanı" Murhaf Ebu Kasra ve "İstihbarat Başkanı" Hüseyin es-Selame ile bir araya gelen Abdi, yapılan görüşmenin, tarafların 10 Mart'ta imzaladığı mutabakatın uygulanması için en önemli adımlardan biri olduğunu ifade etti. 10 Mart mutabakatı ise, sözüm ona Suriye'deki tüm etnik ve dini azınlıkların haklarını güvence altına almayı öngörüyor. ABD'nin Ankara Büyükelçisi ve Suriye Özel Temsilcisi Tom Barrack da geçtiğimiz hafta Haseki'yi ziyaret ederek Mazlum Abdi ve Şara ile görüştü. Barrack, bu görüşmelerin ardından SDG'nin Şam'a entegrasyonu konusunda ilerleme sağlandığını söylemişti.

BARIŞA, EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜĞE DAYALI BİRLİKTE YAŞAMANIN YOLU...

Tüm bu gelişmeler, Suriye'de bir yandan emperyalist çıkarların yeniden düzenlendiği, diğer yandan Kürt hareketinin kazanımlarının adım adım tasfiye edilmesi tehlikesine işaret ediyor. SDG'nin orduya entegrasyonu, "ulusal birlik ve istikrar" adımı gibi sunulsa da gerçekte bu süreç, Kürt özerk yapısının ve Rojava'nın siyasal kazanımlarının sistemli biçimde eritilmesini hedefliyor. Cihatçı rejim bu entegrasyonu kendi merkezîyetçi iktidarına uygun şekilde yönlendirirken, ABD ile Batılı emperyalistler ise bölgedeki askeri ve enerji dengelerini kendi çıkarlarına göre yeniden düzenliyor. Bu tabloda, Kürt halkının iradesi bir kez daha büyük güçlerin pazarlık masasının nesnesi haline gelirken, Rojava'da direnişle kazanılan hakların kalıcılığı ise her zamankinden daha fazla belirsizlik içindedir.

Suriye'de yaşanan tüm bu gelişmeler, emperyalistlerin ve bölgesel gerici güçlerin halkların kaderi üzerinde nasıl kirli pazarlıklar yaptığını gözler önüne seriyor. Suriye gibi çok uluslu, çok kimlikli, çok kültürlü bir ülkede farklı milliyetlerin, dinlerin, mezheplerin ve toplumsal grupların bir arada kardeşçe yaşamasının önündeki esas engel, emperyalist müdahaleler, gerici bölge devletlerinin hedefleri ve ipleri emperyalist/siyonist güçlerin elinde olan cihatçı çetelerin varlığıdır. Dolayısıyla gerçek barışa, eşitlik ve özgürlüğe dayalı birlikte yaşamın yolu, halkların birleşik direnişiyle bu engelin aşılmasından geçer.

Trump ve Şi'den ticaret gerilimine “mola”

ABD Başkanı Donald Trump ile Çin Devlet Başkanı Şi Jinping Güney Kore'nin Busan kentinde bir araya geldi. Yaklaşık iki saat süren görüşmede, tarafların uzun süreden beri devam eden ticari gerilimin yatıştırılması için somut adımlar atılması konusunda anlaşmalar belirtildi. Görüşmenin ardından, nadir toprak elementleri, gümrük vergileri ve tarımsal ithalat gibi kritik ve tartışmalı konularda uzlaşmaya varıldığı duyuruldu. Çin, stratejik öneme sahip nadir toprak elementleri ihracatına getirdiği sıkı kontrolleri bir yıl süreyle askıya alırken, ABD ise Çin mallarına uyguladığı fentanil ile ilgili tarifeleri yüzde 20'den yüzde 10'a indirdi.

Varılan anlaşmayı "harika" olarak nitelendiren Trump, Çin ile yaşanan anlaşmazlıkların çözüldüğünü iddia etti. Trump, Çin'in ABD'den büyük miktarlarda soya fasulyesi ve başka tarım ürünleri alacağını açıklayarak, seçmen tabanına yönelik mesajlar vermeye çalıştı. Verilen tavizler, iki tarafın da ekonomik ve siyasi çıkarlarını koruma çabasının bir göstergesi olarak öne çıkıyor.

Anlaşmalar, tarım ve nadir toprak elementleriyle sınırlı kalmadı. Ticaret kısıtlamalarının askıya alınması, nakliye, lojistik ve gemi inşa sektörlerini de kapsıyor. Mayıs'ta başlatılan ve Ağustos ayında uzatılan gümrük vergisi moratoryumu bir yıl daha geçerli olacak. Buna, ABD'nin Çin mallarına uyguladığı toplam gümrük vergisi oranı yüzde 57'den yüzde 47'ye düşecek. Karşılıklı tavizler, özellikle binlerce şirketi ilgilendiren yaptırım ve ticaret kısıtlamalarını da geçici olarak askıya alıyor.

Tartışmalı alanlarda da olumlu işaretilerin verildiği ileri sürülüyor. Çin, ABD'nin fentanil krizine karşı daha sıkı denetimler uygulayacağını taahhüt ederken, TikTok ve yapay zeka çipleri

gibi teknoloji odaklı sorunların çözümü için iş birliğine hazır olduğunu belirtti. Nvidia CEO'su Jensen Huang ile görüşmelerin planlanması, gelişmiş yarı iletkenler konusunda iki ülke arasındaki anlaşmazlığın çözümüne yönelik ilk adım olarak değerlendiriliyor.

Şi Jinping, görüşmelerin ardından yaptığı açıklamada, "iki tarafın temel ticaret sorunlarını çözme konusunda fikir birliğine vardığını" ifade ederken, ayrıntılar üzerinde çalışmanın sürdüğünü belirtti. Liderler, anlaşmaların uygulanması için ekiplerin hızla çalışması gerektiğini vurguladı ve karşılıklı ziyaretlerin planlandığını duyurdu. Trump'ın Nisan ayında Çin'i ziyaret etmesi Şi'nin de ABD'ye iadei ziyarette bulunması bekleniyor. Çin Ticaret Bakanlığı, müzakerelerin sonuçlarını "zor kazanılmış" olarak nitelendirerek, uygulamada da ABD ile iş birliği yapacaklarını ifade etti.

Tarafların karşılıklı ziyaret planlarını ilan etmeleri, ilişkilerin sembolik olarak normalleşme yönünde ilerlediği izlenimini yaratıyor. Ancak anlaşmaların yalnızca bir yıl geçerli olacak olması, sürecin geçici olduğuna işaret ediyor. Varılan anlaşmalar ve karşılıklı ziyaretlerin planlanması her iki tarafın da ekonomik baskıları hafifletme ve ticari ilişkileri normalleştirme isteğini ortaya koyuyor.

Ancak anlaşmaların süresinin kısa tutulması, ulaşılan "çözümün" geçici olduğuna işaret ediyor. Dolayısıyla Busan görüşmesi, ABD-Çin ilişkilerinde kalıcı bir uzlaşıdan ziyade, ekonomik çıkarların ve stratejik kaygıların dengelenmeye çalışıldığı bir ara durak olacak gibi görünüyor. Taraflar, karşılıklı bağımlılığın farkında oldukları için ilişkileri sürdürmeye çalışsa da teknoloji, güvenlik ve jeopolitik alanlardaki çıkar çatışmalarının devam etmesi, bu tür uzlaşmaların kırılğan doğasını koruyacağını gösteriyor.

Sudan'daki savaşın gerçek yüzü

Veli Aydın

Başını generallerin çektiği Sudan'daki iktidar savaşı, emperyalist güçlerin ve bölgesel çıkar odaklarının müdahalesiyle yıllardır büyüyen bir yıkıma dönüştü.

Başkent Hartum'daki askeri rejimin arkasında Türkiye ve bazı bölge devletleriyle birlikte küresel güçler dururken, Hızlı Destek Kuvvetleri'ni (HDK) Birleşik Arap Emirlikleri başta olmak üzere Körfez gerici ve yine bazı emperyalist merkezler destekliyor. Her iki tarafın generalleri de halklara karşı işledikleri savaş ve soykırım suçlarıyla anılıyor.

Aylar süren kuşatmanın ardından HDK'nin El Faşer'i ele geçirmesi, bu suçların en korkunç halkasını açığa çıkardı: Binlerce kişi infaz edildi, kent açlık ve hastalıkla boğuldu. Katliam yalnızca El Faşer'de değil Bara, El-Ceneyne, Nyala ve Kordofan gibi kentlerde de yaşanıyor. Bu tablo, yalnızca Sudan'daki gerici güçlerin değil, onları "istikrar" adına destekleyen emperyalist ve bölgesel merkezlerin de eseridir.

Sudan'ın batısındaki Al Faşer kenti, bugün dünyanın en ağır insani felaketlerinden birine sahne oluyor. Şehrin "düşmesi", emperyalist sistemle yerel iktidar hırslarının iç içe geçtiği kanlı bir tablonun doruk noktası. HDK adıyla anılan paramiliter yapı, Nisan 2023'ten bu yana süren iç savaşta Darfur'un merkezini kontl altına aldı. Ancak bu "zafer", yüz binlerce sivilin açlık, hastalık ve toplu infazlarla kuşatıldığı bir faciaya dönüştü.

Birleşmiş Milletler'in raporlarına göre, HDK'nin Al Faşer'deki saldırıları sistematik biçimde sivilleri hedef aldı. Uydu görüntüleri, hastanelerin çevresinde ve şehrin çıkış noktalarında toplu mezarları doğruluyor. Suudi Hastanesi'nin avlusunda yüzlerce hastanın infaz edildiği, Yale Üniversitesi'nin İnsani Araştırmalar Laboratuvarı tarafından belgelenmiş durumda. Kaçabilen tanıklar, erkeklerin kadınlardan ayrılıp rastgele infaz edildiğini anlatıyor. Bu, 2003'te Cancavid adıyla yürütülen etnik temizliklerin güncel versiyonu. O dönemde de hedefte Arap olmayan Fur, Masalit ve Zaghawa gibi Afrikalı topluluklar vardı. Bugün aynı şiddet, "iç savaş" söyleminin ardına gizleniyor.

UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu), El Faşer'de çocuk ölümlerinin açlık ve hastalık nedeniyle katlandığını, sağlık hizmetlerinin çöktüğünü

bildiriyor. Kolera salgını sadece 2024'ün ikinci yarısında 96 binden fazla vakaya ve 2.400 can kaybına yol açtı. Açlığın bir 'savaş silahı' olarak kullanıldığı artık herkesin malumu; bu savaşın arkasında duran güçler, bu suçun doğrudan ortaklarıdır.

SAVAŞ, ALTIN VE BATI

Sudan'daki yıkım, "Afrika'nın kendi iç meselesi" değil; emperyalist paylaşım savaşının yeni bir perdesidir. HDK'nin şefi Muhammed Hamdan Dagalo (Hemedti), Darfur'daki altın madenlerinin büyük kısmını kontrol ediyor. BM raporlarına göre bu altın, Çad üzerinden Birleşik Arap Emirlikleri'ne (BAE), oradan da dünya finans merkezlerine taşınıyor. HDK'nin askeri çarkı da bu "altın akışı" ile dönüyor.

Sudan ordusu, Mart 2025'te BAE'yi Uluslararası Adalet Divanı'na taşıyarak HDK'ye verdiği desteğin "soykırıma ortaklık" olduğunu belirtti. BAE iddiaları reddetti, ama BM uzmanları suçlamaları "inandırıcı" buldu. ABD ise HDK liderine yaptırım uyguladı. Ne var ki bu adımlar Batı'nın ikiyüzlülüğünü gizlemeye yetmiyor. Çünkü HDK'nin bugünkü gücü, 2010'larda Avrupa'nın "göç kontrolü" politikalarıyla pekişti.

Almanya ve AB, Afrika'da "göç rotalarını durdurmak" için Sudan ordusuna fon sağladı. Bu paraların bir bölümü HDK'ye aktı, çünkü sınırları fiilen o kontrol ediyordu. Bugün El Faşer'de sivilleri katleden güç, bir zamanlar Avrupa'nın "göçmenleri durduran ortağı" diye anılıyordu. Batı basını Sudan'daki vahşeti

"insani kriz" olarak tanımlıyor ama bu kriz, Avrupa'nın militarist politikalarının doğrudan sonucudur.

Almanya'nın Sudan politikası, Kızıldeniz ve enerji koridorları üzerindeki nüfuz mücadelesinin bir uzantısıdır. Berlin, uzun süre Burhan ile Hemedti'nin kurduğu askeri geçiş yönetimini "istikrar unsuru" olarak destekledi. Ancak bu "istikrar" bugün yüz binlerce insanın ölümüne yol açıyor. Avrupa ise hala savaşın nedenlerini değil, olası "yeni göç dalgasını" tartışıyor, yani nedenlerin yerine sonuçları koyuyor.

ALTININ BEDELİ

Darfur'un altın rezervleri, Sudan'daki savaşın bahanesi değil, motorudur. El Faşer'in düşmesi HDK'ye Libya ve Çad üzerinden dış ticaret ve silah yolları açıyor; bu da hem savaşın finansmanını hem de fiili bölünmeyi derinleştiriyor. Analistlere göre Darfur'un tamamen HDK'nin kontrolüne geçmesi, Sudan'ın parçalanmasının başlangıcı olabilir. Emperyalist, daha önce Sudan'dan kopardıkları parçada "Güney Sudan" adını verdikleri bir "devlet" kurmuştu.

Sudan, kaynakların paylaşımı uğruna halkın kurban edildiği emperyalist düzenin yeni cephesi. HDK'yi Avrupa'nın sesizliği, orduyu Körfez şeyhlerinin parası ayakta tutuyor. Açlıktan ölen çocuklar bu düzenin hesabında yer almıyor.

Al-Faşer'de yaşananlar, modern kapitalizmin işleyişinin çıplak bir özeti: Altın madenleri uğruna aç bırakılan, susuz

bırakılan, vurulan bir halk. BM raporları bu tabloyu değiştiremiyor çünkü asıl sorumlular -silah tekelleri, enerji devleri ve finans ağları- bu savaşın dışında duruyormuş gibi davranıyor.

Bu savaşın özü açık: Sudan, emperyalist sistemin en eski icraatı -kaynaklara erişim için halkların yok edilmesi- ile yeniden şekillendiriliyor. HDK'nin savaş araçları, Avrupa'nın desteğiyle, ordunun silahlarıysa Körfez petro-dolarlarıyla besleniyor. Bu denklemde, açlıktan ölen bir çocuğun hayatı, küresel tedarik zincirlerinin hiçbir yerinde anılmaya değer bulunmuyor. Bu sistemin çocuk yaşamlarına verdiği "değeri" dünya, İsrail'in Gazze soykırımını sırasında gördü.

Al-Faşer'den gelen her görüntü, yalnızca Sudan'ın değil, "uluslararası toplumun" da "vicdanına" ayna tutuyor. "Dünyanın en kötü insani krizi" ifadesi, BM'nin raporlarında yer buluyor ama bu tanım, bir yaptırıma dönüşmüyor. Çünkü emperyalist düzen, bu tür krizleri ancak "yönetilebilir bir insani dram" olarak ele alıyor ve bundan büyük rantlar devşiriyor.

Bugün yapılması gereken, HDK'nin ve destekçilerinin suçlarını yalnızca insani değil, politik bir mesele olarak görmek ve buna göre tavır almaktır. Almanya'dan BAE'ye, ABD'den AB kurumlarına kadar tüm bu güçler Sudan'daki katliamlardan doğrudan ya da dolaylı biçimde sorumludur ve hesap vermelidir. Aksi halde bugün Sudan'da akan kan, yarın başka bir "istikrar operasyonunun" gerekçesi olacaktır.

Al-Faşer'de yaşananlar, Gazze, Suriye, Yemen gibi örneklerle birlikte, kapitalizmin barbarlığına ayna tutmaktadır. Bunlar, emperyalistlerin ve yerel işbirlikçilerinin iktidar savaşlarında insan hayatını nasıl pazarlık aracı olarak kullandıklarının en çıplak örnekleridir. Bu ayna yalnızca Sudan'ı değil, bütün dünya sistemini yansıtır. Bu sistem yıkılmadan hiçbir "insani yardım" vahim gerçeği değiştiremeyecektir...

Karayıpler'e emperyalist saldırı hazırlığı

Veli Aydın

Karayıpler'de Kolombiya bayraklı bir balıkçı teknesinin ABD savaş gemileri tarafından bombalanarak içindeki kişilerin katledilmesi, Latin Amerika'da geçen yüzyılın başlarına kadar uzanan emperyalist müdahale zincirinin yeni bir aşamaya evrildiğine işaret ediyor. Bu saldırı, ABD'nin yalnızca Venezuela'da değil, bölgenin genelinde rejim değişikliği ve doğal kaynaklara çökme stratejisini uygulamaya başladığını ortaya koymaktadır.

Kolombiya Devlet Başkanı Gustavo Petro'nun bu saldırıyı "halka açık infaz" olarak nitelemesi, olayın egemenliğe dönük askeri bir tehdit olarak algılandığını gösteriyor. Bu gelişme, Karayıpler'in yeniden emperyalist askeri yığınak alanına dönüştüğü bir momentte, Latin Amerika'da jeopolitik ve jeo-ekonomik hesaplaşmanın sertleştiğinin somut bir ifadesidir.

ABD emperyalizmi, Karayıpler'de gerçekleştirdiği askeri saldırıları "uyuşturucu kartelleriyle mücadele" diye tanımlıyor. Oysa son haftalarda Venezuela kıyılarına konuşlandırılan savaş gemileri ve B-1 stratejik bombardıman uçaklarının uçuşları, bu operasyonların bariz biçimde askeri provokasyon niteliğinde olduğunu kanıtlamaktadır. Zira ABD balıkçıları öldürmekle yetinecek olsaydı, ağır bombardıman uçaklarına ihtiyaç duymazdı. Bombardımanlarda şimdiye kadar 70'den fazla Venezuelalı sivil katledilirken, Kolombiyalı balıkçıların da öldürülmesi, Trump yönetiminin saldırganlıkta sınır tanımadığını göstermektedir. O çokça dillendirilen "uluslararası hukuk" açısından da açık bir saldırı niteliği taşıyan bu eylemler, emperyalist merkezlerin uyuşturucu bahanesini, kıta halklarına ait olan enerji kaynaklarını yağmalama ve bölgede rejim değişikliği projeleri için kullandığını açığa çıkarmaktadır.

Emperyalist saldırganlığa tepki gösteren Gustavo Petro, ABD'nin mevcut stratejisinin "iki kat başarısızlığa mahkum" olduğunu belirterek, "uyuşturucu savaşının" tarihsel bilançosuna dikkat çekti. Latin Amerika'da -300 binden fazla Kolombiyalı- bir milyondan fazla insan bu vahşi savaşın kurbanı olmuştur. Buna rağmen uyuşturucu arzı azalmamış, tersine ABD'deki tüketim yükselmiştir. Petro'ya göre sorun ordularla değil

halk sağlığı politikalarıyla çözülebilir; bu nedenle ABD'nin askeri yaklaşımı hem işlevsiz hem de siyasi amaçlıdır. ABD Başkanı Donald Trump ise Petro'yu "uyuşturucu lideri" olarak niteliyor ve Kolombiya'ya sağlanan tüm fonları kesmekle tehdit ederek emperyalist şantaj politikasını küstahça dile getiriyor. Trump'ın tehditleri karşısında Petro'nun eğilmemesi, emperyalist küstahlığın hedefine ulaşmasının kolay olmadığına işaret ediyor.

Bu politika, Kolombiya'nın iç egemenliğini hedefleyen ve 'zorlayıcı diplomasi' adı altında askeri müdahaleye dayalı emperyalist zor mekanizmalarının nasıl işletildiğini ortaya koymaktadır. Trump'ın söylemleri yalnızca Petro hükümetine tehdit değil, 2026 seçimlerinde Kolombiya'da yeniden sağcı bir iktidar oluşturmaya dönük stratejik müdahalenin parçası olarak da okunmalıdır.

Emperyalist saldırı sadece askeri ve ekonomik değil, siyasaldır aynı zamanda. ABD, kendisine itaat etmeyen hükümetlerden rahatsızlık duymakta, orada yönetim değişikliği için her türden kirli/kanlı yollara başvurmaktadır. Küba ve Venezuela uzun zamandan beri hedefteydi, şimdi ise bunlara Kolombiya'da eklendi. Küba gibi ülkelerle birlikte Kolombiya'da da itaat eden hükümetler hedeflemektedir. Bu bağlamda Karayıpler'de askeri güç gösterisi, aynı zamanda Kolombiya'daki politik dengeyi değiştirmeye dönük açık bir gözdağıdır.

ABD'nin emperyalist saldırı girişimlerine karşı bölgeden yükselen tepkiler dikkat çekicidir. Venezuela Devlet Başka-

nı Nicolas Maduro, Kolombiya ile "tarihi birliğe" atf yaparak bu saldırıyı yalnızca bir ülkeye değil, bütün Latin Amerika'nın egemenliğine yönelmiş bir tehdit olarak değerlendirdi. Venezuela Savunma Bakanı Vladimir Padrino, Kolombiya'nın Venezuela'ya güvenebileceğini ifade ederken, "ABD'nin uyuşturucu bahanesini halkların özerkliğini kırmak için kullandığını" belirtti. Küba Devlet Başkanı Miguel Diaz-Canel, bu gelişmeleri Monroe Doktrini'nin yeniden canlandırılması olarak tanımlarken, Boliviya'nın eski başkanı Evo Morales ise Trump'ın tehditlerini "tüm Patria Grande'ye (halkların ortak kaderi) saldırı" olarak niteledi. Bu açıklamalar, bölgenin ilerici güçleri arasında oluşan yeni dayanışma hattının işaretleridir.

Jeopolitik düzlemde Trump yönetiminin amacı Latin Amerika'yı yeniden emperyalist ABD düzeninin arka bahçesi haline getirmektir. Ancak güncel koşullar Soğuk Savaş döneminden farklıdır. Çin ve Rusya gibi aktörlerin bölgede artan ekonomik ve diplomatik varlığı, ABD'nin mutlak hegemonya kurmasını zorlaştırıyor. Bu durum, emperyalist merkezleri askeri araçlara daha fazla başvurmaya yöneltmektedir. Karadan saldırı ihtimallerinin dillendirilmesi ve Venezuela'da rejim değişikliği çağrıları, jeopolitik olduğu kadar jeo-ekonomik bir motivasyon da taşımaktadır. Venezuela dünyanın en büyük petrol rezervlerine sahiptir; ayrıca doğalgaz, altın ve nadir mineraller bakımından da zengindir. Emperyalizmin doğrudan askeri baskısı, enerji tekellerinin çıkarlarıyla da bağlantılıdır. Dolayısıyla Karayıpler'e yönelik askeri tehdit

yalnızca stratejik bir kuşatma değil, bölgenin doğal kaynaklarına el koyma girişimidir aynı zamanda.

Bu tablo Latin Amerika'yı önemli bir kavşağa getirmiş bulunuyor. Bir yanda askeri tehditler, ekonomik yaptırımlar ve diplomatik şantajlarla ilerleyen emperyalist saldırganlık; diğer yandan henüz söylemden öteye geçmese de Latin Amerika halklarının dayanışma çabaları bulunmaktadır. Petro hükümeti, uyuşturucu üretimine karşı alternatifler geliştirme, çiftçiliği destekleme ve sosyal yatırımlarla bağımlılığı azaltma yönünde adımlar attığını belirtmektedir. Askeri müdahaleye değil ekonomik kalkınmaya dayalı bir çözüm yolu sunmakta, böylece emperyalist saldırganlığın aksine kendince yeni bir kalkınma vizyonu önermektedir.

Sonuç olarak Karayıpler'de yaşanan gerilim, bölgesel bir olaydan ibaret değil, "Uyuşturucuyla mücadele" ise hiç değildir. Kıta, ABD'nin stratejik saldırısı ve buna karşı gelişen mücadelenin alanıdır. ABD'nin emperyalist saldırı hazırlığı yalnızca Venezuela'yı değil, Kolombiya aracılığıyla bütün bölgeyi hedef almaktadır.

Bu saldırı hem siyasi egemenliğe hem doğal kaynaklara yöneliktir. Latin Amerika halkları bir kez daha kendi kaderlerini tayin etmek için müdahaleye mücadele ile karşı koymanın eşliğindedir. Ya emperyalist kuşatma derinleşip halklar köleleştirilecek ya da anti-emperyalist yeni bir bağımsızlık dalgası yükselecektir.

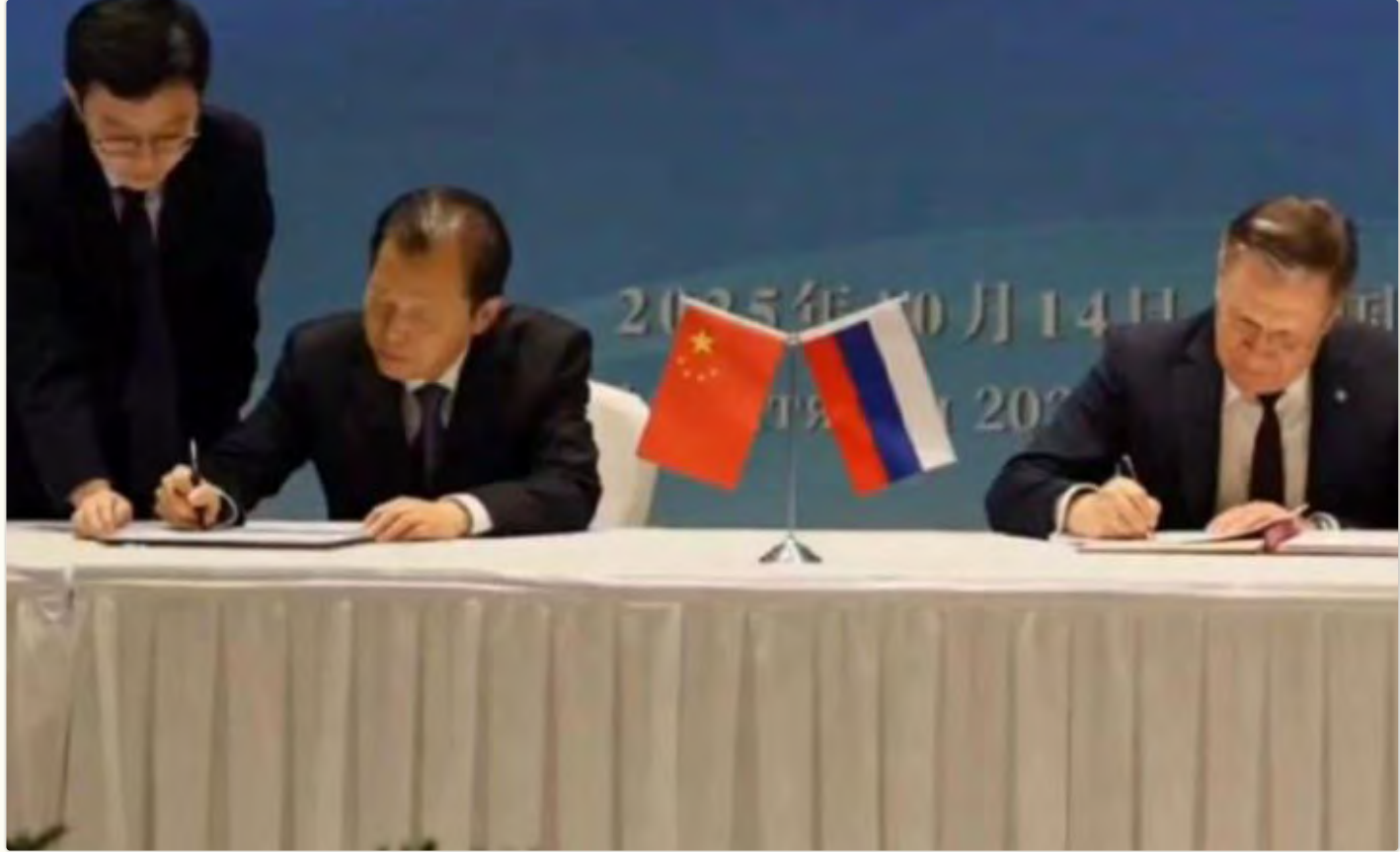
Küresel tedarik zincirlerinde yeni bir eksen:

Kuzey Deniz Rotası'nda Rusya-Çin işbirliği

Küresel ticaretin mevcut yapısı, son yıllarda artan jeopolitik gerilimler, ticaret savaşları ve enerji güvenliği tartışmaları nedeniyle önemli bir dönüşüm sürecinden geçmektedir.

ABD-Çin ticaret savaşı, Rusya-Ukrayna savaşı, Orta Doğu'daki çatışmalar ve buna bağlı yaptırımlar, geleneksel lojistik hatlar ile tedarik koridorları üzerinde belirleyici etkiler yaratıyor. Bu ortamda, Rusya ile Çin'in Kuzey Deniz Rotası (Northern Sea Route – NSR) üzerinden taşımacılığı geliştirmeye yönelik imzaladığı ortak "eylem planı", yalnızca ikili ekonomik ilişkiler açısından değil, küresel tedarik zincirlerinin yeniden yapılanması bakımından da stratejik bir hamledir. Rusya Devlet Nükleer Enerji Kuruluşu Rosatom ile Çin Ulaştırma Bakanlığı arasında onaylanan bu plan, Arktik bölgesini küresel lojistik ağların yeni merkezlerinden biri haline getirmeyi amaçlıyor. Böylece Moskova, Batı yaptırımlarına karşı doğuya yönelirken, Pekin, "Kuşak ve Yol Girişimi"nin kuzey kolunu güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Kuzey Deniz Rotası, Barents Denizi'nden başlayıp Bering Boğazı'nda sona eren yaklaşık 5.600 kilometrelik bir deniz yoludur ve Süveyş Kanalı'na göre yüzde 40-50 daha kısadır. Bu durum, enerji maliyetlerini, yakıt tüketimini ve karbon emisyonlarını azaltarak lojistikte çevresel ve ekonomik sürdürülebilirliğin arttığı iddiasını ortaya koymaktadır. Ancak bu "sürdürülebilirlik" söylemi çoğunlukla sermayenin çıkarlarını meşrulaştırmak; sağlanan verimlilik ve tasarruflar, küresel tedarik zincirlerine hakim olan tekellerinin kasalarını doldurmaktadır. "Verimliliği artırmayı" hedefleyen eylem planı, güzergah boyunca modern taşımacılık ve lojistik altyapılar kurmayı öngörmektedir. Rosatom Genel Müdürü Aleksey Likhachev ise bu iş birliğinin kıtalar arası ticareti hızlandıracak güvenli bir 21. yüzyıl ulaşım hattı oluşturacağını ileri sürmektedir. Bu kapsamda Çin'in Ningbo Limanı'ndan yola çıkan 25 bin tonluk konteyner gemisinin, İngiltere'nin Felixstowe Limanı'na Kuzey Deniz Rotası üzerinden yaklaşık 20 günde ulaşması, projenin ilk somut göstergesi olarak sunulmaktadır. Bu sefer, güney rotasına kıyasla süreyi neredeyse yarı yarıya indirerek rotanın potansiyeline işaret et-

mektedir.

Rusya, dünyada nükleer enerjiyle çalışan buz kıran filosuna sahip tek ülkedir ve 2030'a kadar 13 buzkıranın faaliyete geçmesi planlanmaktadır. Bu yatırımlar, Kuzey Deniz Rotası'nın yıl boyu açık kalmasını sağlayacak olsa da çevresel etkiler konusundaki belirsizlik sürmektedir.

KÜRESEL TEDARİK ZİNCİRLERİ VE JEOPOLİTİK ETKİLER

Rusya-Çin iş birliği, küresel tedarik zincirlerinde alternatif güzergahların stratejik önemini artırmaktadır. ABD'nin Çin teknolojisine yönelik yaptırımları, AB'nin Rus enerji kaynaklarına uyguladığı ambargo ve Orta Doğu'daki istikrarsızlık, ülkeleri yeni tedarik ağları bulma arayışına yöneltiyor. Bu bağlamda Kuzey Deniz Rotası, Asya-Avrupa ticaretini çeşitlendiren bir "kuzey koridoru" olarak öne çıksa da, Batı dünyasında dikkat ve endişe uyandırmakta; bölgeyi yeni bir rekabet alanına dönüştürme potansiyeli taşımaktadır.

Arktik artık yalnızca ticaretin değil, güç politikalarının da kesişim noktası haline gelmiş, donmuş sularında geleceğin jeopolitik gerilimlerinin kıvılcıkları belir-

ginleşmektedir.

Rota, enerji, ham madde ve konteyner taşımacılığı açısından alternatif bir hat oluştururken, Çin'in Arktik'teki nüfuzunu artırmasına da hizmet etmektedir. Pekin, bu iş birliğiyle kendisini "yakın Arktik devleti" olarak konumlandırarak bölgesel ekonomik mekanizmalarda daha etkin bir rol üstlenmeyi hedeflemektedir. NSR'nin etkinleşmesi taşıma sürelerini %50'ye varan oranda kısaltmakta ve yakıt maliyetlerinde düşüş sağlamaktadır; ancak bu kazançların tüketiciye ya sınırlı ölçüde ya da hiç yansıtılmayacağı açıktır. Bu durum, enerji yoğun sektörlerdeki Rusya ve Çin'in Avrupalı şirketlerle rekabet avantajı yaratırken, küresel ticarete yeni bir güç mücadelesinin zeminini de hazırlamaktadır. Böylece ekonomik kazanç ile toplumsal fayda arasındaki mesafe derinleşmekte, hızlanan ticaretin ardında sermayenin kendi döngüsünü tahkim eden bir dinamik belirlemektedir.

Arktik bölgesi, enerji kaynakları, nadir element rezervleri ve stratejik konumu itibarıyla geleceğin yeni ticaret kuşağı ve aynı zamanda potansiyel bir çatışma alanı olarak da öne çıkmaya başladı. Bu güzergahın yıl boyu kullanılabilir hale

gelmesi iklim koşulları, çevresel riskler ve sigorta maliyetlerine bağlansa da Rusya'nın nükleer buzkıran yatırımları ve Çin'in teknolojik kapasitesiyle bu engellerin zamanla aşılabileceği öngörülmektedir. Bununla birlikte, ABD ve Batı'nın "bölgedeki pay" arayışı, Arktik rekabetini yeni bir jeopolitik gerilim hattına dönüştürme riskini artırmaktadır.

Sonuç olarak, Kuzey Deniz Rotası, küresel tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesi, lojistik maliyetlerin düşürülmesi ve jeopolitik engellerin azaltılması açısından stratejik bir seçenek haline gelmektedir. Rusya ve Çin arasındaki bu iş birliği, yalnızca ikili bir ticari girişim değil, küresel ekonomik düzenin çok kutupluluğa evrilmesinin de yeni bir göstergesidir. Ancak bu dönüşüm, Kuzey Deniz Rotası üzerinde kesişen çıkarlar nedeniyle çatışma potansiyelini de içinde barındırmaktadır. Bu nedenle, Batı merkezli ekonomik yapının bu gelişmeyi "temkinli" ve "rahatsızlıkla" karşılaması şaşırtıcı değildir.

Emperyalist güçlerin yeni savaş araçları:

İHA'lar üzerinden hegemonya mücadelesi

Savaş ve yıkım aygıtı NATO'nun 15 Ekim'de Brüksel'de gerçekleştirdiği savunma bakanları toplantısı, emperyalist güçler arasındaki rekabetin yeni bir aşamasına işaret ediyor.

Görüşmelerde öne çıkan konuların başında, modern savaşların seyrini dönüştürdüğü iddia edilen İnsansız Hava Araçları (İHA'lar) yer aldı. Savaş ve işgal politikalarının temel araçlarından biri haline getirilen İHA'lar, artık yalnızca saldırı ve istihbarat amaçlı değil, siyasi ve ekonomik hegemonya mücadelesinin araçları olarak da kullanılmaktadır. NATO'nun "İnsansız Hava Sistemlerine Karşı Katmanlı Girişim" (LCI X) projesi, bu araçların yaygınlaşmasına karşı alınan bir savunma tedbiri gibi sunulsa da, özünde teknolojik ve askeri üstünlüğü elinde tutmak isteyen emperyalist güçlerin stratejik müdahalesi olarak görünüyor

Kapitalist devletlerin militarizm histerisi şiddetlenirken, 21. yüzyıldaki savaş yöntemlerinin, teknolojiye ileriyelemlerle birlikte önemli bir değişim geçirdiği belirtilmektedir. Özellikle İHA'lar, günümüz çatışmalarında belirleyici bir rol oynamaya başlamıştır. Bunlar, artık sadece sahadaki kullanılan araçlar değil, ülkeler arasındaki güç dengelerini etkileyen önemli unsurlar haline gelmiştir. Bu çerçevede, NATO ve Avrupa Birliği'nin İHA'lara karşı geliştirdiği savunma politikaları, Batılı ülkelerin mevcut üstünlüklerini koruma çabasının bir parçası olarak görülebilir. Söylendiğine göre, projenin temel hedefi, birkaç bin Euro'luk bir İHA'ya milyon Euro'luk füzelerle yanıt verme gibi orantısız çözümleri ortadan kaldırmak ve etkin bir savunma oluşturmaktır.

Kapitalist üretim ilişkilerinin doğasında var olan kar maksimizasyonu ve maliyetleri düşürme mantığı, savaş teknolojilerine de yansımaktadır. Günümüzde birkaç bin Euro'luk İHA'larla milyon dolarlık altyapıların tehdit edilebilmesi, mevcut savunma planlarını ve bütçe önceliklerinin yeniden gözden geçirilmesini zorlu kılıyor. Bu durum, Batılı emperyalist merkezlerin teknolojik üstünlüklerini tehdit eden daha düşük maliyetli ve erişilebilir savaş araçlarına sahip rakip güçlere karşı önlem almasını zorunlu kılmıştır. LCI X girişimi, bu yönüyle yalnızca bir savunma refleksi değil, bu yeni savaş araçlarının avantajlarını kullanan diğer

güçlerin önünü kesme girişimidir aynı zamanda.

Brüksel'de alınan kararlar çerçevesinde proje, NATO'nun doğu sınırında konuşlandırılacak yeni bir askeri misyon olan "Doğu Muhafızı" çerçevesinde hayata geçirilecek. Bu misyonun gerekçesi, Rusya'ya ait İHA'ların Polonya ve Romanya hava sahalarını ihlal ettiği iddiasına dayandırılrsa da burada asıl amaç, "doğu kanadında artan Rus etkisine karşı" NATO'nun caydırıcılığını ve askeri varlığını güçlendirmektir. "Savunma" girişimleri diye adlandırılan şey, NATO'nun Ukrayna savaşı üzerinden genişlettiği nüfuz alanını kalıcılaştırma hedefinin bir parçasıdır. Öte yandan bu tür girişimler, aynı zamanda askeri-endüstriyel kompleksin daha çok güçlenmesine ve yeni silah teknolojilerine yönelik yatırımların artmasına da hizmet etmektedir.

SERMAYE BİRİKİMİNİN MİLİTARİZASYONU

Bu gelişmelere paralel olarak Avrupa Birliği de kendi "İHA karşıtı" stratejisini şekillendirmektedir. AB Dış İlişkiler Yüksek Temsilcisi Kaja Kallas'ın ifadesiyle, "İHA savunma sistemlerine sahip olmak artık bir tercih değil, zorunluluk" haline gelmiştir."

Bu bağlamda AB, 2027 yılına kadar işlevsel sistemleri devreye sokmayı ve

bir "İHA duvarı" kurmayı planlamaktadır. Ancak hem NATO'nun hem AB'nin benzer adımlar atması, kaynakların israfı ve yetki alanı çatışmaları tartışmalarını da beraberinde getirdi. Bu tartışmalara verilen resmi yanıtlar, NATO'nun askeri kapasiteyi, AB'nin ise finansman ve sanayi gücünü temsil ettiğini ve iki yapının birbirini tamamladığını öne sürse de bu açıklamalar, çok merkezli emperyalist sistemin kendi iç çelişkilerini örtme çabası gibi görünüyor.

Sistemin bu çelişkileri, savaş teknolojilerinde yaşanan dönüşümle daha da belirginleşmektedir. Artık birkaç bin Euro'luk bir İHA'yı milyon Euro'luk bir füze ile vurmak "ekonomik olarak sürdürülemez hale gelmiştir" diyorlar. Bu nedenle geliştirilen yeni "savunma" sistemleri, elektronik karıştırma, radarlar ve düşük maliyetli karşı-İHA gibi araçlarla "daha az kaynakla daha fazla kontrol" sağlamayı amaçlamaktadır. Emperyalist merkezler, böylece hem askeri harcamaları "rasyonelleştirmeyi" hem de savaşın yıkıcı etkilerini kendi topraklarından uzak tutmayı hedeflemektedir. Bu "savunma" yatırımları, sadece dış tehditlere karşı değil, aynı zamanda içerdeki ekonomik ve siyasi krizlerin üzerini örtmeye yönelik bir meşrulaştırma aracına da dönüştürülmektedir.

İHA tehdidinin yalnızca karasal değil,

deniz ve diğer yönlerden de gelebileceği ileri sürülerek AB ve NATO'nun bu yeni stratejileri, sadece doğu sınırlarını değil, tüm Avrupa'yı kapsayacak biçimde genişletilecek. Bu gerekçeyle, geliştirilen sistemlerin Avrupa genelinde konuşlandırılması hedeflenmektedir. Ancak bu yaklaşım, savunma adı altında Avrupa halklarının daha da militarize edilmesi anlamına geliyor. Aynı zamanda, bu silah sistemlerinin üretimi ve dağıtımını üzerinden devasa bir sermaye birikimi yaratılmakta, "savunma" sanayi şirketleri bu yeni tehdit algısı üzerinden karlarını katlamaktadır. Bu ise, sermayenin militarist karakterini daha belirgin hale getiriyor.

Sonuç olarak, NATO ve AB'nin İHA karşıtı girişimleri, savaşın araçlarının değişmesine karşı verilen bir "uyum" yanıtı gibi sunulsa da kapitalist-emperyalist sistemin doğasındaki hegemonya mücadelesinin "yeni bir cephesi" gibi görünüyor. İHA'ların getirdiği asimetrik tehditler, emperyalist blokları daha düşük maliyetli ama daha etkili "çözümler" üretmeye zorlarken, bu süreç aynı zamanda daha fazla askeri yatırım, daha yoğun militaristleşme ve daha geniş çaplı işgal ve kontrol politikalarının zeminini oluşturmaktadır. Dolayısıyla, emperyalist savaş mekanizmasının bir parçası olarak NATO ve AB, "güvenlik" söylemiyle savaş hazırlığını yeni bir evreye taşıyorlar.

Orta Asya'nın “yeniden” keşfi

Veli Aydın

ABD Başkanı Donald Trump 7 Kasım 2025'te Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan cumhurbaşkanlarını Beyaz Saray'da bir araya getirerek C5+1 formatındaki zirveye ev sahipliği yaptı.

Washington'ın bölgeye yönelik “ilgisinin” arttığını gösteren zirvede Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Tacikistan Cumhurbaşkanı İmamali Rahman, Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov ve Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Trump'ın huzuruna çıktılar. Ukrayna Savaşı'nın gölgesinde, Rusya ile Çin'in Orta Asya'nın geniş yeraltı zenginlikleri üzerinde giderek daha aktif bir politika izlediği bir dönemde gerçekleşen bu görüşme, Washington'ın rekabet gücünü artırmak için yaptığı önemli hamlelerden biri oldu. İlki 2023 yılında düzenlenen zirvenin ikincisine ev sahipliği yapan Trump yönetimi, bölgeyle ilişkilerini stratejik düzeye çıkarma arayışına girmiş görünüyor.

Orta Asya, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana geçen otuz yılı aşkın süredir emperyalist güçlerin yeniden paylaşım mücadelelerinin merkezi hâline gelen coğrafyadan biridir. Enerji hatları, uranyum ve diğer kritik minerallerin rezervleri, ucuz emek potansiyeli ve Avrasya'nın kalbinde yer alan jeopolitik konumu, küresel sermaye birikimi ve hegemonya rekabeti bölgenin önemini artırıyor. Bu sürecin belirgin örneklerinden biri, ABD Başkanı Donald Trump'ın beş Orta Asya ülkesi liderini (C5+1: C = Central Asia/Orta Asya; 5 = beş Orta Asya cumhuriyeti; +1 = ABD) Beyaz Saray'da ağırlaması ve Washington'ın uzun süredir “ihmal ettiği” bölgeye yeniden yönelme hamlesi oldu. Bugün ABD ile Rusya-Çin ikilisi arasında giderek sertleşen rekabet, bağımlılık ilişkileri, bölgesel egemen sınıfların konumu ve emperyalizmin yapısal dinamikleri ile birleşerek Orta Asya'yı yeniden uluslararası siyasetin odak noktalarından biri hâline getirdi.

SOVYETLER SONRASI COĞRAFYADA BAĞIMLILIK İLİŞKİLERİ

Sovyetler sonrası dönemde ortaya çıkan boşluk, bölge ülkelerini hızlı bir şekilde kapitalist dünya ekonomisinin

çevresinde konumlanmaya itti. Merkezi planlamanın yerini özelleştirme, Sovyet birikiminin talanı, borçlanma ve kaynakların uluslararası tekelere açılması aldı. Bu dönüşüm, bölgeyi dış güçlere bağımlı hâle getirirken, kitleleri derinleşen eşitsizlik, güvencesizlik, işsizlik ve yoksullukla baş başa bıraktı.

Yıllara yayılan çöküşün ardından Rusya, Sovyet birikimine yaslanarak 2000'li yıllardan itibaren toparlanmaya başladı ve eski ilişkilerini restore etme arayışına girdi. KGAÖ (Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü), BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu), ŞİÖ (Şanghay İşbirliği Örgütü) gibi yapılar o süreçte inşa edildi. Bu gelişmeler Moskova'nın askeri ve siyasal etki alanını kurumsallaştırırken; göçmen işçilerin Rusya emek pazarına bağımlılığı ve krediler yoluyla kurulan ekonomik bağlar, bölgenin özellikle yoksul ülkelerinde yapısal bir bağımlılık rejimi yarattı. Bu durum, Tacikistan, Kırgızistan gibi yoksul ülkelerin egemen sınıflarının Moskova ile uyumlu bir çizgide ilerlemesini kolaylaştırdı.

ÇİN: SERMAYE İHRACININ SESSİZ GÜCÜ

Aynı dönemde Çin, sessiz fakat çok kapsamlı bir ekonomik hegemonya inşa etti. Kuşak ve Yol Girişimi, esasen Çin sermayesinin ihracı, hammadde tedarik güvenliği ve artı-değerin küresel dolaşımının genişletilmesi için stratejik bir çerçevedir. Devasa krediler, altyapı bağımlılığı ve ticaret hacminin büyüklüğü düşünüldüğünde, Çin'in bölgeyi ekono-

mik olarak uzun süre kuşatacak bir bağımlılık ilişkisi kurduğu söylenebilir.

Bu “kalkınma” görüntüsü altında işleyen mekanizma, bölge halklarını ve emekçi sınıflarını Çin tekelilerine ve yerel oligarşilere bağımlı kılarken, bunun siyasi sonuçlarını da beraberinde getiriyor; devlet aygıtlarının otoriter yapıları daha da güçleniyor.

ABD'NİN “GERİ DÖNÜŞÜ” VE KAYNAK PAYLAŞIMI

ABD'nin C5+1 zirvesi, Washington'ın Orta Asya'ya yalnızca diplomatik “ilgisini” yansıtan bir etkinlik değil, ABD sermayesinin kaynak rekabetine yeniden dahil olma hamlesidir aynı zamanda. ABD'nin motivasyonları açıktır: Kritik minerallerin denetimi ve uranyum, volfram, altın, doğal gaz vb. kaynakları ele geçirmek. Zira bu mineraller emperyalist merkezlerin teknolojik ve askeri üstünlüklerini sürdürmeleri açısından zorunlu girdilerdir.

Son süreçte ABD'nin Kazakistan'la 17 milyar, Özbekistan'la 135 milyar dolarlık anlaşmalar yapması, bölge kaynaklarının ve gelecekteki emek ürünlerinin ABD finans kapitali tarafından çekilmesi anlamına geliyor. Jeopolitik kuşatma stratejisine odaklanan Washington, Rusya ve Çin'in ortak nüfuz alanını daraltmayı; bölgeyi yeni üsler, tedarik zincirleri ve enerji hatları üzerinden kendi sistemine daha sıkı entegre etmeyi hedeflemektedir.

ABD'nin Kazakistan'ı Abraham Anlaşmaları'na dahil etme girişimi ise

ekonomik olmaktan ziyade stratejik bir manevradır. Washington, Orta Doğu'da geliştirdiği “normalleşme” hamlesini Orta Asya'ya genişleterek hem soykırımcı İsrail'i güçlendirmekte hem de bölgeyi ABD yanlısı bir siyasi hatta çekmeye çalışmaktadır.

BÖLGESEL EGEMEN SINIFLARIN ROLÜ

Orta Asya devletlerinin dış politikadaki manevra kabiliyeti büyük ölçüde yerel egemen sınıfların çıkarlarıyla uyumludur.

Enerjiye dayalı tekeller (Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan) farklı emperyalist bloklar arasında rekabet yaratarak kendi iktidarlarını tahkim etmeyi amaçlamaktadır. Buna karşılık Tacikistan ve Kırgızistan gibi zayıf ekonomilere sahip ülkelerde siyasi elitler, daha çok kredi ve “güvenlik desteği” sağlayan aktörlere yaklaşmaktadır.

Bu nedenle, bölge ülkelerinin çok yönlü dış politika tercihleri “bağımsızlık arayışı” olarak değil; egemen sınıfların kendi çıkarlarını maksimize ederken yeni bağımlılık ilişkilerine sürüklenmesi olarak öne çıkıyor.

Sonuç olarak, bugün Orta Asya'da yaşananlar, klasik bir emperyalist paylaşım mücadelesinin güncel versiyonudur. Rusya askeri ve siyasal araçlarıyla, Çin ekonomik ve mali kapasitesiyle, ABD ise hem kaynak kontrolü hem jeopolitik kuşatma stratejisiyle bölgeyi yeniden şekillendirmeye çalışmaktadır. Bu tabloda kaybeden ise çoğu zaman olduğu gibi bölge halkları ve emekçileridir.

Madenlerin işletilmesi, enerji hatlarının paylaşımı ve büyük sermaye yatırımları, küresel kapitalist tekel ile yerel oligarkların çıkarlarını beslerken, işçi sınıfı ve emekçiler düşük ücret, borç bağımlılığı ve otoriter rejimlerin baskısı altında yaşamaya sürüklenmektedir. Orta Asya'nın gerçek bağımsızlığı ise, tıpkı Sovyet deneyiminde olduğu gibi, kapitalist bağımlılık ilişkilerini aşan ve toplumsal üretimi emekçi sınıflardan yana örgütleyen bir yapılanmadan geçmektedir. Aksi hâlde bölge, büyük güçler arasındaki rekabetin yalnızca sahası değil, olası çatışmaların bedelini ödeyen tarafı olmaya da devam edecektir.

*Sosyalist Ekim Devrimi 108,
yeni Ekimlerin partisi 27 yaşımda!*

**Yaşasın devrim ve
sosyalizm!**